

ΑΝΩΤΑΤΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΊΔΡΥΜΑ ΠΕΙΡΑΙΑ

ΣΧΟΛΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ

ΤΜΗΜΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ "ΔΙΟΙΚΗΣΗ
ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ (MBA)"

«ΔΙΕΘΝΗΣ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΤΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ»



ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

ΘΕΜΑ: *«Πώς η καινοτομία και η δημιουργικότητα μετατρέπουν την κρίση σε ευκαιρία στην Ελλάδα και πώς επηρεάζεται η ανταγωνιστικότητα των ελληνικών επιχειρήσεων. Μελέτη περίπτωσης Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας»*



Όνοματεπώνυμο Φοιτήτριας: Καραφωτιά Μαρία

Επιβλέπων Καθηγητής: Γιαννακόπουλος Διονύσιος

Σεπτέμβριος 2017

Πώς η καινοτομία και η δημιουργικότητα μετατρέπουν την κρίση σε ευκαιρία στην Ελλάδα και πώς επηρεάζεται η ανταγωνιστικότητα των ελληνικών επιχειρήσεων. Μελέτη περίπτωσης περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας.

Ο/Η Μαρία Καραφωτιά, γνωρίζοντας τις συνέπειες της λογοκλοπής, δηλώνω υπεύθυνα ότι η παρούσα εργασία με τίτλο **«Πώς η καινοτομία και η δημιουργικότητα μετατρέπουν την κρίση σε ευκαιρία στην Ελλάδα και πώς επηρεάζεται η ανταγωνιστικότητα των ελληνικών επιχειρήσεων. Μελέτη περίπτωσης Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας»** αποτελεί προϊόν αυστηρά προσωπικής εργασίας και όλες οι πηγές που έχω χρησιμοποιήσει έχουν δηλωθεί κατάλληλα στις βιβλιογραφικές παραπομπές και αναφορές. Τα σημεία όπου έχω χρησιμοποιήσει ιδέες, κείμενο ή / και πηγές άλλων συγγραφέων, αναφέρονται ευδιάκριτα στο κείμενο με την κατάλληλη παραπομπή και η σχετική αναφορά περιλαμβάνεται στο τμήμα των βιβλιογραφικών αναφορών με πλήρη περιγραφή.

Ο/Η ΔΗΛΩΝ/-ΟΥΣΑ

[υπογραφή φοιτητή/-τριας]

Πώς η καινοτομία και η δημιουργικότητα μετατρέπουν την κρίση σε ευκαιρία στην Ελλάδα και πώς επηρεάζεται η ανταγωνιστικότητα των ελληνικών επιχειρήσεων. Μελέτη περίπτωσης περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας.

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ

Πρώτα από όλα, θέλω να ευχαριστήσω το θεό που μου έδωσε το κουράγιο, τον χρόνο και τα χρήματα για να μπορέσω να ασχοληθώ και να ολοκληρώσω το τελευταίο κομμάτι της Διπλωματικής μου, την έρευνα.

Η εργασία αυτή εκπονήθηκε στα πλαίσια του μεταπτυχιακού προγράμματος, «ΔΙΕΘΝΗΣ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΤΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ» του Α.Τ.Ε.Ι Πειραιά που παρακολούθησα.

Ειλικρινά, χαίρομαι, που ξεπεράστηκαν όλα τα εμπόδια που στάθηκαν ισχυρά ώστε να καθυστερήσω αρκετά έως δραματικά στην αποπεράτωση της εργασίας αυτής.

Εν, συνέχεια, δεν θα μπορούσα να μην αναφερθώ στον Διευθυντή του προγράμματος Dr.Π Κυριαζόπουλο που πραγματικά είναι εντυπωσιακός στην Διοίκηση του προγράμματος και άριστος συντονιστής αυτού.

Επίσης, ένα μεγάλο ευχαριστώ στον κ. Γιαννακόπουλο για την απεριόριστη υπομονή του, ειλικρινά, μερικές φορές απορούσα και εγώ και ασφαλώς για την πολύτιμη καθοδήγηση του και την πίστωση χρόνου που μου δόθηκε.

Η κ. Χαλικιά στην γραμματεία του προγράμματος, ήταν πολύ συνεπής και αυτή στο κομμάτι που της έχει ανατεθεί, με βοήθησε πολύ και ασφαλώς σε όλους όσους συμμετείχαν ώστε η εργασία μου να ολοκληρωθεί με επιτυχία.

Εγώ και η οικογένεια μου σας ευχαριστούμε πολύ και ευχόμαστε να συνεχίσετε το πολύτιμο έργο σας και στους υπολοίπους σπουδαστές που θα επιλέξουν να σας ακολουθήσουν .

Ευχαριστώ θερμά και από καρδιάς, πάντα ειλικρινά.

Με εκτίμηση και σεβασμό,

Καραφωτιά Μαρία

Πώς η καινοτομία και η δημιουργικότητα μετατρέπουν την κρίση σε ευκαιρία στην Ελλάδα και πώς επηρεάζεται η ανταγωνιστικότητα των ελληνικών επιχειρήσεων. Μελέτη περίπτωσης περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας.

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Σκοπός της παρούσας εργασίας είναι να αποδείξει ότι μια οικονομική κρίση μπορεί στην πραγματικότητα να αποτελεί μια οικονομική και επιχειρηματική ευκαιρία. Αυτοί που μπορούν να διαγνώσουν τις ανάγκες που δημιουργούνται και να εντοπίσουν τις ελλείψεις που υπάρχουν και εφόσον έχουν την ικανότητα και τον ζήλο να υλοποιήσουν τις ιδέες τους, μπορούν να προβούν σε καινοτόμα, κερδοφόρα επιχειρηματικά εγχειρήματα τόσο σε τοπικό όσο και σε παγκόσμιο επίπεδο.

Θα προσπαθήσουμε να εντοπίσουμε και να αναδείξουμε τις δυνατότητες και τα χαρακτηριστικά των ανθρώπων που ασχολούνται με την δημιουργικότητα και την καινοτομία, καθώς και τον βαθμό αξιοποίησης αυτών από τις ελληνικές επιχειρήσεις προς αύξηση της ανταγωνιστικότητας εν μέσω οικονομικής κρίσης και σε συνδυασμό με τα προβλήματα που πλαισιώνουν τέτοιες προσπάθειες.

Η εργασία αρχίζει με μια εκτενή βιβλιογραφική επισκόπηση στα θέματα δημιουργικότητας, καινοτομίας, και ανάπτυξης εταιριών και οργανισμών με τεκμήριο παραδείγματα στην ευρύτερη περιοχή της Δυτικής Ελλάδος. Σε δεύτερο στάδιο και στα πλαίσια πρωτογενούς έρευνας, καταρτίζεται ερωτηματολόγιο με στόχο την απάντηση των ερευνητικών ερωτημάτων της εργασίας και των ερευνητικών υποθέσεων που προέκυψαν από την μελέτη της βιβλιογραφίας.

Καταρτίζονται δύο ερωτηματολόγια: ένα για εργαζόμενους-υπευθύνους εταιριών που στηρίζονται στην καινοτομία στην περιοχή ενδιαφέροντος και ένα για τους υπευθύνους σε αντίστοιχους φορείς της κεντρικής διοίκησης ή της περιφέρειας. Οι απαντήσεις των συμμετεχόντων εξετάζονται με την χρήση αντίστοιχου πακέτου στατιστικής ανάλυσης, για να προκύψουν τα τελικά συμπεράσματα της εργασίας.

SYNOPSIS

The purpose of this thesis is to prove that an economic crisis is in fact an economic and business opportunity. Those who can identify the arising needs, focus on deficiencies and have the ability and eagerness to realize their ideas can make innovative, profitable ventures locally, regionally and globally.

We will try to identify and highlight the potential and characteristics of people involved in creativity and innovation and the level of extension of the Greek companies to increase their competitiveness during economic crisis in combination with the problems surrounding these efforts.

The thesis begins with an extensive bibliographic overview on subjects of creativity and innovation and on development of companies and organizations based upon them in the wider region of western Greece. In a second stage, and in the context of primary research, a questionnaire is set up to answer the research questions of the thesis and the research hypothesis that emerges from the study of the bibliography.

Two questionnaires are drawn up, the first is for workers and managers of companies that are based on creativity and innovation in the area of interest while the second is for those responsible for similar bodies in the central administration or in the region. The answers of the participants are examined using a corresponding statistical analysis package to produce the final conclusions of the work.

Πώς η καινοτομία και η δημιουργικότητα μετατρέπουν την κρίση σε ευκαιρία στην Ελλάδα και πώς επηρεάζεται η ανταγωνιστικότητα των ελληνικών επιχειρήσεων. Μελέτη περίπτωσης περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ	3
ΠΕΡΙΛΗΨΗ	5
SYNOPSIS 6	
ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΙΝΑΚΩΝ	11
ΠΙΝΑΚΑΣ ΕΙΚΟΝΩΝ	11
ΠΙΝΑΚΑΣ ΣΧΗΜΑΤΩΝ	11
ΕΙΣΑΓΩΓΗ	13
1. Η ΣΗΜΑΝΤΙΚΟΤΗΤΑ ΤΗΣ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΟΤΗΤΑΣ ΚΑΙ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑΣ ΣΤΗ ΠΕΡΙΟΔΟ ΤΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΚΡΙΣΗΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ 13	
1.1 ΒΑΣΙΚΕΣ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΕΙΣ ΤΟΥ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΟΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΣΕ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΚΡΙΣΗΣ	17
1.2 ΣΚΟΠΟΣ ΚΑΙ ΣΤΟΧΟΙ ΤΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ	19
1.3 ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΑ ΕΡΩΤΗΜΑΤΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ.....	20
2. ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ ΚΑΙ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΟΤΗΤΑ ΣΤΙΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ	22
2.1 ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ ΣΤΙΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ	22
2.1.1 Η ΈΝΝΟΙΑ ΤΗΣ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑΣ	22
2.1.2 ΕΙΔΗ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑΣ	23
2.1.3 ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΤΙΚΟΙ ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑΣ	24
2.1.4 ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ ΚΑΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ	25
2.2 ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ	26
2.2.1 Η ΈΝΝΟΙΑ ΤΗΣ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΟΤΗΤΑΣ	26
2.2.2 ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΑ ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΟΤΗΤΑΣ ΣΤΟΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΚΛΑΔΟ 28	
2.2.2.1 ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΣΤΗΝ ΔΥΤΙΚΗ ΕΛΛΑΔΑ	28
2.2.2.2 ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΕΣ ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ ΣΤΗΝ ΔΥΤΙΚΗ ΕΛΛΑΔΑ	31
3 ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΑΝΑΔΡΟΜΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΡΙΣΕΩΝ ΠΑΓΚΟΣΜΙΩΣ	34

Πώς η καινοτομία και η δημιουργικότητα μετατρέπουν την κρίση σε ευκαιρία στην Ελλάδα και πώς επηρεάζεται η ανταγωνιστικότητα των ελληνικών επιχειρήσεων. Μελέτη περίπτωσης περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας.

3.1 Η ΕΝΝΟΙΑ ΤΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΚΡΙΣΗΣ	34
3.2 ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΚΑΙ ΠΑΓΚΟΣΜΙΑΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ	35
3.2.1 Η ΕΡΜΗΝΕΙΑ ΤΩΝ ΜΑΚΡΩΝ ΚΥΜΑΤΩΝ ΑΠΟ ΤΗΝ ΣΟΥΜΠΕΤΕΡΙΑΝΗ ΘΕΩΡΙΑ	37
3.2.2 Η ΕΡΜΗΝΕΙΑ ΤΩΝ ΜΑΚΡΩΝ ΚΥΜΑΤΩΝ ΑΠΟ ΤΗΝ ΘΕΩΡΙΑ ΤΩΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΔΟΜΩΝ ΣΥΣΣΩΡΕΥΣΗΣ	38
3.2.3 Η ΕΡΜΗΝΕΙΑ ΤΩΝ ΜΑΚΡΩΝ ΚΥΜΑΤΩΝ ΜΕ ΤΗΝ ΜΑΡΞΙΣΤΙΚΗ ΘΕΩΡΙΑ	39
3.3 ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΑΝΑΔΡΟΜΗ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ	41
3.3.1 ΑΝΑΛΥΣΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΔΕΙΚΤΩΝ	42
3.4 ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΑΝΑΔΡΟΜΗ ΣΤΗΝ ΑΧΑΙΑ	44
3.5 Ο ΡΟΛΟΣ ΤΗΣ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑΣ ΣΤΗΝ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΤΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΚΡΙΣΗΣ	47
4 ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ ΤΗΣ ΚΡΙΣΗΣ ΚΑΙ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑ	48
4.1 Η ΕΝΝΟΙΑ ΤΗΣ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑΣ	48
4.2 Η ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑ ΣΕ ΑΡΙΘΜΟΥΣ	49
4.3 ΑΛΛΗΛΕΝΔΕΣΗ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑΣ, ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ	57
4.4 ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	58
5 ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΕΡΕΥΝΑΣ	59
5.1 ΑΙΤΙΟΛΟΓΗΣΗ ΕΡΕΥΝΑΣ	59
5.2 ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΕΡΕΥΝΑΣ	59
5.3 ΚΑΘΟΡΙΣΜΟΣ ΔΕΙΓΜΑΤΟΣ	61
5.4 ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΑ	66
6. ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΕΡΕΥΝΑΣ	72
6.1 ΑΝΑΛΥΣΗ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΕΤΑΙΡΙΩΝ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑΣ	72
6.1.1 ΔΗΜΟΓΡΑΦΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΔΕΙΓΜΑΤΟΣ	72

Πώς η καινοτομία και η δημιουργικότητα μετατρέπουν την κρίση σε ευκαιρία στην Ελλάδα και πώς επηρεάζεται η ανταγωνιστικότητα των ελληνικών επιχειρήσεων. Μελέτη περίπτωσης περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας.

6.1.2	ΓΕΝΙΚΑ ΖΗΤΗΜΑΤΑ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΟΤΗΤΑΣ ΚΑΙ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑΣ	75
6.1.3	ΠΡΟΣΩΠΙΚΕΣ ΑΠΟΨΕΙΣ ΠΟΥ ΣΧΕΤΙΖΟΝΤΑΙ ΜΕ ΤΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΟΤΗΤΑΣ ΚΑΙ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑΣ	82
6.1.4	ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ ΜΕΣΑ ΣΤΗΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ/ ΦΟΡΕΑ.....	84
6.2	ΑΝΑΛΥΣΗ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ – ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΙΚΗΣ	89
6.2.1	ΕΙΔΙΚΑ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΑ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΤΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΔΡΑΣΗΣ.....	90
6.2.2	ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΤΩΝ ΜΕΧΡΙ ΣΗΜΕΡΑ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΩΝ ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΩΝ ΣΤΗΝ ΠΕΡΙΟΧΗ ΔΡΑΣΗΣ.....	104
6.2.3	ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΕΣ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΕΙΣ ΚΑΤΑ ΤΗ ΝΕΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟ.....	116
7	ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ – ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΩΝ ΕΡΩΤΗΜΑΤΩΝ.....	124
	ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ.....	132
	ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ.....	132
	ΞΕΝΟΓΛΩΣΣΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ.....	133
	ΔΙΑΔΙΚΤΥΑΚΕΣ ΠΗΓΕΣ.....	134
	ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α: Οι καινοτομίες των εταιρειών του Επιστημονικού Πάρκου Πατρών	137
2.	ANALOGI.ESS.A.....	139

Πώς η καινοτομία και η δημιουργικότητα μετατρέπουν την κρίση σε ευκαιρία στην Ελλάδα και πώς επηρεάζεται η ανταγωνιστικότητα των ελληνικών επιχειρήσεων. Μελέτη περίπτωσης περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας.

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΙΝΑΚΩΝ

Πίνακας 1: Η εφαρμογή της θεωρίας των μακρών κυμάτων στην σύγχρονη οικονομική ιστορία.....	37
Πίνακας 2 : Οικονομικά στοιχεία Ελλάδας ετών 2010-2016.....	42
Πίνακας 3: Η κατάταξη της Ελλάδας σύμφωνα με τον Δείκτη Παγκοσμίας Ανταγωνιστικότητας 2010-2016/2017	49
Πίνακας 4: Επιδόσεις Ανταγωνιστικότητας της Ελλάδας σύμφωνα με τον Δείκτη Παγκοσμίας Ανταγωνιστικότητας 2016-2017.....	51
Πίνακας 5: Η κατάταξη της Ελλάδας σύμφωνα με τον Δείκτη Παγκόσμιας Ανταγωνιστικότητας 2015-2016/2016-2017.....	54
Πίνακας 6: Απασχολούμενοι, άνεργοι, οικονομικά μη ενεργοί και ποσοστό ανεργίας για τα την περίοδο Μαΐου 2012-Μαΐου 2017	55
Πίνακας 7: Ποσοστό ανεργίας για την περίοδο Μαρτίου 2016- Μαΐου 2017 κατά Αποκεντρωμένη Διοίκηση	56
Πίνακας 8: Κατανομή κονδυλίων ΕΣΠΑ στην Δυτική Ελλάδα για την περίοδο 2014-2020.....	69

ΠΙΝΑΚΑΣ ΕΙΚΟΝΩΝ

Εικόνα 1: Οι 12 Πυλώνες της Ανταγωνιστικότητάς σύμφωνα με τον Δείκτη Παγκόσμιας Ανταγωνιστικότητας 2001-2016	52
Εικόνα 2: Η κατάταξη της Ελλάδας σύμφωνα με τον Δείκτη Παγκόσμιας Ανταγωνιστικότητας 2001-2016	53

ΠΙΝΑΚΑΣ ΣΧΗΜΑΤΩΝ

Σχήμα 1: Σχηματική απεικόνιση της θεωρίας των μακρών κυμάτων στην σύγχρονη οικονομική ιστορία	37
--	----

Πώς η καινοτομία και η δημιουργικότητα μετατρέπουν την κρίση σε ευκαιρία στην Ελλάδα και πώς επηρεάζεται η ανταγωνιστικότητα των ελληνικών επιχειρήσεων. Μελέτη περίπτωσης περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας.

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

1. Η ΣΗΜΑΝΤΙΚΟΤΗΤΑ ΤΗΣ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΟΤΗΤΑΣ ΚΑΙ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑΣ ΣΤΗ ΠΕΡΙΟΔΟ ΤΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΚΡΙΣΗΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

Μπορεί σε πολλούς να φαίνεται αδύνατο ή απραγματοποίητο αλλά όπως και το παρελθόν έχει δείξει, η οικονομική και επαγγελματική ασφυξία σε μια κοινωνία, μπορεί να δημιουργήσει και να λειτουργήσει εποικοδομητικά γεννώντας ενδιαφέρουσες, δημιουργικές και κερδοφόρες ιδέες. Αυτές με την σειρά τους και με τους κατάλληλους χειρισμούς μπορούν να μετατραπούν σε επιτυχημένα επιχειρηματικά εγχειρήματα, τα οποία θα έχουν σπουδαία αποτελέσματα για την επιχείρηση, τον επιχειρηματία και την οικονομία της χώρας γενικότερα.

Για να ενισχύσουμε την παραπάνω άποψη, παρουσιάζουμε παραδείγματα από το παγκόσμιο επιχειρηματικό γίγνεσθαι και πιο συγκεκριμένα, γνωστές και παγκόσμιες ανταγωνιστικές εταιρίες που γεννήθηκαν σε πολύ δύσκολες οικονομικά εποχές. Ο γνωστός James Dyson ίδρυσε την εταιρία με τις ηλεκτρικές συσκευές κατά την διάρκεια της ύφεσης στις αρχές της δεκαετίας του '70, ενώ ο πετυχημένος Bill Gates, ίδρυσε την Microsoft κατά την διάρκεια της ύφεσης του 1975. Αυτά είναι μόνο δύο παραδείγματα από τα χιλιάδες άλλα που υπάρχουν και που στηρίζουν την άποψή μας, ότι, εάν υπάρχει δημιουργική σκέψη και καινοτόμες ιδέες, η επιτυχία είναι εκεί για την αδράξεις ακόμα και στην ύφεση. Δεν είναι άλλωστε τυχαίο το γεγονός, ότι οι Κινέζοι την λέξη κρίση την απεικονίζουν με τα ίδια σύμβολα που υπάρχουν και στην λέξη ευκαιρία.

Θα ήταν παράλειψη αν δεν αναφερθούμε και σε στοιχεία που πιστοποιούν την ύπαρξη δυσμενούς οικονομικής κατάστασης για την χώρα.

Την 23^η Απριλίου του 2010 η Ελληνική κυβέρνηση ανακοίνωσε την προσφυγή της στον μηχανισμό στήριξης. Όλα ξεκίνησαν από τον Απρίλιο του 2009 που η Ελλάδα είχε υπαχθεί στη Διαδικασία Υπερβολικού Ελλείμματος καθώς τα ελλείμματα των δυο προηγούμενων ετών υπερέβαιναν την τιμή αναφοράς της

Συνθήκης του Μάαστριχ. Το έλλειμμα σύμφωνα με τα αποτελέσματα της Έκθεσης Eurostat (2010) διαμορφώθηκε σε διψήφιο ποσοστό του ΑΕΠ 13,6%, ενώ το δημόσιο χρέος έφθασε το 115,1% του ΑΕΠ .(Έκθεση Eurostat, 2010)

Αναλυτικότερα, το έλλειμμα έκλεισε το 2009 σε επίπεδα που καθιστούσαν το δημόσιο χρέος μη βιώσιμο με συνέπεια να καταστήσουν αδύνατη την χρηματοδότηση του τρέχοντος δημοσιονομικού ελλείμματος και την αναχρηματοδότηση του χρέους. Οι αγορές ήταν πλέον απρόθυμες να δανείσουν στην Ελλάδα χρήματα με επιτόκιο σε λογικά επίπεδα.

Όλα τα παραπάνω είναι απόρροια των 17 ετών από το 1990 έως το 2007, διάστημα στο οποίο, το δημόσιο χρέος παρέμενε σταθερά υψηλό ως ποσοστό του ΑΕΠ, παρά τους υψηλούς ρυθμούς της οικονομικής ανάπτυξης. Η αδυναμία δημοσιονομικής προσαρμογής συντέλεσε στο εξαιρετικά υψηλό έλλειμμα του Ισοζυγίου των τρεχουσών συναλλαγών, καθώς δεν ελήφθησαν επαρκή διαρθρωτικά μέτρα για την αναδιαμόρφωση του δημοσίου τομέα. Μια οικονομία όπως της Ελλάδος, που παρουσιάζει ελλειμματικό κρατικό προϋπολογισμό, δηλώνει ότι κατανάλωσε προϊόντα και υπηρεσίες που εισήγαγε από το εξωτερικό, τα οποία προφανώς δεν παρήγαγε, γεγονός που με την σειρά του υποδεικνύει την ανάγκη για την τόνωση της επιχειρηματικότητας και της ανταγωνιστικότητας της χώρας.

Βέβαια, σχετικά συμπεράσματα για την οικονομική κατάσταση – θέση μιας χώρας θα πάρουμε μόνο εάν εξετάσουμε σφαιρικά την κατάσταση σε σχέση με τον υφιστάμενο τύπο εμπορίου, των συναλλαγών, τον ρυθμό ανάπτυξης, το εύρος των επενδύσεων, αλλά και την κατάσταση στα εργασιακά.

Για παράδειγμα, αναφορικά με θέματα εργασίας, τα υψηλά ποσοστά ανεργίας που βιώνει η χώρα είναι η καλύτερη απόδειξη για την καθίζηση της αγοράς εργασίας.

Είναι γεγονός πως η οικονομία, σε εθνικό αλλά και ευρωπαϊκό επίπεδο, δοκιμάζεται από μια εκτεταμένη και μακροχρόνια κρίση. Ορισμένες από τις παραμέτρους που χαρακτηρίζουν την δεδομένη κατάσταση, όπως ήδη έχει αναφερθεί, είναι ο χαμηλός ρυθμός ανάπτυξης, τα υψηλά ποσοστά ανεργίας, η καθήλωση των εισοδημάτων σε χαμηλά επίπεδα και η συνακόλουθη υποτονική ζήτηση, η διάβρωση της ανταγωνιστικότητας των εξαγόμενων προϊόντων, η αποδυνάμωση της

Πώς η καινοτομία και η δημιουργικότητα μετατρέπουν την κρίση σε ευκαιρία στην Ελλάδα και πώς επηρεάζεται η ανταγωνιστικότητα των ελληνικών επιχειρήσεων. Μελέτη περίπτωσης περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας.

δυναμικότητας των επενδύσεων και ο μαρασμός πολλών μικρομεσαίων αλλά και μεγαλύτερων επιχειρήσεων που έχει ως απόρροια την λήξη των εργασιών τους.

Από τα παραπάνω γίνεται αντιληπτό, πως οι συνέπειες μιας δυσμενούς οικονομικής συγκυρίας είναι πολλές και σε διαφορετικούς τομείς. Προσπαθώντας κανείς να αναδείξει έναν συνδετικό κρίκο μεταξύ όλων αυτών των προβλημάτων, εύκολα καταλήγει στην διαπίστωση, ότι το υπόβαθρο αυτών είναι η περιορισμένη και αναποτελεσματική ανταγωνιστικότητα των ελληνικών προϊόντων. Τα προϊόντα που παράγονται και οι υπηρεσίες που προσφέρονται, δεν είναι αρκούντως ανταγωνιστικά στην εγχώρια αλλά και στη διεθνή αγορά ενώ υπάρχει αναποτελεσματική διαχείριση των καναλιών διανομής μεταξύ άλλων και δεν διενεργείται η σωστή λήψη αποφάσεων ή η κατάλληλη εφαρμογή αυτών, καθώς τα κανάλια διανομής μπορούν να βελτιώσουν την αποτελεσματικότητα της ροής εμπορευμάτων από τον παραγωγό στον πελάτη.

Τα Ελληνικά προϊόντα είναι ακριβότερα, δεν διακρίνονται από το επίπεδο ποιότητας που απαιτούν οι καιροί και οι παραγωγοί – χονδρέμποροι ή άλλοι ενδιαμέσοι φορείς δεν χρησιμοποιούν τα απαραίτητα κανάλια διανομής για να φτάσουν τα προϊόντα σε όλα τα μήκη και πλάτη των διαφόρων αγορών που κατά βάση δεν διαφέρουν από ομοειδή προϊόντα που παράγουν και προσφέρουν άλλες επιχειρήσεις και χώρες-κράτη.

Από τα παραπάνω προκύπτει πως η βελτίωση της ανταγωνιστικότητας για να αποκτήσουν τα ελληνικά προϊόντα ένα μερίδιο που να είναι άξιο λόγου στις αγορές είναι κάτι παραπάνω από επιτακτική ανάγκη. Προκειμένου να επιτευχθεί κάτι τέτοιο, υπάρχει πληθώρα «εργαλείων», τα σημαντικότερα από τα οποία είναι οι επενδύσεις, η επιχειρηματικότητα, η αξιοποίηση της καινοτομίας και η αξιοποίηση της δημιουργικότητας του ανθρώπινου δυναμικού. Ως εκ τούτου, στις ενότητες που ακολουθούν θα αναλυθεί σε βάθος και το ζήτημα της σπουδαιότητας της καινοτομίας, προκειμένου μια χώρα να παρέχει υπηρεσίες και να παράγει προϊόντα, τα οποία να μπορούν να σταθούν αξιοπρεπώς στις διεθνείς αγορές, κερδίζοντας μερίδιο σε αυτές.

Ποτέ δεν ήταν η ανάγκη για καινοτομία και για επιχειρηματική δράση τόσο επιτακτική όσο σήμερα, καθώς οι συνθήκες που μόλις αναφέρθηκαν είναι αυτές που δείχνουν το δρόμο για δραστικές και σε βάθος αλλαγές. Ένα μεγάλο τμήμα της

Πώς η καινοτομία και η δημιουργικότητα μετατρέπουν την κρίση σε ευκαιρία στην Ελλάδα και πώς επηρεάζεται η ανταγωνιστικότητα των ελληνικών επιχειρήσεων. Μελέτη περίπτωσης περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας.

ακαδημαϊκής έρευνας και των επιχειρήσεων έχει αντιληφθεί την ανάγκη της πραγματικής συνεργασίας αυτών και έχει καθοριστεί μια σαφής σχέση μεταξύ της επιχειρηματικότητας, της καινοτομίας και της οικονομικής ανάπτυξης.

Το κόστος που καλείται να καταβάλει σήμερα η κοινωνία, οφείλεται σε σημαντικό βαθμό στο ότι υπάρχει αυτή η καθυστέρηση από την μετάβαση του παλαιού στο νέο πρότυπο οικονομικής ανάπτυξης.

Η Ελληνική οικονομία φαίνεται να έχει πλέον εμπλακεί σε έναν επικίνδυνο φαύλο κύκλο, με μια και μοναδική λύση, την δραστική μείωση του ελλείμματος και του χρέους, την αντιστροφή δηλαδή της δυσμενούς αυτής τάσης.

Με τις παρούσες συνθήκες χρειάζεται άμεση αναπτυξιακή επανεκκίνηση της οικονομίας κάτι το οποίο είναι δύσκολο να επιτευχθεί σύντομα. Είναι απαραίτητη η στήριξη της ανάκαμψης με διαρθρωτικό χαρακτήρα, ώστε να επιδιώκεται ή ουσιαστική ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας για να δημιουργηθεί μια δυναμική εξωστρεφής οικονομία.

Έτσι θα ενισχυθεί η εθνική αποταμίευση, ένα από τα μεγαλύτερα προβλήματα της δημιουργίας των δημοσιονομικών ελλειμμάτων και το χρέος θα μπορεί να καλυφθεί ή θα καλύπτεται τουλάχιστον ένα μεγάλο μέρος από εγχώριες πηγές.

Η “ρηχή” εγχώρια επιχειρηματικότητα θα πρέπει να αντισταθεί με μια νέα επιχειρηματικότητα προσανατολισμένη σε ένα καινοτόμο πρότυπο ανάπτυξης το οποίο να αναπτυχθεί με τα κατάλληλα εργαλεία ώστε να δημιουργηθούν οι προϋποθέσεις για ενθάρρυνση της αντικατάστασης ενός νέου προτύπου, σε αντιδιαστολή του παλαιού προτύπου επιχειρηματικότητας.

Δεν πρέπει να ξεχνάμε ότι η κρίση της οικονομίας είναι η κρίση του παλαιού προτύπου ανάπτυξης που στηριζόταν στην διόγκωση του δημόσιου τομέα που ενθάρρυνε των υπέρ καταναλωτισμό και τον δημόσιο και ιδιωτικό δανεισμό. Καθώς και ότι ο επιχειρηματικός τομέας δεν κατόρθωσε να επωφεληθεί από τις ευκαιρίες που παρείχε η ένταξη στην ζώνη του ευρώ.

1.1 ΒΑΣΙΚΕΣ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΕΙΣ ΤΟΥ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΟΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΣΕ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΚΡΙΣΗΣ

Τόσο η ακαδημαϊκή έρευνα όσο και πλήθος επιχειρήσεων, με την ανάπτυξη νέων προϊόντων και υπηρεσιών, αναθεωρούν τις οργανωτικές διαδικασίες ή υιοθετούν νέες προσεγγίσεις για εταιρικές σχέσεις, έτσι ώστε οι εταιρείες να επωφεληθούν ή να παρακάμψουν τα δυσμενή χαρακτηριστικά της ύφεσης και να μετατρέψουν τις επιχειρήσεις τους σε πιο καινοτόμες. Γίνεται μια προσπάθεια η κρίση να μετατραπεί σε ευκαιρία μέσα από την καινοτομία και την δημιουργικότητα. Κατά πολλούς, τώρα είναι η ώρα, για τους φορείς χάραξης πολιτικής και τους ηγέτες των κρατών να εστιάσουν στις μακροπρόθεσμες πολιτικές, με τον εντοπισμό, την υποστήριξη και την έμπνευση των επιχειρηματιών και των φορέων καινοτομίας σε όλα τα επίπεδα της οικονομίας και σε κάθε αγορά.

Στην συγκυρία αυτή, η Ευρώπη και οι ΗΠΑ υιοθέτησαν στρατηγικές ανάπτυξης, έντασης γνώσεων και καινοτομίας πολύ πριν στην Ελλάδα εμφανιστεί η ανάγκη και η σπουδαιότητα της καινοτομίας. Στην θεωρία της ανάπτυξης κυριάρχησε μια ομάδα προσεγγίσεων, που έγιναν γνωστές ως «θεωρία νέας ανάπτυξης», «εξελικτική οικονομική θεωρία», «οικονομικά της καινοτομίας», οι οποίες θέτουν την γνώση, την τεχνολογία και την καινοτομία στο κέντρο των δυνάμεων που καθοδηγούν την ανάπτυξη.

Σήμερα είναι αποδεκτό - και τεκμηριώνεται στατιστικά - ότι οι σημαντικότεροι παράγοντες της ανάπτυξης δεν σχετίζονται με την συσσώρευση του κεφαλαίου και την ανειδίκευτη εργασία, αλλά με την γνώση, την έρευνα, την δημιουργικότητα και την καινοτομία.

Η γνώση προσφέρει συνθήκες για αυξανόμενες οικονομικές αποδόσεις και δημιουργεί ευκαιρίες για σχεδόν απεριόριστη ανάπτυξη. Σε διάκριση με την νεοκλασική οικονομική θεωρία, που επικεντρώνεται στις αγορές και στην μεγιστοποίηση της απόδοσης του κεφαλαίου και της εργασίας, τα οικονομικά της καινοτομίας επικεντρώνονται στους τρόπους που μικρές επιχειρήσεις, πολυεθνικές, πόλεις, περιφέρειες και βιομηχανικοί κλάδοι καινοτομούν και γίνονται πιο ανταγωνιστικοί. Οι επιχειρηματίες που σκέφτονται δημιουργικά δεν φοβούνται να αναλάβουν ρίσκο και βρίσκουν τον τρόπο να παρακάμπτουν το τοπικό περιβάλλον

Πώς η καινοτομία και η δημιουργικότητα μετατρέπουν την κρίση σε ευκαιρία στην Ελλάδα και πώς επηρεάζεται η ανταγωνιστικότητα των ελληνικών επιχειρήσεων. Μελέτη περίπτωσης περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας.

και τις συνθήκες που επικρατούν (οικονομική κρίση) συχνά με άλλους τρόπους χρηματοδότησης όπως την συμμετοχή ιδιωτών επενδυτών, μετόχων ή τοπικών και ευρωπαϊκών προγραμμάτων χρηματοδότησης.

Στην Ελλάδα, εν μέσω οικονομικής κρίσης και όταν η οικονομική και εμπορική αγορά καταρρέει, κάποιοι ξεκινούν νέες επιχειρηματικές δραστηριότητες.

Ο λόγος για μια τέτοια κίνηση είναι πως βρίσκονται σε αδιέξοδο πολλοί νέοι ταλαντούχοι επιστήμονες που πλήττονται από την ανεργία που μαστίζει την κοινωνία και το μόνο που τους μένει εκτός από την επιλογή της μετανάστευσης, είναι να τολμήσουν και μέσα από το ρίσκο να κάνουν τις σκέψεις τους πράξεις. Έτσι, οι Έλληνες μαθαίνουν να εξωτερικεύουν τις ιδέες τους και τις μετατρέπουν σε σπίθες αναζωπύρωσης της ανάπτυξης και της καινοτομίας. Η ύφεση που επικρατεί σε πολλά κράτη αλλά και στην Ελλάδα, έχει δημιουργήσει μια νέα γένια επιχειρηματιών ή Νεοφυής επιχειρηματικότητα (startup) όπως αλλιώς λέγεται, που βασικό χαρακτηριστικό της είναι ότι ενώ έχει σαφή αναφορά στην μικρό – οικονομία και επηρεάζεται σαφώς από τα μάκρο - χαρακτηριστικά της, δεν είναι αυτά που καθορίζουν την εξέλιξη της. Βασισμένοι σε πιο ευέλικτα επιχειρηματικά μοντέλα, προσαρμόζονται στην νέα κατάσταση που δημιουργεί η οικονομική κρίση και χρησιμοποιούν την περίοδο αυτή της ύφεσης για να δημιουργήσουν ισχυρές ανταγωνιστικές και επιτυχημένες ελληνικές επιχειρήσεις.

Ένα επιτυχημένο παράδειγμα καινοτομίας – startup στην Δυτική Ελλάδα που μάλιστα στηρίζεται σε εξολοκλήρου εγχωρίους νέους επιστήμονες και επαγγελματίες είναι η ομάδα του SaMMY η οποία εφύρε και εφάρμοσε μια πατέντα Ηλεκτρονικής πλατφόρμας, *Mobile εφαρμογής* που παρέχει δυνατότητα κράτησης θέσεων ελλιμενισμού στις μαρίνες τις Ελλάδας με προοπτική να επεκταθεί και σε άλλες χώρες του εξωτερικού, σε συνδυασμό με χρήσιμες πληροφορίες και κατά την διάρκεια παραμονής του σκάφους. Το SaMMY το Μάρτιο του 2016 αναδείχθηκε ως High Potential Impact project του προγράμματος Fiware και εντάχθηκε στο κατάλογο των 80 Ευρωπαϊκών startups που συγκεντρώνουν το υψηλότερο επενδυτικό ενδιαφέρον.

Διαπιστώνουμε ότι η νεοφυής επιχειρηματικότητα έχει όλα τα χαρακτηριστικά να γίνει μεγάλη επιχείρηση, με πολλές υψηλά αμειβόμενες θέσεις εργασίας και υψηλή

Πώς η καινοτομία και η δημιουργικότητα μετατρέπουν την κρίση σε ευκαιρία στην Ελλάδα και πώς επηρεάζεται η ανταγωνιστικότητα των ελληνικών επιχειρήσεων. Μελέτη περίπτωσης περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας.

προστιθέμενη αξία για την τοπική κοινωνία, το κράτος (φόροι –κέρδη) αλλά και με Ευρωπαϊκό ή παγκόσμιο αποτύπωμα .

1.2 ΣΚΟΠΟΣ ΚΑΙ ΣΤΟΧΟΙ ΤΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Σκοπός της παρούσας εργασίας όπως είπαμε και στην εισαγωγή είναι να αποδειχθεί ότι μια οικονομική κρίση μπορεί στην πραγματικότητα να μετατραπεί σε μια οικονομική και επιχειρηματική ευκαιρία, εντοπίζοντας και αναδεικνύοντας τις δυνατότητες της ελληνικής δημιουργικότητας και καινοτομίας, καθώς και τον βαθμό αξιοποίησης αυτών από τις ελληνικές επιχειρήσεις εν μέσω της οικονομικής κρίσης, συνδυαστικά με τα προβλήματα που πλαισιώνουν τέτοιες προσπάθειες.

Στο πλαίσιο αυτό, οι επιμέρους στόχοι του παρόντος συγγράμματος απορρέουν από μια σειρά ερωτήματα, που διακρίνονται σε θεωρητικά και ερευνητικά. Τα μεν θεωρητικά ερωτήματα προκύπτουν μέσα από την βιβλιογραφική ανασκόπηση, η οποία πραγματοποιείται στο θεωρητικό μέρος, ενώ τα ερευνητικά ερωτήματα πρόκειται να απαντηθούν μέσα από έρευνα με ερωτηματολόγια, που πραγματοποιείται σε καινοτόμες επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στην Περιφέρεια της Δυτικής Ελλάδας και συγκεκριμένα στο Επιστημονικό Πάρκο Πατρών. Η προέλευση των επιχειρήσεων αυτών είναι κυρίως από την περιοχή, υπάρχουν όμως και επενδύσεις από το εξωτερικό μέσα από την απευθείας απόκτηση μετοχών ή χρησιμοποίηση κεφαλαίων επιχειρηματικού ρίσκου (VCs). Η πλειοψηφία των επιχειρήσεων αυτών παρουσιάζει υψηλό βαθμό εξωστρέφειας. Η επιλογή της κατάλληλης περιφέρειας οφείλεται στο γεγονός, ότι σε διαγωνισμούς εφαρμοσμένης έρευνας, το 50% των προτάσεων είχε ισχυρή περιφερειακή δράση, πράγμα που επιβεβαιώνει, ότι η Ελληνική περιφέρεια καινοτομεί, πρωτοπορεί και ερευνά. (Η Ελλάδα καινοτομεί,2014).

Αναλυτικότερα, σε επίπεδο θεωρητικών στόχων γίνεται προσπάθεια μέσα από την βιβλιογραφική επισκόπηση να εντοπιστούν και να απαντηθούν ορισμένα θεμελιώδη ερωτήματα αναφορικά με την καινοτομία, την επιχειρηματικότητα, την ανταγωνιστικότητα, τις επιχειρήσεις αλλά και την δυσμενή οικονομική συγκυρία μέσα στην οποία καλούνται να λειτουργήσουν οι επιχειρήσεις σήμερα.

Ως εκ τούτου, στο θεωρητικό μέρος της εργασίας, θα προσπαθήσουμε μέσα από την βιβλιογραφική ανασκόπηση, να πραγματευτούμε τα παρακάτω ζητήματα:

Πώς η καινοτομία και η δημιουργικότητα μετατρέπουν την κρίση σε ευκαιρία στην Ελλάδα και πώς επηρεάζεται η ανταγωνιστικότητα των ελληνικών επιχειρήσεων. Μελέτη περίπτωσης περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας.

- **1^{ος} Στόχος:** να προσδιοριστεί πλήρως η έννοια της καινοτομίας και η σχέση της με την επιχείρηση. Πιο συγκεκριμένα, στα πλαίσια αυτού του στόχου θα αναφερθούν διάφοροι ορισμοί της καινοτομίας, τα είδη αυτής αλλά και τα κίνητρα που έχουν οι επιχειρήσεις για την ανάληψή της.
- **2^{ος} Στόχος:** να προσδιοριστούν, όσο γίνεται πληρέστερα, οι έννοιες της επιχειρηματικότητας και της δημιουργικότητας, όπως και η σύνδεσή τους με την καινοτομία.
- **3^{ος} Στόχος:** να εντοπιστούν τα στοιχεία εκείνα που αποδεικνύουν πώς η καινοτομία και η επιχειρηματικότητα τονώνουν την ανταγωνιστικότητα και μπορούν να χρησιμοποιηθούν ως εισιτήρια εξόδου από την κρίση.
- **4^{ος} Στόχος:** να προσδιοριστούν οι συνθήκες που επιβεβαιώνουν πως η χώρα βρίσκεται στην φάση της οικονομικής κρίσης και η κρίση αυτή να συγκριθεί με αντίστοιχες του παρελθόντος, τις οποίες κλήθηκε να αντιμετωπίσει η χώρα.

1.3 ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΑ ΕΡΩΤΗΜΑΤΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Τα ερευνητικά ερωτήματα της εργασίας μπορούν να διαχωριστούν σε αυτά που αφορούν στο επίπεδο της τοπικής αυτοδιοίκησης και φορέων του ευρύτερου δημοσίου τομέα, υπό την έννοια ότι αποτελούν ρυθμιστικό παράγοντα για την ανάπτυξη της επιχειρηματικότητας και σε αυτά που αφορούν στις ίδιες τις επιχειρήσεις. Πιο συγκεκριμένα:

Τοπική διοίκηση και ευρύτερος δημόσιος τομέας:

- Ποιες είναι οι προτεραιότητες για την ανάπτυξη όπως καθορίζονται από τον κεντρικό και περιφερειακό σχεδιασμό. Είναι η καινοτομία ένας βασικός άξονας εντός αυτών;
- Οι εντός κρίσης εκτελεσθείσες παρεμβάσεις από τη κεντρική διοίκηση ή την περιφέρεια, είχαν σαν στόχο την ανάπτυξη της καινοτομίας και την ενίσχυση της επιχειρηματικότητας; Σε ποιο βαθμό ωφελήθηκαν από αυτές οι επιχειρήσεις υψηλής τεχνολογίας\ καινοτομίας στην ευρύτερη περιοχή έρευνας;
- Οι εκπρόσωποι των φορέων, αναγνωρίζουν την έννοια της καινοτομίας και δημιουργικότητας; Η δυναμική τους για ανάπτυξη και τα προφανή

Πώς η καινοτομία και η δημιουργικότητα μετατρέπουν την κρίση σε ευκαιρία στην Ελλάδα και πώς επηρεάζεται η ανταγωνιστικότητα των ελληνικών επιχειρήσεων. Μελέτη περίπτωσης περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας.

οικονομικά και κοινωνικά οφέλη από αυτή είναι κατανοητά; Εν τέλει, ανεξάρτητα του τι έχει λάβει χώρα μέχρι την συγγραφή της παρούσης σε επίπεδο παρεμβάσεων, υπάρχει η σκέψη για την κατεύθυνση πόρων και προσπαθειών προς την κατεύθυνση της καινοτομίας και των επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται στο χώρο;

Εταιρίες που δραστηριοποιούνται στο χώρο στην ευρύτερη περιοχή:

- Ποια είναι η μορφή των επιχειρήσεων; Πως διοικούνται και ποιο το γενικό επιχειρηματικό σχέδιο όσον αφορά στην ανάπτυξη τους;
- Κατά πόσο θεωρούν οι εργαζόμενοι/διοικητικά στελέχη των επιχειρήσεων αυτών ότι οι κρατικές παρεμβάσεις έχουν βοηθήσει ή βοηθούν στην ανάπτυξη των επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται; Το βασικό ερώτημα είναι κατά πόσο στηρίζονται (στο διάστημα από την έναρξη λειτουργίας μέχρι και την συγγραφή της παρούσης) στις δικές τους δυνάμεις ή αναμένουν και την κεντρική ή περιφερειακή συμμετοχή και βοήθεια;
- Ποια είναι τα βασικά εμπόδια που συναντούν οι εν λόγω επιχειρήσεις στην ανάπτυξη και γενική λειτουργία τους από το υφιστάμενο επιχειρηματικό περιβάλλον;
- Εν τέλει, υπάρχει εμπιστοσύνη των δραστηριοποιούμενων στις επιχειρήσεις ότι το κράτος (είτε με την μορφή της κεντρικής ή περιφερειακής διοίκησης, είτε μέσω φορέων του ευρύτερου δημοσίου τομέα) αποτελεί ή θα αποτελέσει στο άμεσο μέλλον αρωγό για την ανάπτυξη τους;

2. ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ ΚΑΙ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΟΤΗΤΑ ΣΤΙΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ

2.1 ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ ΣΤΙΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ

2.1.1 Η ΈΝΝΟΙΑ ΤΗΣ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑΣ

Η καινοτομία ορίζεται ως η χρήση της νέας γνώσης (τεχνολογικής ή της αγοράς), με στόχο την ανάπτυξη και προώθηση νέων προϊόντων, υπηρεσιών και διαδικασιών που επιθυμούν οι πελάτες (Abernathy & Utterback 1978).

Στην σημερινή οικονομία της γνώσης, οι καινοτομίες και οι τεχνολογικές αλλαγές είναι ανάμεσα στους σημαντικότερους παράγοντες που καθορίζουν την οικονομική ανάπτυξη. Επιπλέον, η καινοτομία αποτελεί θεμελιώδες στοιχείο του επιχειρηματικού πνεύματος. Όλες οι επιχειρήσεις ξεκινούν με κάτι εν μέρει καινοτόμο και για να παραμείνουν ανταγωνιστικές, θα πρέπει να καινοτομούν συστηματικά.

Το ίδιο ισχύει και για τα κράτη, τα οποία, προκειμένου να διατηρήσουν τα στοιχεία της ανάπτυξης, της ανταγωνιστικότητας και της απασχόλησης, οφείλουν να εκμεταλλεύονται και να μετατρέπουν γρήγορα τις νέες ιδέες σε τεχνικές και εμπορικές επιτυχίες. Έτσι, η καινοτομία προβάλλει σήμερα ως μια από τις πλέον σημαντικές παραμέτρους για την ανάπτυξη, τόσο σε επίπεδο επιχείρησης όσο και σε επίπεδο εθνικής οικονομίας, ενώ τίθεται σε θέση υψηλής προτεραιότητας στην πολιτική όλων σχεδόν των χωρών του κόσμου. Σχετικά με τον όρο καινοτομία, να υπογραμμίσουμε στο σημείο αυτό ότι αναφέρεται σε μια διαδικασία που περιλαμβάνει τρία στάδια:

- την σύλληψη της νέας ιδέας,
- την αξιολόγησή της και, τέλος,
- την υλοποίησή της στην πράξη.

Από τα παραπάνω προκύπτει πως η καινοτομία αποτελεί σημαντικό στοιχείο της σύγχρονης επιχειρηματικότητας (entrepreneurship). Η διαχείριση της καινοτομίας

Πώς η καινοτομία και η δημιουργικότητα μετατρέπουν την κρίση σε ευκαιρία στην Ελλάδα και πώς επηρεάζεται η ανταγωνιστικότητα των ελληνικών επιχειρήσεων. Μελέτη περίπτωσης περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας.

(innovation management), δηλαδή το πώς δημιουργείται μια καινούργια ιδέα, το πώς και με ποια κριτήρια αξιολογείται, το πώς χρηματοδοτείται, κ.λπ., είναι μια ιδιαίτερος επίπονη και απαιτητική διαδικασία, η οποία αποτελεί συστατικό στοιχείο μιας αποτελεσματικής επιχειρηματικότητας.

Μέσα στο πλαίσιο αυτό, αναπτύσσονται διεθνώς ολοένα και πιο εξελιγμένα μοντέλα και τεχνικές διαχείρισης καινοτομίας (innovation management techniques and models), με βάση τα οποία έχουν αναπτυχθεί πολλές μεθοδολογίες μέτρησης της καινοτομίας σε ατομικό, εθνικό, ευρωπαϊκό και διεθνές επίπεδο.

Ο σημαντικός ρόλος της καινοτομίας στην κερδοφορία των επιχειρήσεων και γενικά στην βιώσιμη οικονομική ανάπτυξη, σε συνδυασμό με την απογοητευτικά χαμηλή απόδοση της ελληνικής οικονομίας στον τομέα αυτόν, καθιστούν επιτακτική ανάγκη τον σχεδιασμό μιας αποτελεσματικής πολιτικής καινοτομίας στην χώρα μας. Είναι προφανές ότι μια τέτοια πολιτική μπορεί να βασισθεί σε νέους επιστήμονες και επιχειρηματίες, οι οποίοι θα διαθέτουν ένα επαρκώς υψηλό επίπεδο γνώσεων σε θέματα καινοτομίας και επιχειρηματικότητας.

2.1.2 ΕΙΔΗ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑΣ

Περαιτέρω, διακρίνονται τρεις κύριες κατηγορίες καινοτομιών: Η βελτιωτική καινοτομία, η ριζική καινοτομία και η τεχνολογική καινοτομία.

Βελτιωτική καινοτομία (Επιμελητήριο Λάρισας, 2014):

- Παράγει βελτιωμένα τεχνολογικά και λειτουργικά χαρακτηριστικά.
- Βασίζεται σε υπάρχουσα γνώση.
- Την υιοθετούν καθιερωμένες επιχειρήσεις.
- Επιτρέπει την επιβίωση ήδη υπαρχόντων προϊόντων.
- Προκαλεί μερική ανακατανομή του μεριδίου αγοράς.

Πώς η καινοτομία και η δημιουργικότητα μετατρέπουν την κρίση σε ευκαιρία στην Ελλάδα και πώς επηρεάζεται η ανταγωνιστικότητα των ελληνικών επιχειρήσεων. Μελέτη περίπτωσης περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας.

Ριζική καινοτομία (Επιμελητήριο Λάρισας, 2014):

- Οδηγεί σε προϊόντα με νέα τεχνολογικά και λειτουργικά χαρακτηριστικά.
- Αποκλίνει της υπάρχουσας γνώσης.
- Την υιοθετούν συνήθως νέες επιχειρήσεις.
- Απαξιώνει ουσιαστικά τα ήδη υπάρχοντα προϊόντα.
- Προκαλεί ανακατανομή του μεριδίου της αγοράς και επιφέρει οικονομικές και κοινωνικές αλλαγές.

Τεχνολογική καινοτομία (Ασημακόπουλος, 2004):

- Παράγει προϊόντα βασιζόμενα στην εξέλιξη της τεχνολογίας.
- Σκοπός της κυρίως η ανάπτυξη της τεχνολογίας με συνεπικουρούμενη ικανοποίηση των απαιτήσεων της αγοράς.
- Οδηγεί συνήθως σε δημιουργία νέων αγορών.

2.1.3 ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΤΙΚΟΙ ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑΣ

Οι κυριότεροι προσδιοριστικοί παράγοντες σύμφωνα με τους Daft& Becker (1978) που επιδρούν στην καινοτομική δραστηριότητα (αριθμός καινοτομιών και διεργασιών) των επιχειρήσεων είναι οι ακόλουθοι:

- Εξωτερικό περιβάλλον: Αβεβαιότητα, Ένταση ανταγωνισμού, Ετερογένεια, Τεχνολογικό περιβάλλον.
- Στρατηγική ανταγωνισμού: Ηγεσίας κόστους, Διαφοροποίησης, Εστίασης.
- Οργανωτική δομή : Αποκέντρωση, Τυπικότητα, Πολυπλοκότητα.
- Οργανωτική κουλτούρα: Τάση για αλλαγή, Ανάληψη ρίσκου, Προδραστηριοποίηση, Κίνητρα.

Οι παραπάνω παράγοντες θα αναλυθούν συνδυαστικά με την έννοια της επιχειρηματικότητας στην επόμενη ενότητα της εργασίας.

2.1.4 ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ ΚΑΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ

Ως επιχειρηματικότητα μπορεί να οριστεί το σύνολο των δραστηριοτήτων που απαιτούνται για την δημιουργία μιας νέας επιχείρησης ή την επέκταση μιας ήδη υπάρχουσας. Η έναρξη και η ανάπτυξη δημιουργικών προσπαθειών εμπορικής εκμετάλλευσης μπορούν να εφαρμοστούν σε επιχειρήσεις οποιουδήποτε κλάδου και μεγέθους, ανεξαρτήτως ιδιοκτησιακού καθεστώτος. Η συμβολή της επιχειρηματικότητας στην οικονομική ανάπτυξη είναι αδιαμφισβήτητη, καθώς η δημιουργία νέων επιχειρήσεων αυξάνει την παραγωγικότητα και συντείνει στον ανταγωνισμό (Χατζηαποστόλου, 2010).

Συνδυαστικά με τους προσδιοριστικούς παράγοντες που επιδρούν στην καινοτομική δραστηριότητα, είναι γενικά αποδεκτό ότι η προδραστηριοποίηση, δηλαδή η ύπαρξη προενεργειών πριν την τελική ενέργεια, αποτελεί τον καθοριστικότερο παράγοντα όσον αφορά στη διαμόρφωση της καινοτομικής δραστηριότητας της επιχείρησης. Κατά τη διαδικασία αυτή, η επιχείρηση αναλαμβάνει πρωτοβουλίες προκειμένου να διαμορφώσει το περιβάλλον με σκοπό το ίδιον όφελος. Η επιχείρηση, λοιπόν, προσπαθεί να αξιολογήσει και να επικοινωνήσει με το εξωτερικό περιβάλλον, δίνοντας έμφαση σε νέες δραστηριότητες άμεσα συνδεδεμένες με την καινοτομία. Η όποια ενέργεια σχετίζεται με τις τεχνολογικές απαιτήσεις αυτού του περιβάλλοντος και κύριο ρόλο για την επιτυχημένη έκβαση διαδραματίζουν τα στελέχη, που με τη γνώση και την εμπειρία τους αντιλαμβάνονται έγκαιρα τα πρόσφορα εδάφη για καινοτομία. Η ύπαρξη κινήτρων (οικονομικά, ανέλιξης κ.λπ.) για τα εν λόγω στελέχη αποτελεί παράγοντα μείζονος σημασίας για την υλοποίηση του στόχου.

Η αβεβαιότητα του περιβάλλοντος δίνει την δυνατότητα στις επιχειρήσεις να εκμεταλλευτούν τις ευκαιρίες που εμφανίζονται κατά την συνεχή μεταβολή του περιβάλλοντος δραστηριοποίησης αυτών, με την προϋπόθεση βέβαια να υπάρχει η ικανότητα ευελιξίας και έγκαιρης διάγνωσης των ευκαιριών. Η αβεβαιότητα, επίσης, αυξάνει την ένταση του ανταγωνισμού, αφού επαναδιαμορφώνει το πεδίο στο οποίο κινείτε, μιας και οι ήδη εξελιγμένες τεχνολογικά επιχειρήσεις επιθυμούν την περαιτέρω ανάπτυξή τους σε βάρος αυτών που διαθέτουν ξεπερασμένη τεχνολογία. Από την άλλη, οι τελευταίες, προκειμένου να ανταποκριθούν σε αυτόν τον

Πώς η καινοτομία και η δημιουργικότητα μετατρέπουν την κρίση σε ευκαιρία στην Ελλάδα και πώς επηρεάζεται η ανταγωνιστικότητα των ελληνικών επιχειρήσεων. Μελέτη περίπτωσης περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας.

ανταγωνισμό, επιζητούν συνεχώς τρόπους εύρεσης καινοτομικών λύσεων, που θα μειώσουν αυτό το τεχνολογικό ‘κενό’ και θα βελτιώσουν την θέση τους στο μερίδιο αγοράς. Η καινοτομία, άλλωστε, όπως είναι γνωστό και λογικό, αλληλεπιδρά με την ένταση του ανταγωνισμού, δημιουργώντας πρόσφορο έδαφος για την είσοδο στην αγορά καινοτόμων προϊόντων. Επιπρόσθετα, η στρατηγική διαφοροποίησης καινοτομίας, η οποία έχει καλύτερα αποτελέσματα σε αβέβαια περιβάλλοντα, οδηγεί επίσης στην ανάπτυξη καινοτόμων προϊόντων και δημιουργεί ευνοϊκές συνθήκες για την επιτυχία τους.

Αρνητική επίδραση στην λειτουργική και επομένως και συνολική επιτυχία μιας καινοτομικής ενέργειας έχει η αλληλεπίδραση αυτής με την στρατηγική ηγεσίας κόστους. Η στρατηγική αυτή έχει ως σκοπό την παραγωγή με χαμηλό κόστος, κάτι που έρχεται σε αντίθεση με την επιθυμία για καινοτομική δραστηριότητα, η οποία απαιτεί επενδύσεις αυξάνοντας το λειτουργικό κόστος. Βέβαια, ως ένα βαθμό, αυτό μπορεί να εξισορροπηθεί μέσω της ορθής αλληλεπίδρασης της έντασης του περιβάλλοντος της επιχείρησης και της καινοτομίας, η οποία μπορεί να επιδράσει ευεργετικά στην εύρυθμη λειτουργία του εσωτερικού και των εμπλεκόμενων τμημάτων μιας επιχείρησης. Η ύπαρξη ικανών στελεχών που εκμαιεύουν τάσεις και ευκαιρίες, έχοντας σωστή και δυναμική νοοτροπία που ωθεί στην ανάληψη ρίσκου υπό κατάλληλες προϋποθέσεις, υποβοηθά και τους ηγέτες κόστους στο να παράγουν τελικά με χαμηλό κόστος, οδηγώντας την επιχείρηση σε αυξημένη οργανωσιακή επίδοση.

2.2 ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ

2.2.1 Η ΈΝΝΟΙΑ ΤΗΣ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΟΤΗΤΑΣ

Ανατρέχοντας κανείς στην βιβλιογραφία, θα διαπιστώσει πως οι ορισμοί που έχουν δοθεί για τη δημιουργικότητα είναι πολλοί και διαφορετικοί. Παρόλα αυτά, πολλοί από τους ορισμούς αυτούς μπορούν να ομαδοποιηθούν σε τρεις κατηγορίες (Sefertzi, 2000 & Μαγνήσαλης, 1996):

- Η πρώτη κατηγορία αναφέρει ότι η δημιουργικότητα είναι η παραγωγή νέων ιδεών, που οδηγούν σε ένα καινοτόμο αποτέλεσμα.

Πώς η καινοτομία και η δημιουργικότητα μετατρέπουν την κρίση σε ευκαιρία στην Ελλάδα και πώς επηρεάζεται η ανταγωνιστικότητα των ελληνικών επιχειρήσεων. Μελέτη περίπτωσης περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας.

- Η δεύτερη κατηγορία αναφέρει ότι η δημιουργικότητα μπορεί να είναι απλά ένας διαφορετικός τρόπος προσέγγισης και συνδυασμού της ήδη υπάρχουσας γνώσης.
- Η τρίτη κατηγορία αναφέρει ότι μια διαδικασία για να είναι δημιουργική, δεν αρκεί να είναι καινοτόμος ή να συνδυάζει την υπάρχουσα γνώση αλλά πρέπει να έχει και προστιθέμενη αξία.

Από τα παραπάνω παρατηρούμε ότι η δημιουργικότητα σχετίζεται με την καινοτομία, την οποία έχουμε ήδη αναλύσει σε προηγούμενη ενότητα και συνδυάζοντας τους υπάρχοντες ορισμούς για την δημιουργικότητα, θα μπορούσαμε συγκεντρωτικά να αναφέρουμε πως:

«η δημιουργικότητα περιλαμβάνει την παραγωγή νέων ιδεών ή τον συνδυασμό γνωστών δεδομένων σε κάτι καινούργιο, παρέχοντας αξία στο τελικό αποτέλεσμα»

Μπορεί οι ορισμοί γύρω από την δημιουργικότητα να ποικίλουν, ανεξάρτητα όμως από αυτούς, γεγονός είναι ότι ο κύριος σκοπός της δημιουργικής σκέψης είναι να οδηγήσει το άτομο μακριά από τις συμβατικές ιδέες και διαδικασίες, να αφυπνίσει την περιέργειά του και την φαντασία του και να υποβοηθήσει την παραγωγή πολλαπλών διαφορετικών εναλλακτικών λύσεων και ιδεών. Σίγουρα ελάχιστοι είναι αυτοί που θα αμφισβητήσουν το γεγονός ότι όσες περισσότερες ιδέες έχει κάποιος, τόσο πιο ικανοποιητική είναι και η ζωή του, δίνοντάς του περισσότερες δυνατότητες δράσης.

Αναφορικά με του ορισμούς της δημιουργικότητας που σχετίζονται με την διαδικασία που πραγματοποιείται πριν από το τελικό αποτέλεσμα, να σημειώσουμε πως διατυπώνονται με βάση το σκεπτικό ότι υπάρχουν κάποια συγκεκριμένα στάδια τα οποία λαμβάνουν χώρα.

Γενικά, τα στάδια τα οποία εμπλέκονται στην διαδικασία της δημιουργικής σκέψης είναι:

- Η προετοιμασία (preparation)
- Η επώαση (incubation)
- Η διαφώτιση (illumination)
- Η επαλήθευση (verification)

Πώς η καινοτομία και η δημιουργικότητα μετατρέπουν την κρίση σε ευκαιρία στην Ελλάδα και πώς επηρεάζεται η ανταγωνιστικότητα των ελληνικών επιχειρήσεων. Μελέτη περίπτωσης περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας.

Το γεγονός ότι οι ερευνητές έχουν προσδιορίσει τα παραπάνω στάδια που εμπλέκονται στην δημιουργική διαδικασία, δεν θα πρέπει να μας κάνει να πιστεύουμε ότι η έννοια της δημιουργικότητας είναι μια εσωτερική διαδικασία, κτήμα λίγων προικισμένων. Αντίθετα, πρόκειται για μια έννοια ή καλύτερα διαδικασία η οποία υπάρχει σε όλους τους ανθρώπους και δύναται να εκδηλωθεί με την προϋπόθεση να καλλιεργηθεί. Επομένως, η μελέτη της δημιουργικότητας ως διαδικασίας αποκτά ιδιαίτερη σημασία.

2.2.2 ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΑ ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΟΤΗΤΑΣ ΣΤΟΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΚΛΑΔΟ

Τα παρακάτω κλαδικά παραδείγματα αποτελούν ενδεικτικά παραδείγματα δημιουργικότητας και ως εκ τούτου, σκιαγραφούν τις στρατηγικές επιχειρήσεων για το μέλλον και το αναγκαίο εθνικό περιβάλλον για να αντιμετωπισθεί η οικονομική κρίση (Δουκίδης, 2013).

2.2.2.1 ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΣΤΗΝ ΔΥΤΙΚΗ ΕΛΛΑΔΑ

Η Αχαΐα σήμερα μπορεί να μην είναι πρώτη βιομηχανική περιοχή της χώρας με μεγάλη οικονομική άνθηση όπως αυτή στις δεκαετίες του 50' και του 60, αλλά υπάρχουν ακόμα βιομηχανίες εγχώριες και μη, που επενδύουν στην περιοχή, και αναλαμβάνουν ρίσκο και συντελούν στο να γίνει η Αχαΐα πιο ανταγωνιστική .

Τα παρακάτω παραδείγματα είναι μερικά από τα αρκετά που υπάρχουν που όμως δεν αρκούν για την αλλαγή στην οικονομική ζωή της Αχαΐας, τουλάχιστον έως σήμερα, είναι όμως ελπιδοφόρα και μόνο που υπάρχουν.

Η Αθηναϊκή Ζυθοποιία ενισχύει με καινοτομία το εργοστάσιό της στη ΒΙΠΕ, καθώς και άλλες παραγωγικές της μονάδες ανταποκρινόμενη στη ζήτηση των καταναλωτών και με επενδύσεις πάνω από 50 εκατ. ευρώ για την επόμενη τριετία. Στην Πάτρα πρόσφατα, ξανά κυκλοφόρησε την μύρα ΜΑΜΟΣ της πατρικής οικογένειας Μάμου - με σημαντική επιχειρηματική παρουσία για αρκετές δεκαετίες, που ιδρύθηκε το 1876 και ξανάρχεται στο προσκήνιο έπειτα από 41 χρόνια. Η εταιρεία αναγνωρίζει τις μεγάλες δυνατότητες στην Ελλάδα και ειδικά στην Πάτρα την οποία θεωρεί ως σημαντική πύλη στην Ευρώπη. (5^ο Αναπτυξιακό Συνέδριο,2017)

Πώς η καινοτομία και η δημιουργικότητα μετατρέπουν την κρίση σε ευκαιρία στην Ελλάδα και πώς επηρεάζεται η ανταγωνιστικότητα των ελληνικών επιχειρήσεων. Μελέτη περίπτωσης περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας.

Ο Πατρινός διευθύνων Σύμβουλος των Coffee Island έκανε την αλυσίδα ηγέτη στο χώρο του καφέ. Συγκεκριμένα ανέλαβε τα ηνία της εταιρείας πριν από 8 περίπου χρόνια, από τότε που εκείνη άρχισε να εξαπλώνεται παντού. Το 2009 κι ενώ η επιχείρηση μετρούσε ήδη 10 χρόνια ζωής στην Πάτρα, ο νέος διευθύνων σύμβουλος ανανεώνοντας τα Coffee Island πάντρεψε το μοναδικό και καινοτόμο, το παραδοσιακό καφεκοπτείο με το σύγχρονο, υιοθετώντας παράλληλα τη φιλοσοφία ενός μοντέρνου espresso bar. Η αλυσίδα σήμερα, απαριθμεί 335 καταστήματα σε Ελλάδα και εξωτερικό. Το μυστικό της επιτυχίας βρίσκεται στην ποιότητα του καφέ ενώ και το Franchise ευνοεί. Το πρώτο βήμα ήταν η εξάπλωση των Καφεκοπτειών στην Κύπρο, όπου αυτή τη στιγμή υπάρχουν 33 καταστήματα και από τον Νοέμβριο του 2016 ένα ακόμη καφεκοπτείο προστέθηκε και αυτό στο Λονδίνο, την πιο ανταγωνιστική αγορά του Ηνωμένου Βασιλείου και έπεται και συνέχεια.(5^ο Αναπτυξιακό Συνέδριο,2017)

Η εταιρία Vodafone Ελλάδας έχει επενδύσει μέχρι σήμερα 3 δις ευρώ στην Ελλάδα, ενώ για την επόμενη τριετία έχει ένα πλάνο επενδύσεων 500 εκατομμύρια ευρώ. Η πρώτη φάση αυτού του πλάνου που μόλις ολοκληρώθηκε, αφορούσε τη δημιουργία δικτύων οπτικών ινών στην Πάτρα και τα Ιωάννινα. Το δεύτερο σκέλος επενδύσεων θα ολοκληρωθεί στα τέλη του χρόνου και αφορά τη συνεργασία της Vodafone με την ETBA-BIPE για τη δημιουργία και εκμετάλλευση τηλεπικοινωνιακών δικτύων στην BIPE Πατρών, ενώ σύντομα η Πάτρα θα έχει δυνατότητα σύνδεσης οπτικών ινών απευθείας σε οικίες και επιχειρήσεις, με σταθερές ταχύτητες 100 Mbps στο διαδίκτυο.(5^ο Αναπτυξιακό Συνέδριο,2017)

Η Λουξ, η μεγαλύτερη αμιγώς ελληνική εταιρεία αναψυκτικών και χυμών με την δυναμική της ανάπτυξη, ισχυροποιώντας τη 2η θέση της στο μερίδιο αγοράς στο σύνολο των αναψυκτικών, σε ένα χώρο έντονου ανταγωνισμού από πολυεθνικές εταιρείες. Η Εταιρία πραγματοποιεί εντυπωσιακή άνοδο τόσο στην εγχώρια και διεθνή αγορά.

Χρησιμοποιώντας ελληνικές ποιοτικές πρώτες ύλες και την παραγωγή καινοτόμων νέων προϊόντων, η αχαϊκή Λουξ έχει διεισδύσει παντού. Συγκεκριμένα, η Λουξ έχει ανέλθει στο 9,4% (σε όγκο, lt) και 10,2% (σε αξία, €) της αγοράς αναψυκτικών συνολικά, ενώ στην κατηγορία των αναψυκτικών με γεύση έχει

Πώς η καινοτομία και η δημιουργικότητα μετατρέπουν την κρίση σε ευκαιρία στην Ελλάδα και πώς επηρεάζεται η ανταγωνιστικότητα των ελληνικών επιχειρήσεων. Μελέτη περίπτωσης περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας.

κατακτήσει το 27,2% (σε όγκο, lt) και 30,5% (σε αξία, €) μεριδίων αγοράς, εδραιώνοντας τη θέση της ως το πιο δημοφιλές ελληνικό αναψυκτικό με γεύση της εγχώριας αγοράς (IRI, στοιχεία Αύγουστος 2016). Η επιτυχία της Λουξ αποτυπώνεται στον τζίρο της επιχείρησης, καθώς το 2015 η εταιρεία σημείωσε αύξηση 5% στον κύκλο εργασιών της σε σχέση με το 2014 (30 εκατ. ευρώ), ενώ τα μεικτά της κέρδη άγγιξαν τα 3,3 εκατ. ευρώ.

Στις διεθνείς αγορές η Λουξ αναπτύσσει έντονη εξαγωγική δραστηριότητα, αφού τα προϊόντα της διακινούνται σε 22 χώρες και σύντομα στη Βόρεια Ευρώπη, με έμφαση στις Σκανδιναβικές χώρες, και τη Μέση Ανατολή. Τη θέση της Λουξ αναμένεται να ισχυροποιήσει, περαιτέρω, η πολυαναμενόμενη είσοδος των πρόσφατα στην αγορά ολιγοθερμιδικών αναψυκτικών, με τη νέα καινοτόμα σειρά λουξ plus 'n light αφού είναι τα πρώτα, και τα μοναδικά, αναψυκτικά στην ελληνική αγορά που περιέχουν μόνο φυσικά γλυκαντικά (σάκχαρα φρούτων, φρουκτόζη και γλυκαντικά φυτικής προέλευσης), χωρίς καμία αλλαγή στη γεύση, εισάγοντας μια ουσιαστική ανατροπή στην αγορά των light προϊόντων. Διευρύνοντας συνεχώς τα μερίδια αγοράς της, σε ένα χώρο υψηλού ανταγωνισμού, η Λουξ έχει καθιερώσει την ηγετική της θέση ως το ελληνικό αναψυκτικό προτίμησης των καταναλωτών. Σημειώνοντας σταθερή αύξηση πραγματοποιεί συνεχείς επενδύσεις σε υποδομές και νέα πρωτοπόρα προϊόντα καινοτομίας, με μηδενικό τραπεζικό δανεισμό, η εταιρία κατατάσσεται ανάμεσα στις πιο δυναμικά αναπτυσσόμενες ελληνικές επιχειρήσεις, συμβάλλοντας στην στήριξη της ελληνικής οικονομίας και τη δημιουργία θέσεων εργασίας. (Εταιρία Λουξ, 2017)

Παράδειγμα προς μίμηση αποτελούν και οι συνεταιρισμοί σε Αιγιαλεία και Καλάβρυτα όπως η Παναιγιάλειος Ένωση Συνεταιρισμών που είναι ο μεγαλύτερος εξαγωγέας σταφίδας στην Ελλάδα με 35 εκατ κύκλο εργασιών ετησίως και εξαγωγές σε 40 χώρες. (5^ο Αναπτυξιακό Συνέδριο, 2017)

Πώς η καινοτομία και η δημιουργικότητα μετατρέπουν την κρίση σε ευκαιρία στην Ελλάδα και πώς επηρεάζεται η ανταγωνιστικότητα των ελληνικών επιχειρήσεων. Μελέτη περίπτωσης περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας.

2.2.2.2 ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΕΣ ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ ΣΤΗΝ ΔΥΤΙΚΗ ΕΛΛΑΔΑ

Όσον αφορά τις αναπτυξιακές προοπτικές της Πάτρας και της ευρύτερης περιφέρειας της Δυτ. Ελλάδας αυτές όταν και εάν εκτελεστούν μπορούν να κάνουν την περιοχή ανταγωνιστική και να μειώσουν δραστικά το επίπεδο της ανεργίας καθώς και να αυξήσουν τους ρυθμούς ανάπτυξης και να ανεβάσουν το βιοτικό επίπεδο της περιοχής.

Οι υποδομές του λιμανιού, ώστε να γίνει εμπορικό είναι κάτι πιο πολύ από αναγκαίο. Η γεωγραφική θέση του λιμανιού είναι τέτοια που μπορεί να αποτελέσει πύλη για την ανατολική Μεσογείου και να φτάσει να γίνει συμπληρωματικό με αυτό του Πειραιά, σε συνδυασμό με την νομιμοποίηση της χρήσης πλατφορμών για την μεταφορά των containers θα βοηθούσε πολύ τις μεταφορές. (5^ο Αναπτυξιακό Συνέδριο,2017)

Το λιμάνι του Κατακόλου στη Ηλεία με τις υποδομές που εμπλουτίστηκε, ήδη σημείωσε αύξηση των αφίξεων κατά 10%.

Το νέο οδικό δίκτυο της Ολυμπίας, Ιονίας και Μορέας, που ολοκληρώνεται εντός του 2017 αποτελούν ευκαιρία που έρχεται αφού η χρονική διάρκεια του ταξιδιού συντομεύεται αισθητά και αποκτά ασφάλεια, έως και την Αθήνα.

Η επέκταση της σιδηροδρομικής γραμμής κατά μήκος της Β.Ι.ΠΕ, ώστε να γίνει σημείο αναφοράς του κλάδου των μεταφορών και οι επιχειρήσεις τις Πάτρας να αποκτήσουν σημαντικό ανταγωνιστικό πλεονέκτημα, έως το λιμάνι του Πειραιά και μέχρι την Καλαμάτα. Το αεροδρόμιο του Αράξου και η σύνδεση της νέας γραμμής με λιμάνια κρουαζιέρας θα συντελούσε στην ανάπτυξη του τουρισμού, σε συνδυασμό με την γέφυρα Ρίου –Αντιρρίου. (5^ο Αναπτυξιακό Συνέδριο,2017)

Η κατασκευή του Υδατοδρομίου που σε λίγους μήνες θα αρχίσει να λειτουργεί και αποτελεί είδος αφίξεων που στο εξωτερικό γνωρίζει πολύ επιτυχία.

Επίσης η περιφέρεια μπορεί να αναπτύξει τον πολύ αξιόλογο τομέα της γεωργίας και της κτηνοτροφίας, χρησιμοποιώντας την καινοτομία, με την αλλαγή συμπεριφοράς και παράγοντας προϊόντα π.χ (βιολογικά) που θα φέρουν αξία, χρησιμοποιώντας σωστά τα κατάλληλα χρηματοδοτικά προϊόντα, αφού η χώρα μας

Πώς η καινοτομία και η δημιουργικότητα μετατρέπουν την κρίση σε ευκαιρία στην Ελλάδα και πώς επηρεάζεται η ανταγωνιστικότητα των ελληνικών επιχειρήσεων. Μελέτη περίπτωσης περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας.

έχει διπλάσιο ύψος ενισχύσεων για κάθε εκτάριο γης έναντι άλλων περιοχών της Ε.Ε. Η Δυτική Ελλάδα είναι είναι 4^η από πλευράς παραγωγικότητας γιατί δόθηκαν επενδύσεις. (Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας, 2015)

Η αλιεία και η υδατοκαλλιέργεια στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας είναι σημαντικός τομέας παραγωγικότητας, συγκεκριμένα στην περιοχή της ΠΕ Αιτωλοακαρνανίας, η Υδατοκαλλιέργεια έχει πλέον εδραιωθεί ως ο δυναμικότερος κλάδος της πρωτογενούς παραγωγής της περιοχής, η Περιφέρεια διαθέτει το 48% των λιμνοθαλασσών και το 25% των λιμνών της χώρας. (Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας, 2015)

Άλλος παραγωγικός τομέας, είναι αυτός της ανάπτυξης της ερευνητικής δραστηριότητας αφού η ύπαρξη σημαντικού αριθμού ερευνητικών και εκπαιδευτικών υποδομών ευνοούν την ενέργεια αυτή. Ο τομέας παράδοξα δεν παρουσιάζει την αναμενόμενη αποτελεσματικότητα, με βάση τις ανεπτυγμένες υποδομές και τις δαπάνες που γίνονται για Έρευνα και Καινοτομία στην Περιφέρεια με αποτέλεσμα να κατατάσσεται στην κατηγορία των Moderate Innovators σύμφωνα με το Regional Innovation Scorecard (RIS 2014), όπως και οι υπόλοιπες ελληνικές περιφέρειες. (Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας, 2015)

Στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας, υπάρχουν 3 κρατικά Α.Ε.Ι. εκ των οποίων δύο Πανεπιστήμια (Πανεπιστήμιο Πατρών, Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο) και ένα Α.Τ.Ε.Ι. (Δυτικής Ελλάδας). Επίσης υπάρχουν 3 Ερευνητικά Ινστιτούτα τα οποία δραστηριοποιούνται στις νέες τεχνολογίες στους τομείς των ΤΠΕ, την Χημική Μηχανική και τις νέες τεχνολογίες στην Βιομηχανία, το Ινστιτούτο Τεχνολογίας Υπολογιστών και Εκδόσεων (Ι.Τ.Υ.Ε.), το Ινστιτούτο Βιομηχανικών Συστημάτων (ΕΚ ΑΘΗΝΑ/ΙΝ.ΒΙ.Σ.) και το Ινστιτούτο Επιστημών Χημικής Μηχανικής (ΙΤΕ/ΙΕΧΜΗ). Το σύστημα αυτό παραγωγής γνώσης, ενισχύεται τα πανεπιστημιακά ερευνητικά εργαστήρια στο Πανεπιστημίου Πατρών, στους τομείς των Τεχνολογιών-Πληροφορικής και Τεχνολογικών Συστημάτων (ΤΠΕ), της βιοϊατρικής και των μεταφορών (logistics). Σχετικά με την Νέα Επιχειρηματικότητα λειτουργούν, το Επιστημονικό Πάρκο Πατρών και το Patras InnoHub.

Αξίζει να σημειωθεί ότι στην έκθεση PATRAS IQ που πραγματοποιήθηκε στην Πάτρα με μεγάλη επιτυχία απονεμήθηκε το Εθνικό Βραβείο European Enterprise

Πώς η καινοτομία και η δημιουργικότητα μετατρέπουν την κρίση σε ευκαιρία στην Ελλάδα και πώς επηρεάζεται η ανταγωνιστικότητα των ελληνικών επιχειρήσεων. Μελέτη περίπτωσης περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας.

Promotion Awards – ΕΕΡΑ 2017,στηνκατηγορία ΠροώθησηΕπιχειρηματικότητας και επιλέχθηκε να εκπροσωπήσει την Ελλάδα στη 2η φάση της διαγωνιστικής διαδικασίας για τη διεκδίκηση του πανευρωπαϊκού βραβείου, που θα πραγματοποιηθεί το Νοέμβριο του 2017 στο Ταλίν της Εσθονίας.
(Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας, 2015)

3 ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΑΝΑΔΡΟΜΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΡΙΣΕΩΝ ΠΑΓΚΟΣΜΙΩΣ

3.1 Η ΕΝΝΟΙΑ ΤΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΚΡΙΣΗΣ

Η έννοια της κρίσης κατά την άποψη των Πανηγυράκη & Βεντούρα – Νεοκοσμίδη (2001) είναι μια έννοια πολυδιάστατη και πλήθος ερευνητών έχουν προσπαθήσει να την ορίσουν. Ετυμολογικά, στην ελληνική γλώσσα, η λέξη κρίση προέρχεται από το ρήμα κρίνω, χαρακτηρίζοντας μια μη κανονική κατάσταση, δηλαδή η κρίση αφορά σε μια κατάσταση κρίσιμη, δύσκολη και επικίνδυνη. Πρόκειται ουσιαστικά για μια εκτροπή από την κατάσταση της κανονικότητας και μπορεί να προσλάβει διαβαθμίσεις αντικανονικότητας από μια κατάσταση απλής διαταραχής μέχρι μια κατάσταση μη ελεγχόμενων εκρηκτικών γεγονότων και την κατάσταση του χάους και του πανικού.

Από τα παραπάνω προκύπτει πως μια κρίση εμπεριέχει μια απειλή σχετικά με τους πόρους και τους ανθρώπους και αφορά στην απώλεια του ελέγχου, με συνέπειες ορατές ή αόρατες για τους ανθρώπους. Οι συνέπειες της κρίσης, εκτός από τα άτομα, επηρεάζουν τους πόρους, τους οργανισμούς αλλά και τις κοινωνίες στο σύνολό τους.

Περαιτέρω, η οικονομία φαίνεται ότι λαμβάνει τα χαρακτηριστικά ενός περιοδικού φαινομένου κι έτσι δομείται πάνω σε δύο κύριες φάσεις, την ύφεση και την ανάκαμψη. Προφανώς η φάση της ύφεσης αντικατοπτρίζει τις λεγόμενες περιόδους κρίσης και από την άποψη αυτή μπορεί να θεωρηθεί ότι η οικονομική κρίση αποτελεί εγγενές χαρακτηριστικό της οικονομίας. (Aglietta, 2009)

Κατά την διάρκεια της οικονομικής κρίσης η οικονομική δραστηριότητα συρρικνώνεται κι έτσι διαμορφώνεται ένα δυσμενές οικονομικό περιβάλλον, το οποίο χαρακτηρίζεται από την πτώση των πωλήσεων και της ζήτησης υπηρεσιών σε συνδυασμό με μια επιφυλακτική στάση ως προς την προώθηση επενδυτικών σχεδίων. Ωστόσο, η περιοδική φύση του φαινομένου υποδεικνύει ταυτόχρονα την προοπτική εξόδου από τις παραπάνω αντίξοες συνθήκες, γεγονός το οποίο σημαίνει πως υπάρχουν τρόποι αντιμετώπισης της κρίσης.

Αναμφισβήτητα, η οικονομική κρίση επιφέρει ιδιαιτέρως σοβαρές επιπτώσεις στον τομέα των επιχειρήσεων. Κατά γενική ομολογία, η οικονομική κρίση εκλαμβάνεται ως ένα αρνητικό φαινόμενο που συνοδεύεται από περιορισμό της στρατηγικής ανάπτυξης, λόγω και της επιφυλακτικότητας που επικρατεί για επενδύσεις και χρηματοδότηση εκ μέρους των τραπεζικών οργανισμών

Από την άλλη, βέβαια, η οικονομική κρίση περιλαμβάνει και την διάσταση της ευκαιρίας από την άποψη ότι η επιβίωση στις δύσκολες συνθήκες της κρίσης μπορεί μετέπειτα τόσο να αποτελέσει την βάση της ανάπτυξης όσο και να ενισχύσει τον ανταγωνισμό.

Σε κάθε περίπτωση, η διαχείριση της κρίσης απαιτεί ψύχραιμη και προσεκτική μελέτη των αιτιών που οδήγησαν την επιχείρηση στον περιορισμό των δραστηριοτήτων της, ώστε να είναι εφικτή η χάραξη της κατάλληλης στρατηγικής για το μέλλον (Πανηγυράκης & Βεντούρα-Νεοκοσμίδη 2001). Στο πλαίσιο αυτό, η δυνατότητα εκ μέρους των ειδικών να προβλέψουν την εκδήλωση μιας οικονομικής κρίσης και επίσης να εκτιμήσουν την διάρκεια αυτής θα ήταν άκρως βοηθητική ως προς την συγκράτηση του αρνητικού αντίκτυπου, ωστόσο πρόκειται για ένα πολύ δύσκολο εγχείρημα εξαιτίας της αυξημένης πολυπλοκότητας που χαρακτηρίζει τους εμπλεκόμενους παράγοντες (Dent 2009). Ως εκ τούτου, η βέλτιστη πρακτική για την ανάκαμψη της επιχείρησης μετά την πάροδο της κρίσης είναι η αποτελεσματική εκμετάλλευση των ευκαιριών που υπολανθάνουν, ώστε να διασφαλιστεί καταρχάς η επιβίωση της επιχείρησης και σε μεταγενέστερο χρόνο η δημιουργία κερδών.

3.2 ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣΚΑΙ ΠΑΓΚΟΣΜΙΑΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ

Στα πλαίσια του τέταρτου θεωρητικού στόχου κρίνεται σκόπιμη μια σύντομη αναφορά στην εξέλιξη της ελληνικής και παγκόσμιας οικονομίας.

Στην οικονομική κοινότητα, λοιπόν, είναι γενικά αποδεκτή η εμφάνιση περιοδικών μεταβολών στις εκάστοτε οικονομικές συνθήκες και στην βάση αυτή, οι κύκλοι που διαμορφώνονται μπορούν να ταξινομηθούν με κριτήριο την χρονική τους

Πώς η καινοτομία και η δημιουργικότητα μετατρέπουν την κρίση σε ευκαιρία στην Ελλάδα και πώς επηρεάζεται η ανταγωνιστικότητα των ελληνικών επιχειρήσεων. Μελέτη περίπτωσης περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας.

διάρκεια. Ένας χαρακτηριστικός τέτοιος κύκλος είναι, για παράδειγμα, ο λεγόμενος κύκλος Juglar, ο οποίος εστιάζει στις επενδύσεις και στις διακυμάνσεις τους, σχετίζεται με καινοτομίες μικρής κλίμακας και η διάρκειά του κυμαίνεται στα 7-11 έτη.

Παρομοίως, ο κύκλος Kondratieff σχετίζεται με καινοτομίες μεγάλης κλίμακας και η διάρκειά του κυμαίνεται στα 45-55 έτη. Εξαιτίας της μεγάλης διάρκειας του κύκλου, οι απόψεις του Kondratieff είναι γνωστές ως θεωρία των μακρών κυμάτων, όπου διατυπώνεται πως οι οικονομικές κρίσεις αποκτούν διεθνή χαρακτήρα και εμφανίζουν ισόχρονη διάρκεια με τις εκατέρωθεν οικονομικές ανατάσεις (Schumpeter, 2003).

Αν επιχειρήσουμε να αναπαραστήσουμε την σύγχρονη οικονομική ιστορία με την βοήθεια της θεωρίας των μακρών κυμάτων, προκύπτει ο παρακάτω πίνακας:

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΚΥΜΑΤΟΣ	ΧΡΟΝΟΛΟΓΙΑ	ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΚΥΜΑΤΟΣ
ΠΡΩΤΟ ΜΑΚΡΟ ΚΥΜΑ	1790-1850	60 έτη
Ανθηση (Η Μεγάλη Βιομηχανική Επανάσταση)	1790-1815	25 έτη
Κρίση (Η πείνα του 1840)	1815-1850	35 έτη
ΔΕΥΤΕΡΟ ΜΑΚΡΟ ΚΥΜΑ	1850-1895	45 έτη
Ανθηση (Η Βικτωριανή ανάκαμψη)	1850-1870	20 έτη
Κρίση (Η μεγάλη κρίση)	1870-1895	25 έτη
ΤΡΙΤΟ ΜΑΚΡΟ ΚΥΜΑ	1895-1940	45 έτη
Ανθηση (Η <i>belle époque</i>)	1895-1920	25 έτη
Κρίση (Το κραχ του 1929)	1920-1940	20 έτη
ΤΕΤΑΡΤΟ ΜΑΚΡΟ ΚΥΜΑ	1940-1990	50 έτη
Ανθηση (Ο χρυσός αιώνας της συσσώρευσης)	1940-1970	30 έτη
Κρίση (Η σιωπηρή κρίση)	1970-1990	20 έτη

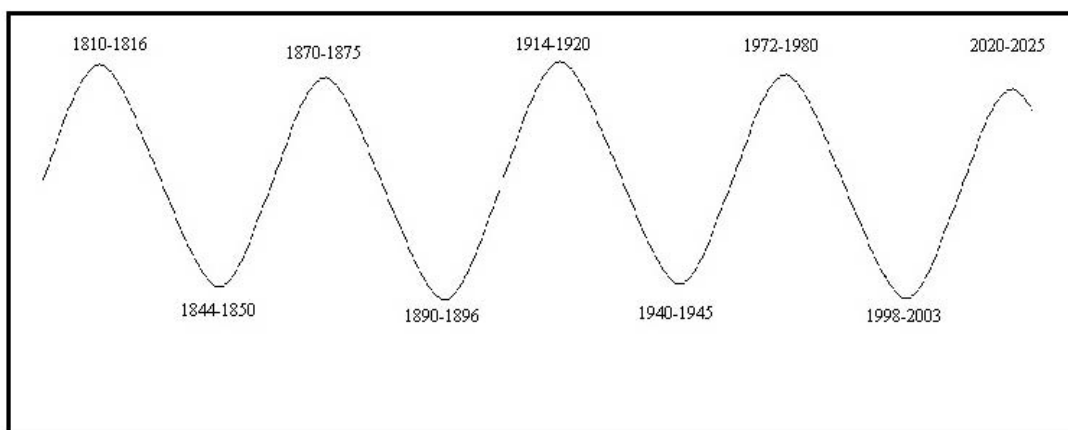
Πώς η καινοτομία και η δημιουργικότητα μετατρέπουν την κρίση σε ευκαιρία στην Ελλάδα και πώς επηρεάζεται η ανταγωνιστικότητα των ελληνικών επιχειρήσεων. Μελέτη περίπτωσης περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας.

ΠΕΜΠΤΟ ΜΑΚΡΟ ΚΥΜΑ	1990-	
Άνθηση (Η επανάσταση της πληροφορικής)	1990-2008	Περίπου 20 έτη
Κρίση	2008-	

Πίνακας 1: Η εφαρμογή της θεωρίας των μακρών κυμάτων στην σύγχρονη οικονομική ιστορία.

Πηγή: Τσουλφίδης (2009)

Τα παραπάνω απεικονίζονται διαγραμματικά στο σχήμα που ακολουθεί:



Σχήμα 1: Σχηματική απεικόνιση της θεωρίας των μακρών κυμάτων στην σύγχρονη οικονομική ιστορία

Πηγή: Τσουλφίδης (2009)

3.2.1 Η ΕΡΜΗΝΕΙΑ ΤΩΝ ΜΑΚΡΩΝ ΚΥΜΑΤΩΝ ΑΠΟ ΤΗΝ ΣΟΥΜΠΕΤΕΡΙΑΝΗ ΘΕΩΡΙΑ

Σύμφωνα με την θεωρία του Schumpeter βασικός παράγοντας για την επίτευξη οικονομικής μεγέθυνσης είναι η εισαγωγή καινοτομιών στην παραγωγική διαδικασία εκ μέρους των πρωτοπόρων επιχειρηματιών, όπου ως καινοτομία νοείται η εισαγωγή καινούριων αγαθών και μεθόδων παραγωγής, η ανακάλυψη προηγμένων τεχνολογιών

Πώς η καινοτομία και η δημιουργικότητα μετατρέπουν την κρίση σε ευκαιρία στην Ελλάδα και πώς επηρεάζεται η ανταγωνιστικότητα των ελληνικών επιχειρήσεων. Μελέτη περίπτωσης περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας.

και η δημιουργία νέων εταιρικών σχημάτων. Οι εν λόγω καινοτομίες, που χαρακτηρίζονται ως μεγάλης κλίμακας, εφόσον απαιτούν υψηλή κινητοποίηση εργασίας, όπως και αυξημένη διαθεσιμότητα φυσικών πόρων και χρηματικών κεφαλαίων, διατηρούν σε εγρήγορση το οικονομικό σύστημα και διασφαλίζουν την ύπαρξη κερδών, την συσσώρευση κεφαλαίων και συνακόλουθα την κινητικότητα των κοινωνιών. (Τσουλφίδης, 2009)

Ωστόσο, οι καινοτομίες μεγάλης κλίμακας δεν εμφανίζουν συνεχή ροή αλλά η διοχέτευσή τους προϋποθέτει την μεσολάβηση μακροχρόνιων διαστημάτων. Στο σκηνικό αυτό, οι καινοτομίες λογίζονται ως παράγοντες διατάραξης της ισορροπίας, η οποία, εν τέλει, αντιστοιχεί στις περιόδους ύφεσης, σε αντίθεση, προφανώς με τις περιόδους ανάκαμψης, οι οποίες θεωρούνται ως αποκλίσεις από το σημείο ισορροπίας. Πράγματι, κατά την διάρκεια των τελευταίων παρατηρείται αύξηση της ζήτησης, των τιμών και των εισοδημάτων, εντούτοις η εν λόγω διεργασία κορυφώνεται και κατόπιν ξεκινά η περίοδος της ύφεσης, όπου το υψηλό επίπεδο τιμών αποτρέπει τις περαιτέρω επενδύσεις, ενώ παράλληλα ο ανταγωνισμός προκαλεί ζημιές. Στην ανάλυση αυτή είναι προφανές ότι οι καινοτομίες έχουν εξωγενή χαρακτήρα, γεγονός που εγείρει αρνητικές κριτικές στην θεωρία του Schumpeter. (Τσουλφίδης, 2009)

3.2.2 Η ΕΡΜΗΝΕΙΑ ΤΩΝ ΜΑΚΡΩΝ ΚΥΜΑΤΩΝ ΑΠΟΤΗΝ ΘΕΩΡΙΑ ΤΩΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΔΟΜΩΝ ΣΥΣΣΩΡΕΥΣΗΣ

Η θεωρία των κοινωνικών δομών συσσώρευσης προτάθηκε από τον Gordon, όπου στις δομές αυτές εντάσσονται οι θεσμοί που υπαγορεύουν τις σχέσεις μεταξύ επιχειρηματιών και εργαζομένων, η οργάνωση των εργασιακών διεργασιών που καθορίζει το επίπεδο παραγωγικότητας και κερδοφορίας καθώς και οι συμφωνίες που συνάπτουν τόσο οι κυβερνήσεις με τις επιχειρήσεις όσο και οι κυβερνήσεις μεταξύ τους σε διεθνές επίπεδο. Εντούτοις, οι εν λόγω συμφωνίες δεν έχουν αέναη διάρκεια, επομένως όταν δεν επιτελούν πια τον σκοπό τους, σηματοδοτείται η έναρξη της κρίσης, οπότε πρέπει να αναζητηθεί ένα νέο θεσμικό πλαίσιο, που θα οδηγήσει σε νέες συμφωνίες, οι οποίες με την σειρά τους θα επιφέρουν μια νέα περίοδο

Πώς η καινοτομία και η δημιουργικότητα μετατρέπουν την κρίση σε ευκαιρία στην Ελλάδα και πώς επηρεάζεται η ανταγωνιστικότητα των ελληνικών επιχειρήσεων. Μελέτη περίπτωσης περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας.

ανάκαμψης. Με άλλα λόγια, κάθε μεγάλη ύφεση συνοδεύεται από καινούργιους θεσμούς, οι οποίοι συμβάλλουν στην οικονομική ανάπτυξη. (Τσουλφίδης, 2009)

Σε αντίθεση με την θεωρία του Schumpeter, η θεωρία των κοινωνικών δομών συσώρευσης δεν εστιάζει στην τεχνολογία αλλά στον ρόλο των θεσμών. Ωστόσο και στην περίπτωση αυτή, ο εξωγενής προσδιορισμός του εμπλεκόμενου θεσμικού πλαισίου δημιουργεί επιφυλάξεις ως προς την καθολική αποδοχή της θεωρίας.

3.2.3 Η ΕΡΜΗΝΕΙΑ ΤΩΝ ΜΑΚΡΩΝ ΚΥΜΑΤΩΝ ΜΕ ΤΗΝ ΜΑΡΞΙΣΤΙΚΗ ΘΕΩΡΙΑ

Στις δύο θεωρίες που προηγήθηκαν, το ποσοστό του κέρδους αποτελεί την εξαρτημένη μεταβλητή, πράγμα το οποίο αποτελεί βασική διαφοροποίηση με την μαρξιστική θεωρία όπου οι καινοτομίες και το θεσμικό πλαίσιο βρίσκονται σε άμεση εξάρτηση από την μακροχρόνια δυναμική του ποσοστού του κέρδους. (Τσουλφίδης, 2009)

Ειδικότερα, η μαρξιστική θεωρία αποδίδει την σχέση μεταξύ της μακροχρόνιας πτωτικής τάσης του ποσοστού του κέρδους και της εκδήλωσης της κρίσης, παρουσιάζοντας τον τρόπο με τον οποίο οι μεταβολές του ποσοστού του κέρδους ρυθμίζουν την οικονομική δραστηριότητα.

Η ανάλυση του Marx στηρίζεται στην φύση της καπιταλιστικής διαδικασίας παραγωγής, η οποία αποβλέπει στην επίτευξη όσο το δυνατόν μεγαλύτερου κέρδους και παραγωγικής δραστηριότητας. Στην κατεύθυνση αυτή, ο επιχειρηματίας, ή αλλιώς το κεφάλαιο, καταβάλλει έντονη προσπάθεια σε δύο τομείς. Στον πρώτο από αυτούς, ο επιχειρηματίας προσπαθεί να επιτύχει αύξηση της παραγωγικότητας με όσο το δυνατόν χαμηλότερους μισθούς. Λαμβάνοντας υπόψη τα φυσικά και νομικά όρια που υπάρχουν, ως πλέον αποτελεσματικός τρόπος αύξησης των κερδών κρίνεται η αναδιοργάνωση της εργασιακής διαδικασίας μέσω της εντατικοποίησης της εργασίας, της εξειδίκευσης και της αντικατάστασης των εργαζομένων από τις μηχανές.

Στον δεύτερο τομέα, το κεφάλαιο προσπαθεί να αποκτήσει ανταγωνιστικό πλεονέκτημα μέσω της συνεχούς μείωσης του μέσου κόστους των εμπορευμάτων. Ως εκ τούτου, οι επιχειρήσεις μειώνουν την τιμή πώλησης έτσι ώστε να εξασφαλίσουν

μεγαλύτερο μερίδιο αγοράς. Η παραπάνω μείωση του μέσου κόστους παραγωγής είναι εφικτή κυρίως με την μηχανοποίηση και την μετέπειτα αυτοματοποίηση της παραγωγής.

Από την παραπάνω ανάλυση συνεπάγεται ότι, όσον αφορά στα αίτια εκδήλωσης οικονομικής κρίσης, η πτώση του ποσοστού κέρδους δεν επαρκεί μεμονωμένα για την πρόκληση οικονομικής κάμψης, ωστόσο, η σωρευτική διαχρονική επίδραση της πτωτικής τάσης του ποσοστού κέρδους στην επένδυση και στα καθαρά κέρδη δύναται να δημιουργήσει τις συνθήκες για την εκδήλωση της οικονομικής κρίσης. Επίσης είναι φανερό ότι στον Marx διαδραματίζει σημαίνοντα ρόλο η εισαγωγή τεχνολογικών καινοτομιών.

Μάλιστα, η ενδεδειγμένη στιγμή για την εισαγωγή καινοτομιών μεγάλης κλίμακας θεωρείται η φάση της οικονομικής κρίσης, όπου το ποσοστό κέρδους είναι σχετικά χαμηλό, διότι οι καινοτομίες εμπεριέχουν υψηλό κίνδυνο, οπότε είναι αναμενόμενο κατά τις περιόδους οικονομικής άνθησης, άρα και υψηλής κερδοφορίας, να αποφεύγονται από τους επιχειρηματίες. Αντιθέτως, στην φάση της ύφεσης, οι συνθήκες για την εισαγωγή καινοτομιών είναι ευνοϊκές, επειδή οι μισθοί βρίσκονται σε χαμηλά επίπεδα και επομένως οι καινοτομίες έχουν μικρότερο κόστος συγκριτικά με την φάση της ανάκαμψης, ενώ επίσης το παρατηρούμενο χαμηλό ποσοστό του κέρδους αυξάνει τον κίνδυνο της πτώχευσης σε βαθμό μεγαλύτερο από αυτόν που αντιστοιχεί στην υιοθέτηση καινοτομιών μεγάλης κλίμακας (Poletayev, 1992)

Με άλλα λόγια, στο στάδιο της ύφεσης ο επιχειρηματίας δικαιολογείται να ρισκάρει το μέλλον της επιχείρησης, ενώ αντίθετα, στο στάδιο της ανάκαμψης, όπου παρατηρείται άνοδος του ποσοστού του κέρδους, είναι προτιμητέα η βελτίωση των υπάρχοντων τεχνολογιών εις βάρος της υιοθέτησης καινοτομιών μεγάλης κλίμακας.

Οι καινοτομίες μεγάλης κλίμακας, λοιπόν, σε συνδυασμό με το κατάλληλο θεσμικό πλαίσιο, συντελούν στην αύξηση της παραγωγικότητας και των κερδών, που, παράλληλα με τις τεχνολογικές εξελίξεις, οδηγούν σε αύξηση των επενδύσεων και της οικονομικής δραστηριότητας και δίνουν την ώθηση για την έναρξη μιας νέας περιόδου ανάκαμψης.

3.3 ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΑΝΑΔΡΟΜΗ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ

Ξεκινώντας από την περίοδο της δικτατορίας, ο εξωτερικός δανεισμός την περίοδο αυτή, ξεπέρασε τρεις φορές τα δάνεια που είχε λάβει το ελληνικό κράτος από το έτος 1830.

Τότε δημιουργήθηκε ο εφιάλτης του υψηλού εξωτερικού χρέους με τον πληθωρισμό να ανέρχεται στο υψηλότερο ποσοστό του 30% και, σύμφωνα με τις τότε γνώμες των ειδικών, η οικονομική κατάσταση να βαίνει σταθερώς επιδεινούμενη. Όσον αφορά στον εσωτερικό δανεισμό, η περίοδος της Δικτατορίας ήταν περίοδος υπέρογκου εσωτερικού δανεισμού, ο οποίος και τετραπλασιάστηκε σε σχέση με την πρότερη κατάσταση.

Η επιδείνωση του δημοσίου χρέους προέρχεται κατά κύριο λόγο από την αύξηση του εσωτερικού δανεισμού. Το 1979 η Ελλάδα υπογράφει συνθήκη προσχώρησης στην Ε.Ο.Κ η ένωση ολοκληρώνεται το 1981 (Ε.Ε.). Σημαντική απόφαση είναι η εξίσωση των δύο φύλων στο επίπεδο των μισθών και της αναγνώρισης της εργασίας τους.

Το διάστημα 1982-89, κατά μέσο όρο, η συνολική εξυπηρέτηση του δημόσιου χρέους κάλυψε το 33,61% των τακτικών εσόδων της ίδιας περιόδου.

Οι κυβερνήσεις που ανέλαβαν την Ελλάδα από το 1980-81 προέβησαν σε υπέρογκο συνεχή δανεισμό χωρίς όρια, συνεχίζοντας και μετά το 1995 την καταστροφική πορεία του Δημοσίου χρέους να ανέρχεται πλέον στο 97,9% του ΑΕΠ.

Από το 1993 διογκώνεται ο δημόσιος τομέας της οικονομίας (για παράδειγμα επανακρατικοποιούνται οι Αστικές Συγκοινωνίες ΕΑΣ Αθηνών, γίνονται μαζικοί διορισμοί στο δημόσιο και διοχετεύεται χρήμα από την Ε.Ε. σε μη βιώσιμες ή ελλειμματικές δημόσιες ή ιδιωτικές επιχειρήσεις).

Το 2001, η Ελλάδα μπήκε στην Ευρωζώνη και το 2004 ανέλαβε την διοργάνωση των Ολυμπιακών Αγώνων ως μια ευκαιρία για περαιτέρω ανάπτυξη, παρουσιαζόμενη τότε ως μια ισχυρή ευρωπαϊκή οικονομία. Από το 2005 ως το 2008, μεγάλο ποσοστό των Ελλήνων ζει ένα επίπεδο ζωής κατά πολύ υψηλότερο από αυτό που δικαιολογεί η παραγωγική δραστηριότητα της χώρας, χωρίς βέβαια να λείπουν τα παραδείγματα ακραίας φτώχειας. Κάπου εκεί αρχίζουν τα πρώτα εμφανή σημάδια της επακόλουθης κρίσης. Η οικονομική κατάσταση της Ελλάδας καθημερινά γίνεται όλο και πιο

Πώς η καινοτομία και η δημιουργικότητα μετατρέπουν την κρίση σε ευκαιρία στην Ελλάδα και πώς επηρεάζεται η ανταγωνιστικότητα των ελληνικών επιχειρήσεων. Μελέτη περίπτωσης περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας.

δυσχερής. Με κοινή απόφαση της ελληνικής κυβέρνησης και των ευρωπαϊκών μηχανισμών στήριξης, την 23^η Απριλίου του 2010 η Ελληνική κυβέρνηση ανακοίνωσε την ένταξη της στον μηχανισμό στήριξης του Διεθνούς Νομισματικού Ταμείου (Δ.Ν.Τ) συνεχίζοντας μέχρι και σήμερα. Η λήψη μέτρων υψηλής λιτότητας με συνακόλουθα υψηλά ποσοστά ανεργίας και ύφεσης, αποτελούν τα κύρια χαρακτηριστικά της ελληνικής οικονομίας σήμερα.

3.3.1 ΑΝΑΛΥΣΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΔΕΙΚΤΩΝ

Ο ακόλουθος πίνακας, περιλαμβάνει τις τιμές των βασικών οικονομικών δεικτών της ελληνικής οικονομίας για την τριετία 2010 – 2016.

Βασικοί Οικονομικοί Δείκτες	2010	2015	2016
ΑΕΠ	€226,031 εκ.	€175,697 εκ.	€175,888 εκ.
Τιμές Αναφοράς ΑΕΠ 2010 (Μεταβολές%)	-5,5	-0,2	-0,0
Πληθωρισμός (μ.ο. έτους)	4.7%	-1,1%	-0,0%
Δημοσιονομικό Έλλειμμα-Πλεόνασμα (Γενική Κυβέρνηση)	€23.859 εκ. (10.5% του ΑΕΠ)	€10.427 εκ. (-5,9% του ΑΕΠ)	€1.288 εκ. (0.7% του ΑΕΠ)
Δημόσιο Χρέος (% του ΑΕΠ)	146,2	177,4 (311.688)εκ.	179,0 (314.897)εκ.
Ισοζύγιο Γενικής Κυβέρνησης; (% του ΑΕΠ)	- 11,2	-5,9	- 0,7
Ανεργία (μ.ο. έτους)	12.7%	24,9%	23,5%

Πίνακας 2: Οικονομικά στοιχεία Ελλάδας ετών 2010-2016.

Πηγή: www.statistics.gr

Από τους παραπάνω πίνακες μπορούμε να εξάγουμε τα κάτωθι συμπεράσματα:

- Το ΑΕΠ της Ελλάδας σε απόλυτους αριθμούς παρουσιάζει μια μεγάλη μείωση την τελευταία πενταετία 50.334εκ και το 2016 παρουσιάζει μια σταθεροποίηση σε σχέση με το 2015 και μια ένδειξη ανόδου τις τάξεως των 191χιλ, αυτή η τάση είναι ελπιδοφόρα εάν θα συνεχίσει και τα υπόλοιπα χρόνια ώστε να αποτελέσει σαφή ένδειξη αύξησης της παραγωγικής δύναμης της χώρας.
- Τα ποσοστά μεταβολών του ΑΕΠ συμπίπτουν με τα συμπεράσματα σε απόλυτους αριθμούς.
- Η μεταβολές στον ενΔΤΚ είναι εμφανείς αφού από το 4,7% του 2010 που δαπανούσε ο καταναλωτής σήμερα δαπανά -4,7% λιγότερα χρήματα για τα ίδια προϊόντα ή συναφή προϊόντα.
- Το δημοσιονομικό έλλειμμα, της Ελλάδας το 2016, παρουσιάζει οριακά θετικό ποσοστό % του ΑΕΠ 0,7% μετά την κατακόρυφη πτώση του έως το 2015 στο -5,9% από το 10,5% .
- Το δημόσιο χρέος της Ελλάδας ακολουθεί την αυξητική του πορεία ίσως το 2016 με πιο μικρό βαθμό .
- Το πλεόνασμα της Γενικής Κυβέρνησης για το έτος 2016, σύμφωνα με το ESA 2010, εκτιμάται στα 1,3 δισ. ευρώ (0,7% επί του Ακαθάριστου Εγχώριου Προϊόντος), ενώ το ακαθάριστο ενοποιημένο χρέος της Γενικής Κυβέρνησης σε ονομαστικές τιμές στο τέλος του 2016 εκτιμάται στα 314,9 δισ. ευρώ, (179,0 % επί του Ακαθάριστου Εγχώριου Προϊόντος).
- Η κρατική υποστήριξη για τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα αποτυπώνει την επίπτωση της στο ισοζύγιο της Γενικής Κυβέρνησης που μπορεί να μειώνεται, αλλά παραμένει στο αρνητικό πρόσημο δαπανών έναντι εσόδων το -0,7%.
- Τέλος, ο πολύ σημαντικός δείκτης ανεργίας, παρουσιάζει μια εκτόξευση για την Ελλάδα τα έτη 2010 (12,7) και 2016 (23,5), έχοντας μια αύξηση της τάξεως του 10,8%. Ποσοστά ανεργίας που είναι προφανές ότι αυξάνονται

Πώς η καινοτομία και η δημιουργικότητα μετατρέπουν την κρίση σε ευκαιρία στην Ελλάδα και πώς επηρεάζεται η ανταγωνιστικότητα των ελληνικών επιχειρήσεων. Μελέτη περίπτωσης περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας.

αισθητά λόγω της πολύ μεγάλης ύφεσης που λαμβάνει χώρα στην Ελλάδα κυρίως τα τελευταία έτη.

- Παρόλα αυτά υπάρχουν βελτιώσεις από 2015 στο 2016 και μια τάση για μείωση σε όλες τις βαθμίδες των οικονομικών στοιχείων που εάν συνεχίσει θα είναι η αρχή για έξοδο προς την κρίση.

Από την ανάλυση των οικονομικών δεικτών που έλαβε χώρα, προκύπτει το αρνητικά διαμορφωθέν οικονομικό περιβάλλον, για τις επιχειρήσεις που δρουν στον ελλαδικό χώρο σήμερα. Μια λύση για την έξοδο από αυτή την κατάσταση θα μπορούσε να δώσει η επίτευξη οικονομικής μεγέθυνσης, δηλαδή αύξησης του παραγόμενου προϊόντος της οικονομίας της χώρας.

Πλέον τα επόμενα βήματα της οικονομικής πολιτικής θα πρέπει να εστιάζουν στην στήριξη της ανάπτυξης με πολιτικές διαρθρωτικού χαρακτήρα, με τις οποίες θα επιδιώκεται η ουσιαστική ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας της οικονομίας. Είναι αναγκαίο να προωθηθεί η παραγωγή προϊόντων και υπηρεσιών για τα οποία υπάρχει ζήτηση στο εσωτερικό της χώρας αλλά και στο εξωτερικό. Όσο πιο υψηλή είναι η ανταγωνιστικότητα μιας χώρας, δηλαδή όσο πιο μεγάλη ζήτηση έχουν τα προϊόντα και οι υπηρεσίες της παγκοσμίως, τόσο πιο ενεργή παρουσία έχει η χώρα στην διεθνή οικονομική σκηνή. (Οικονόμου, 2010)

3.4 ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΑΝΑΔΡΟΜΗ ΣΤΗΝ ΑΧΑΪΑ

Εάν ανατρέξει κανείς στο παρελθόν της Αχαϊκής πρωτεύουσας και της περιφέρειας γενικότερα, θα διαπιστώσει ότι η Αχαΐα δεν ήταν πάντα μια από τις φτωχότερες περιοχές της Ελλάδας αφού συγκεντρώνει τα υψηλότερα ποσοστά ανεργίας σήμερα 20,5%, σύμφωνα με τις τελευταίες μετρήσεις της Ελληνικής Στατιστικής Υπηρεσίας. (Ελληνική Στατιστική Υπηρεσία, 2017)

Η Αχαΐα υπήρξε πρώτη βιομηχανική περιοχή της χώρας με μεγάλη οικονομική άνθηση με βιομηχανίες - βιοτεχνίες Ελαίων, Σαπουνιών, Οίνων και Οινοπνευμάτων, Χαρτιού, Κλωστηρίων- Υφαντήριων, Ζύθου, Σαπουνιού, επεξεργασίας και εμπορίου Σταφίδας και άλλες. Πολλές από αυτές αναφέρονται στην χρυσή εκατονταετηρίδα (1840-1940) της οικονομικής ανάπτυξης της περιοχής η οποία εκτείνεται έως τη

Πώς η καινοτομία και η δημιουργικότητα μετατρέπουν την κρίση σε ευκαιρία στην Ελλάδα και πώς επηρεάζεται η ανταγωνιστικότητα των ελληνικών επιχειρήσεων. Μελέτη περίπτωσης περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας.

δεκαετία του 1970 όπου αρχίζει και η αντίστροφη μέτρηση της οικονομικής δραστηριότητας της Περιοχής ενδιαφέροντος. (Σαραφόπουλος,2009)

Κατά την διάρκεια των χρόνων που αναφέραμε δημιουργήθηκαν μεταποιητικές μονάδες, κυρίως στον ιματισμό, που έραβαν για μεγάλες εταιρείες με έδρα την Ευρώπη (ΠΕΙΡΑΙΚΗ – ΠΑΤΡΑΙΚΗ Α.Ε, 1923) αλλά και μονάδες με πρωτογενή παραγωγή(Α.Σ.Ο.1925).Στα επόμενα χρόνια οι υπάρχουσες μονάδες εκσυγχρονίζονται και επεκτείνονται, ενώ μεγάλες εταιρείες επιλέγουν την Πάτρα για να ανοίξουν τα εργοστάσιά τους. Η χαρτοβιομηχανία Λαδόπουλου, η Ντρέσκο, η Barilla, η Pirelli, είναι μερικές από αυτές. (Σαραφόπουλος,2009)

Η οικονομία της Πάτρας μετατρέπεται σε βιομηχανική. Δημιουργούνται νέες θέσεις εργασίας, ανοίγουν σχολές του ΟΑΕΔ για εξειδίκευση των εργατών και στήνεται ένα ολόκληρο δίκτυο οικονομικής δραστηριότητας γύρω από τις βιομηχανίες. (Σαραφόπουλος,2009)

Το λιμάνι, που βλέπει στην Κεντρική Ευρώπη και διευκόλυνε την εξαγωγική διαδικασία αλλά και η εμπορική δραστηριότητα που είχε αναπτυχθεί, καθώς και η μετακίνηση του κόσμου από την Περιφέρεια στην Πάτρα που προσέφερε ένα φτηνό εργατικό δυναμικό για τους εργοδότες, συνέβαλαν ώστε να ανθήσει η βιομηχανική παραγωγή στα μέσα της δεκαετίας του 1950 και κυρίως το 1960.Η κατάσταση διατηρήθηκε για 20-25 χρόνια περίπου δύο γενιές. (Σαραφόπουλος,2009)

Και έπειτα άρχισε η αποβιομηχάνιση, που ολοκληρώθηκε στα μέσα της δεκαετίας του 1990. Τότε άρχισε η μετανάστευση των εταιρειών, κυρίως προς τις βαλκανικές χώρες όπου η εργασία ήταν πιο οικονομική αρά και συμφέρουσα .

Έτσι, με την ίδια μέθοδο που οι εταιρείες είχαν εγκατασταθεί στην Αχαΐα, με την ίδια μέθοδο αποχώρησαν.

Εν συνεχεία, η ένταξη μας στην Ε.Ε.(1981) και η εισαγωγή στην ΟΝΕ(2000), μαζί με τις δεσμεύσεις και τις υποχρεώσεις που αναλάβαμε ενώπιον αυτών των οργανισμών, επιτάχυνε τις διαδικασίες που αναφέραμε .

Ταυτόχρονα, η βιομηχανική εργασία ήταν τόσο εντατική που ήταν αναγκαίο να εγκαταλειφθεί κάθε άλλη δραστηριότητα, μη μπορώντας να διατηρηθεί και η ιδιότητα του αγροτοεργάτη που προϋπήρχε. Όταν η βιομηχανία αποχώρησε από την Αχαΐα η

Πώς η καινοτομία και η δημιουργικότητα μετατρέπουν την κρίση σε ευκαιρία στην Ελλάδα και πώς επηρεάζεται η ανταγωνιστικότητα των ελληνικών επιχειρήσεων. Μελέτη περίπτωσης περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας.

περιοχή αλλά και ολόκληρη η περιφέρεια που είχε μεταναστεύσει σε αυτή λόγω βιομηχανίας, βρέθηκε σε τεράστιο αδιέξοδο αφού είχε εγκαταλειφτεί και ο αγροτικός τομέας εδώ και χρόνια, δημιούργησε τεράστιο σοκ και μεγάλο πρόβλημα ανεργίας που συνεχίζει έως και σήμερα.

Σύμφωνα με το Εμποροβιομηχανικού Επιμελητήριο Αχαΐας, περίπου 80 μεγάλες επιχειρήσεις έκλεισαν ή μετανάστευσαν. Το αποτέλεσμα ήταν να χαθούν περίπου 30.000 άμεσες θέσεις εργασίας. Αριθμός που φτάνει τις 50.000, αν συνυπολογιστούν και οι θέσεις που χάθηκαν από τις έμμεσες δραστηριότητες.

Εάν ψάχνουμε για αίτια, ένα από τα πιο σημαντικά, ήταν ότι οι ελληνικές μονάδες που παρέμειναν ενεργές δεν φρόντισαν να εκσυγχρονιστούν εγκαίρως τεχνολογικά με αποτέλεσμα να αδυνατούν να ανταγωνιστούν τους ρυθμούς παραγωγής των ευρωπαϊκών μονάδων. Η έλλειψη σωστών υποδομών επίσης συντέλεσε αφού το λιμάνι της Πάτρας δεν έγινε ποτέ εμπορικό. Με την εισαγωγή των κοντέινερ στη μεταφορά, το λιμάνι της Πάτρας δεν μπορούσε να εξυπηρετήσει τις ανάγκες και έτσι προτιμήθηκε αυτό του Πειραιά όπως συνεχίζει έως και σήμερα. Βασικό μειονέκτημα επίσης, είναι η έλλειψη σιδηροδρομικού δικτύου καθώς και φυσικού αερίου. Αυτές οι ελλείψεις αυξάνουν το κόστος παραγωγής, καθιστώντας την Πάτρα μη ελκυστική για επενδύσεις. Οι λίγες βιομηχανίες που είχαν παραμείνει και δραστηριοποιούνταν κυρίως στον κλάδο της οικοδομής, όταν η οικονομική κρίση άρχισε, η οικοδομική δραστηριότητα που άκμαζε, παρουσίασε όπως ήταν φυσικό κατακόρυφη πτώση η οποία και αυτή συνεχίζει έως και στις μέρες μας (- 17.8%), για την Ελλάδα και στην Δυτική Ελλάδα(-7,6). (Ελληνική Στατιστική Αρχή, 2017).

Σύμφωνα με τα στοιχεία του επιμελητηρίου, μέσα στο διάστημα 2011-2016 έκλεισαν περίπου 800 μεσαίες και μικρές επιχειρήσεις. Πλέον λίγα εργοστάσια, όπως η Τιτάν Α.Ε με εργοστάσιο στην περιοχή Δρέπανο της Αχαΐας, η Καλλιμάνης από το 1956 στο Αίγιο και στην βιομηχανική ζώνη η Αθηναϊκή Ζυθοποιία, η Friesland campina Hellas Α.Ε και η Νηρέυς Ιχθυοκαλλιέργειες είναι παραδείγματα βιομηχανίας στην Δυτ. Ελλάδα καθώς και κάποιες άλλες, οι οποίες όμως δεν φτάνουν για να καλύψουν τις ανάγκες του άνεργου εργατικού δυναμικού της Αχαΐας.

3.5 Ο ΡΟΛΟΣ ΤΗΣ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑΣ ΣΤΗΝ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΤΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΚΡΙΣΗΣ

Όπως ήδη έχουμε αναφέρει, σύμφωνα με την θεωρία των μακρών κυμάτων, η εξέλιξη της οικονομίας χαρακτηρίζεται από σχεδόν ισομεγέθη κύματα ύφεσης και ανάκαμψης. Στην περίπτωση της ύφεσης, οι διαστάσεις της κρίσης καθορίζονται κατά βάση από τα ύψη του δημοσίου χρέους, του δημοσιονομικού ελλείμματος και του ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών.

Εάν αναζητήσουμε τις γενεσιουργές αιτίες της κρίσης, θα καταλήξουμε πως οι κυριότερες από αυτές είναι η παγκόσμια χρηματοπιστωτική κρίση καθώς και ο ανεπαρκής έλεγχος των διεθνών αγορών. Ειδικότερα στην περίπτωση της Ελλάδας, τα αίτια της κρίσης διακρίνονται περαιτέρω, στις ανεπιθύμητες παρενέργειες εισαγωγής του κοινού νομίσματος, στην κακή διακυβέρνηση, καθώς στην προοδευτική απώλεια της δημοσιονομικής πειθαρχίας. Μάλιστα, η τελευταία από αυτές περιλαμβάνει την ανεξέλεγκτη πιστωτική επέκταση, τις υπερβολικές μισθολογικές δαπάνες όπως και την απώλεια της ανταγωνιστικότητας (Δαφέρμος & Παπαθεοδώρου, 2012).

Στο σχήμα αυτό, καθοριστικός παράγοντας για την επίτευξη ανάκαμψης είναι η έννοια της καινοτομίας, η οποία παίρνει την μορφή της προώθησης νέων αγαθών, της ανάπτυξης σύγχρονων μεθόδων παραγωγής, της υιοθέτησης καινούριων εταιρικών σχημάτων, της εφαρμογής προηγμένων τεχνολογιών, κ.λπ. Οι καινοτομίες, λοιπόν, διασφαλίζουν την βιωσιμότητα και την ανάπτυξη του οικονομικού συστήματος, αποτρέποντας την στασιμότητα καθώς και την συσσώρευση κερδών και κεφαλαίων. Ειδικότερα οι καινοτομίες μεγάλης κλίμακας παρουσιάζουν αυξημένες απαιτήσεις σε χρηματικά κεφάλαια και διαθεσιμότητα φυσικών και ανθρωπίνων πόρων, ενώ ιδιαίτερα σημαντικός καθίσταται ο ρόλος των επιχειρηματιών, οι οποίοι είναι αυτοί που επί της ουσίας εγκρίνουν και προωθούν τις καινοτομίες στην επιχειρησιακή διαδικασία. (Schumpeter, 2003)

Πώς η καινοτομία και η δημιουργικότητα μετατρέπουν την κρίση σε ευκαιρία στην Ελλάδα και πώς επηρεάζεται η ανταγωνιστικότητα των ελληνικών επιχειρήσεων. Μελέτη περίπτωσης περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας.

4 ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ ΤΗΣ ΚΡΙΣΗΣ ΚΑΙ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑ

4.1 Η ΕΝΝΟΙΑ ΤΗΣ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑΣ

Ο ορισμός της ανταγωνιστικότητας εξαρτάται από την οπτική που προσεγγίζεται, δηλαδή διαφοροποιείται ανάλογα με το αν πρόκειται για επιχειρήσεις, κράτη, οικονομίες, κ.ο.κ..

Σε επίπεδο επιχείρησης η ανταγωνιστικότητα ορίζεται ως η δυνατότητα (ικανότητα) μιας επιχείρησης να επιβιώσει και να αναπτυχθεί, λαμβάνοντας υπόψη τον ανταγωνισμό άλλων επιχειρήσεων για τα ίδια κέρδη (στον ίδιο κλάδο ή την αγορά). (Χλέτσος, 2011)

Δηλαδή οι επιχειρήσεις επιδιώκουν την επίτευξη ανταγωνιστικών πλεονεκτημάτων, που αναφέρονται στους τομείς ή πτυχές όπου η εταιρεία είναι ανώτερη από τις άλλες στην αγορά. Με άλλα λόγια, πρόκειται για την ικανότητα της εταιρείας να χρησιμοποιεί τα πλεονεκτήματά της για να πετύχει ανώτερη επίδοση, σε όρους κερδοφορίας αλλά και να διατηρεί το πλεονέκτημα της μακροπρόθεσμα.

Σε μέσο επίπεδο, ο κλάδος ή βιομηχανία μιας χώρας αποτελείται από μια ομάδα επιχειρήσεων που ανταγωνίζονται όχι μόνο μεταξύ τους, αλλά και ως σύνολο, με αντίστοιχες βιομηχανίες άλλων χωρών.

Σε μακρο επίπεδο ή σε επίπεδο εθνικού κράτους, η έννοια της ανταγωνιστικότητας γίνεται περισσότερο δυσνόητη. Ένα κράτος δεν είναι το ίδιο με μια επιχείρηση ή μια βιομηχανία.

Ο όρος περιφερειακή ανταγωνιστικότητα μπορεί να προσεγγιστεί με μεγαλύτερη δυσκολία.

Σύμφωνα με τον ορισμό της Ευρωπαϊκής Επιτροπής (1999) η ανταγωνιστικότητα ορίζεται ως: *«η ικανότητα παραγωγής αγαθών και υπηρεσιών που ικανοποιούν τη ζήτηση των διεθνών αγορών, διατηρώντας παράλληλα υψηλά και βιώσιμα επίπεδα εισοδήματος, ή γενικότερα, η ικανότητα (των περιφερειών) να δημιουργήσουν, ενώ βρίσκονται εκτεθειμένες στο διεθνή ανταγωνισμό, συγκριτικά υψηλά εισοδήματα και*

Πώς η καινοτομία και η δημιουργικότητα μετατρέπουν την κρίση σε ευκαιρία στην Ελλάδα και πώς επηρεάζεται η ανταγωνιστικότητα των ελληνικών επιχειρήσεων. Μελέτη περίπτωσης περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας.

θέσεις απασχόλησης ». Συμπεραίνεται επομένως ότι, ως ορισμός, η περιφερειακή ανταγωνιστικότητα είναι συγγενής της εθνικής ανταγωνιστικότητας.

4.2 Η ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑ ΣΕ ΑΡΙΘΜΟΥΣ

Αναφορικά με την ανταγωνιστικότητα της χώρας παραθέτουμε τα παρακάτω στοιχεία που επιβεβαιώνουν την αναγκαιότητα για βελτίωση αυτής, σύμφωνα με τον Δείκτη Παγκόσμιας Ανταγωνιστικότητας 2016-2017 του World Economic Forum.

ΚΑΤΑΤΑΞΗ ΠΑΓΚΟΣΜΙΑΣ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ 2010- 2016/2017			
ΕΤΟΣ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΧΩΡΩΝ	ΚΑΤΑΤΑΞΗ	ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑ
2016- 2017	138	86	4,0
2015-2016	140	81	4,0
2014-2015	144	81	4,0
2013-2014	148	91	3,9
2012-2013	144	96	3,9
2011-2012	142	90	3,9
2010-2011	139	83	4,0

Πίνακας 3: Η κατάταξη της Ελλάδας σύμφωνα με τον Δείκτη Παγκόσμιας Ανταγωνιστικότητας 2010-2016/2017

Πηγή: ΣΕΠΕ (Επεξεργασμένα στοιχεία από The Global Competitiveness Report 2016 – 2017)

Πώς η καινοτομία και η δημιουργικότητα μετατρέπουν την κρίση σε ευκαιρία στην Ελλάδα και πώς επηρεάζεται η ανταγωνιστικότητα των ελληνικών επιχειρήσεων. Μελέτη περίπτωσης περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας.

Μέγιστο πρόβλημα που στηρίζει την παραπάνω άποψη είναι η έλλειψη πόρων λόγω της έλλειψης στήριξης και ανάπτυξης ιδεών από τους αρμόδιους φορείς και τους άμεσα εμπλεκόμενους καθώς και ο μικρός βαθμός Ανταγωνιστικότητας της Ελλάδας.

Όπως προκύπτει από τις μετρήσεις των παρακάτω στοιχείων οι προβληματικοί τομείς που καθιστούν σχετικά στάσιμα χαμηλή την ανταγωνιστικότητα της Ελλάδας είναι κατά κύριο λόγο:

- η αδυναμία πρόσβασης στη χρηματοδότηση
- η αναποτελεσματική κυβερνητική γραφειοκρατία
- η αστάθεια των πολιτικών που εφαρμόζονται
- η περιπλοκότητα του φορολογικού πλαισίου γενικά
- η αστάθεια των πολιτικών που εφαρμόζονται
- η διαφθορά που χαρακτηρίζει το πολιτικό σύστημα

ΕΠΙΔΟΣΕΙΣ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΕΛΛΑΔΑΣ		
2016-2017		
ΒΑΣΙΚΟΙ ΑΞΟΝΕΣ	ΚΑΤΑΤΑΞΗ ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑ	
	(έως 7)	
• <u>ΒΑΣΙΚΕΣ ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ</u>	<u>80</u>	<u>4,4</u>
1.Θεσμικά όργανα	81	3,8
2.Υποδομές	37	4,8
3.Μακροοικονομικό περιβάλλον	131	2,9
4.Υγεία και πρωτοβάθμια εκπαίδευση	46	6,1
• <u>ΕΝΙΣΧΥΤΕΣ ΑΠΟΔΟΣΗΣ</u>	<u>67</u>	<u>4,1</u>

Πώς η καινοτομία και η δημιουργικότητα μετατρέπουν την κρίση σε ευκαιρία στην Ελλάδα και πώς επηρεάζεται η ανταγωνιστικότητα των ελληνικών επιχειρήσεων. Μελέτη περίπτωσης περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας.

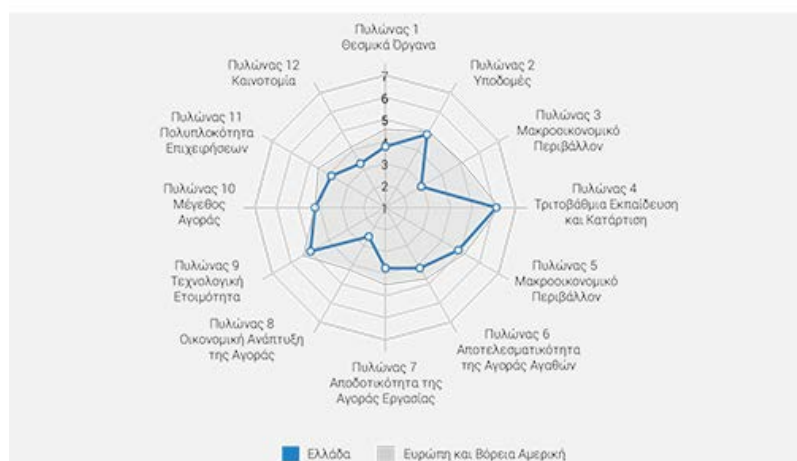
5.Τριτοβάθμια εκπαίδευση & Κατάρτιση	45	4,9
6.Αποτελεσματικότητα αγοράς αγαθών	89	4,2
7.Αποδοτικότητα αγοράς εργασίας	114	3,8
8.Οικονομική Ανάπτυξη της Αγοράς	136	2,5
9.Τεχνολογική Ετοιμότητα	42	5,0
10.Μέγεθος Αγοράς	56	4,2
• <u>ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ ΚΑΙ</u> <u>ΠΟΛΥΠΛΟΚΟΤΗΤΑ</u>	<u>70</u>	<u>3,6</u>
11.Πολυπλοκότητα επιχειρήσεων	69	3,9
12.Καινοτομία	72	3,3

Πίνακας 4: Επιδόσεις Ανταγωνιστικότητας της Ελλάδας σύμφωνα με τον Δείκτη Παγκοσμίας Ανταγωνιστικότητας 2016-2017

Πηγή: ΣΕΠΕ (Επεξεργασμένα στοιχεία από The Global Competitiveness Report 2016 – 2017)

Ποιο αναλυτικά και σύμφωνα με την έκθεση του ΣΕΠΕ για την Ανταγωνιστικότητα της Ελλάδας, στον Πυλώνα που αφορά τα θεσμικά όργανα παλεύει με τις παθογένειες τις. Η Απόδοση νομικού πλαισίου για τη διευθέτηση διαφορών έχει σε σειρά κατάταξης την 130^η θέση και στην Επιβάρυνση κρατικών ρυθμίσεων την 129^η θέση, ενώ στην Σπατάλη δημοσίων δαπανών την 123^η θέση ανάμεσα σε 138 άλλες . Συνεχίζοντας,, στο Έκταση και επιπτώσεις φορολογίας για επενδύσεις είναι 136^η και στο Ευκολία πρόσβασης σε δάνεια την προτελευταία θέση την 137^η στη χρηματοδότηση μέσω της τοπικής αγοράς μετοχών, την 136^η θέση και στη Διαθεσιμότητα επιχειρηματικών κεφαλαίων την 135^η θέση στον κόσμο.

Πώς η καινοτομία και η δημιουργικότητα μετατρέπουν την κρίση σε ευκαιρία στην Ελλάδα και πώς επηρεάζεται η ανταγωνιστικότητα των ελληνικών επιχειρήσεων. Μελέτη περίπτωσης περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας.



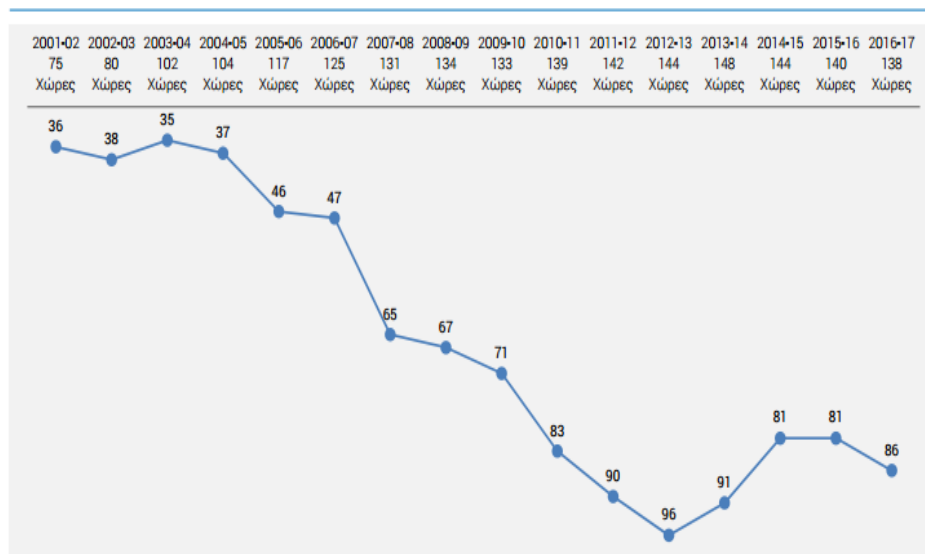
Εικόνα 1: Οι 12 Πυλώνες της Ανταγωνιστικότητας σύμφωνα με τον Δείκτη Παγκόσμιας Ανταγωνιστικότητας 2016-2017

Πηγή: ΣΕΠΕ (Επεξεργασμένα στοιχεία από The Global Competitiveness Report 2016 – 2017)

Στους πυλώνες που η Ελλάδα παρουσιάζει καλύτερα αντανακλαστικά είναι ο πυλώνας Τεχνολογική Ετοιμότητα που καταλαμβάνει την 42^η θέση σε 138 χώρες δηλαδή σε ότι έχει σχέση με συνδρομές διαδικτύου, το ποσοστό ατόμων που χρησιμοποιούν διαδίκτυο την χωρητικότητα και τέλος την διαθεσιμότητα των τελευταίων τεχνολογιών. Ομοίως και στον άξονα Ενισχυτές Απόδοσης με την 67^η θέση και στον Πυλώνα Τριτοβάθμια Εκπαίδευση & Κατάρτιση την 45^η και Μέγεθος Αγοράς την 56^η. Στην Καινοτομία και Εξειδίκευση του πυλώνα Πολυπλοκότητα επιχειρήσεων βελτιώνει την θέση της και αναβαθμίζεται στην 69^η θέση από την 74^η και στον Πυλώνα Καινοτομία από την 77^η θέση βρίσκεται στην 72^η παράλληλα όμως στην Ικανότητα για καινοτομία καταστέλλεται στην πολύ χαμηλή 96^η θέση όπως και στη Συνεργασία Πανεπιστημίων και Βιομηχανίας την 124^η, στον ίδιο Πυλώνα η Ελληνική κατάταξη κατέχει την 10^η από την 6^η θέση το 2016 στη κατηγορία *Διαθεσιμότητα Επιστημόνων και Μηχανικών* το οποίο δεν θεωρείται και ιδιαίτερα θετικό για την χώρα που δείχνει να μην μπορεί να χρησιμοποιήσει τα φυτώρια του επιστημονικού προϊόντος που παράγει σε ανθρώπινο δυναμικό.

Πώς η καινοτομία και η δημιουργικότητα μετατρέπουν την κρίση σε ευκαιρία στην Ελλάδα και πώς επηρεάζεται η ανταγωνιστικότητα των ελληνικών επιχειρήσεων. Μελέτη περίπτωσης περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας.

ΚΑΤΑΤΑΞΗ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟ ΔΕΙΚΤΗ ΠΑΓΚΟΣΜΙΑΣ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑΣ



Εικόνα 2: Η κατάταξη της Ελλάδας σύμφωνα με τον Δείκτη Παγκόσμιας Ανταγωνιστικότητας 2001-2016

Πηγή: ΣΕΠΕ (Επεξεργασμένα στοιχεία από *The Global Competitiveness Report 2016 – 2017*)

Η απόκλιση της Ελλάδας σε σύγκριση με τον ανεπτυγμένο ευρωπαϊκό Βορρά είναι εμφανής και ανησυχητική και δικαίως θεωρείται από τις ασθενέστερες ανταγωνιστικά χώρες του κόσμου και ίσως ή ασθενέστερη σε Ευρωπαϊκό επίπεδο αφού η Ισπανία είναι 33^η, η Ιταλία 43^η, η Πορτογαλία 38^η, η Γαλλία 22^η και η Γερμανία 4^η και βελτιώνουν συνεχώς τις θέσεις τους και στην ανταγωνιστικότητα αλλά και στα δημόσια οικονομικά τους σε αντίθεση με την στασιμότητα της Ελλάδας.

Σε απόλυτα νούμερα, η έκθεση *The Global Competitiveness Report 2015-2016*, του World Economic Forum, δείχνει την Ελλάδα στην 86^η θέση από την 81^η που ήταν την προηγούμενη χρονιά, μεταξύ 140 και 138 χωρών αντίστοιχα. Διαπιστώνουμε ότι από το 2001 μέχρι σήμερα η Ελλάδα καταγράφει μεγάλες απώλειες στην ανταγωνιστικότητά της πολύ πριν εμφανιστεί η οικονομική κρίση και οι συνέπειές της, με την χαμηλότερη αυτή των ετών 2012-2013 που καταλάμβανε την 96^η θέση σε 144 χώρες,

Πώς η καινοτομία και η δημιουργικότητα μετατρέπουν την κρίση σε ευκαιρία στην Ελλάδα και πώς επηρεάζεται η ανταγωνιστικότητα των ελληνικών επιχειρήσεων. Μελέτη περίπτωσης περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας.

ΔΕΙΚΤΗΣ ΠΑΓΚΟΣΜΙΑΣ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑΣ - ΚΑΤΑΤΑΞΗ ΧΩΡΩΝ

GCI 2016 - 2017				GCI 2015 - 2016					
ΧΩΡΑ/ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ	ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑ ¹	ΚΑΤΑΤΑΞΗ ²	+/-	ΧΩΡΑ/ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ	ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑ ¹	ΚΑΤΑΤΑΞΗ ²	+/-		
1	Ελβετία	5,81	1	0	70	Μαρόκο	4,20	72	2
2	Σιγκαπούρη	5,72	2	0	71	Σρι Λάνκα	4,19	68	-3
3	Ηνωμένες Πολιτείες Αμερικής	5,70	3	0	72	Μπαρμίντς	4,19	Δ/Δ	-
4	Ολλανδία	5,57	5	1	73	Ουρουγουάη	4,17	73	0
5	Γερμανία	5,50	4	-1	74	Κροατία	4,15	77	3
6	Σουηδία	5,53	9	3	75	Τζαμάικα	4,13	86	11
7	Ηνωμένο Βασίλειο	5,49	10	3	76	Ιράν	4,12	74	-2
8	Ιαπωνία	5,48	6	-2	77	Τατζικιστάν	4,12	80	3
9	Χονγκ Κονγκ	5,49	7	-2	78	Γουατεμάλα	4,08	78	0
10	Φινλανδία	5,44	8	-2	79	Αρμενία	4,07	82	3
11	Νορβηγία	5,44	11	0	80	Αλβανία	4,06	93	13
12	Δανία	5,35	12	0	81	Βραζιλία	4,06	75	-6
13	Νέα Ζηλανδία	5,31	16	3	82	Μαυροβούνιο	4,05	70	-12
14	Ταϊβάν, Κίνα	5,28	14	1	83	Κύπρος	4,04	65	-28
15	Καναδάς	5,27	13	-2	84	Ναμίμπια	4,02	85	1
16	Ηνωμένα Αραβικά Εμιράτα	5,26	17	1	85	Ουκρανία	4,00	79	-6
17	Βέλγιο	5,25	19	2	86	Ελλάδα	4,00	81	-5
18	Κατάρ	5,23	14	-4	87	Αλγερία	3,98	87	0
19	Αυστρία	5,22	23	4	88	Ονδούρα	3,98	88	0
20	Λουξεμβούργο	5,20	20	0	89	Καμπότζη	3,98	90	1
21	Γαλλία	5,20	22	1	90	Σερβία	3,97	94	4
22	Δυτική Ασία	5,10	21	-1	91	Εκουαδόρ	3,96	96	-15

Πίνακας 5: Η κατάταξη της Ελλάδας σύμφωνα με τον Δείκτη Παγκόσμιας Ανταγωνιστικότητας 2015/2016-2016/2017

Πηγή: ΣΕΠΕ (Επεξεργασμένα στοιχεία από *The Global Competitiveness Report 2016 – 2017*)

Εν συνεχεία, πρέπει να καθορίσουμε, να εντοπίσουμε και αναδείξουμε της δυνατότητες και τις αδυναμίες της ελληνικής δημιουργικότητας και καινοτομίας καθώς και τον βαθμό αξιοποίησης αυτών από τις ελληνικές επιχειρήσεις, εν μέσω της οικονομικής κρίσης.

Στο σημείο αυτό αξίζει να τονιστεί ότι, εκτός από την ανταγωνιστικότητα και τα χαμηλά επίπεδα αυτής, ένα ακόμη σημαντικό πρόβλημα, που συνδέεται άμεσα με την ανταγωνιστικότητα και καλείται να επιλύσει η χώρα, είναι αυτό της ανεργίας. Πρόκειται για ένα πρόβλημα ιδιαίτερα έντονο και με συνέπειες σε διάφορους τομείς της ανθρώπινης ζωής και κοινωνίας. Τα υψηλά ποσοστά ανεργίας μπορούν να

Πώς η καινοτομία και η δημιουργικότητα μετατρέπουν την κρίση σε ευκαιρία στην Ελλάδα και πώς επηρεάζεται η ανταγωνιστικότητα των ελληνικών επιχειρήσεων. Μελέτη περίπτωσης περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας.

επιβεβαιωθούν και από τα δεδομένα που απεικονίζονται στους ακόλουθους πίνακες, σύμφωνα με τα στοιχεία της ΕΛ. ΣΤΑΤ.

ΕΞΕΛΙΞΗ ΠΟΣΟΣΤΟΥ ΑΝΕΡΓΙΑΣ 2012- 2017						
	2012	2013	2014	2015	2016	2017
ΑΠΑΣΧΟΛΟΥΜΕΝΟΙ	3.712.117	3.506.844	3.511.885	3.509.122	3.667.859	3.744.154
ΑΝΕΡΓΟΙ	1.178.919	1.351.977	1.307.294	1.203.097	1.135.248	1.035.192
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΜΗ ΕΝΕΡΓΟΙ	3.365.562	3.330.364	3.322.246	3.299.102	3.248.501	3.236.814
ΠΟΣΟΣΤΑ ΑΝΕΡΓΙΑΣ	<u>24,1</u>	<u>27,8</u>	<u>27,1</u>	<u>25,1</u>	<u>23,6</u>	<u>21,7</u>

Πίνακας 6: Απασχολούμενοι, άνεργοι, οικονομικά μη ενεργοί και ποσοστό ανεργίας για τα την περίοδο Μαΐου 2012-Μαΐου 2017

Πηγή: www.statistics.gr

Ο πίνακας αυτός αποτυπώνει τα ποσοστά ανεργίας όπως αυτά εξελίσσονται την περίοδο Μαΐου του 2012 και έως την περίοδο Μαΐου 2017 και παρατηρούμε την κλιμακωτή μείωση του ποσοστού ανεργίας από το 2015 και μετά, μικρότερο ακόμα και από αυτό του 2012.

Πώς η καινοτομία και η δημιουργικότητα μετατρέπουν την κρίση σε ευκαιρία στην Ελλάδα και πώς επηρεάζεται η ανταγωνιστικότητα των ελληνικών επιχειρήσεων. Μελέτη περίπτωσης περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας.

Αποκεντρωμένη Διοίκηση	3 ^{ος} 2016	4 ^{ος} 2016	5 ^{ος} 2016	6 ^{ος} 2016	7 ^{ος} 2016	8 ^{ος} 2016	9 ^{ος} 2016	10 ^{ος} 2016	11 ^{ος} 2016	12 ^{ος} 2016	1 ^{ος} 2017	2 ^{ος} 2017	3 ^{ος} 2017	4 ^{ος} 2017	5 ^{ος} 2017
Μακεδονίας - Θράκης	24,5	24,3	24,1	23,7	24,0	24,1	23,9	24,1	24,3	23,7	23,5	22,8	22,5	22,4	22,3
Ηπείρου - Δυτικής Μακεδονίας	28,4	27,6	27,7	27,1	26,9	27,1	27,4	27,3	27,7	27,5	27,6	27,9	27,6	27,6	27,4
Θεσσαλίας - Στερεάς Ελλάδας	26,6	26,1	25,1	24,7	24,5	24,9	24,7	24,1	23,8	23,9	23,6	22,8	21,9	21,7	21,8
Πελοποννήσου, Δυτικής Ελλάδας και Ιόνιων Νήσων	23,8	23,9	24,2	23,6	23,2	23,5	23,5	23,8	23,9	23,9	23,5	23,1	22,3	20,6	20,5
Αττικής	23,1	22,7	22,6	23,1	23,1	22,9	22,3	22,8	22,8	23,1	22,4	22,2	21,8	22,0	22,1
Αιγαίου	16,0	16,3	21,3	18,5	18,6	18,8	17,5	18,9	17,3	20,1	19,0	18,4	18,2	17,9	16,3
Κρήτης	22,9	23,8	21,8	21,6	22,0	22,1	22,4	19,9	20,8	22,9	22,2	19,8	20,8	17,2	17,5
Σύνολο Ελλάδος	23,8	23,6	23,6	23,5	23,3	23,4	23,2	23,3	23,3	23,4	23,2	22,5	22,0	21,8	21,7

**Πίνακας 7: Ποσοστό ανεργίας για την περίοδο Μαρτίου 2016- Μαΐου 2017
κατά Αποκεντρωμένη Διοίκηση**

Πηγή: www.statistics.gr

Παρατηρούμε πως τα ποσοστά ανεργίας γεωγραφική περιοχή της Πελοποννήσου, Δυτικής Ελλάδας και Ιονίων Νήσων αρχίζουν με ένα ποσοστό τις τάξης του 23,8 % φτάνουν τον 5^ο του 2016 στο υψηλότερο σημείο τους το 24,2% και διαμορφώνονται χαμηλότερο ποσοστό το 20,5% τον 5^ο μηνά του 2017 μια μείωση της τάξης του 3,3% με γενικό ποσοστό ανεργίας σε όλη την χώρα 21,7% τον Μάιο του 2017. συμφωνά με το δελτίο τύπου Ελληνική Στατιστική Αρχής: Μάιος του 2017.

Από τα παραπάνω συνάγεται ότι η ανεργία είναι άμεσα συνυφασμένη με την οικονομική κρίση που διάγει η χώρα, η οποία αποτέλεσε αντικείμενο πραγμάτευσης του προηγούμενου κεφαλαίου.

4.3 ΑΛΛΗΛΕΝΔΕΣΗ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑΣ, ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ

Στα πλαίσια του τρίτου θεωρητικού στόχου, στην ενότητα αυτή θα διερευνηθεί κατά πόσον η καινοτομία και η επιχειρηματικότητα τονώνουν την ανταγωνιστικότητα και μπορούν να χρησιμοποιηθούν ως εισιτήρια εξόδου από την κρίση.

Σύμφωνα με τον Δουκίδη (2013), είναι γνωστό πως η ελληνική οικονομική κρίση έχει δημιουργήσει ένα νέο επιχειρηματικό περιβάλλον υψηλής αβεβαιότητας, όπου το μάνατζμεντ έχει δυσκολίες να προβλέψει και άρα να θέσει στόχους. Σε τέτοιες περιόδους, ο καταναλωτής δίνει την ευκαιρία για ανάδειξη νέων brands, αφού προτιμάει συνήθως προϊόντα που προσφέρουν καλή ποιότητα και προσιτές τιμές.

Οι οικονομικές κρίσεις πάντα δημιουργούν και ευκαιρίες, αρκεί οι επιχειρήσεις, όπως ήδη αναφέρθηκε, να έχουν την αναγκαία οργανωσιακή ετοιμότητα, την σωστή δημιουργικότητα και ένα φιλικό οικονομικά περιβάλλον. Στην Ελλάδα, η δυνατότητα αυτή μειώνεται αρκετά εξαιτίας της έλλειψης ρευστότητας που παρατηρείται στο τραπεζικό σύστημα και αποτρέπει σε μεγάλο βαθμό την αντοχή, την ανάπτυξη και την στρατηγική προσαρμογής των επιχειρήσεων.

Το ερώτημα είναι το κατά πόσο οι ελληνικές επιχειρήσεις έχουν υψηλή ετοιμότητα προκειμένου να αντέξουν στην κρίση. Παρ' ότι η «ικανότητα του μάνατζμεντ» στον ελληνικό ιδιωτικό τομέα είναι πάνω από τον ευρωπαϊκό μέσο όρο, συνήθως οι ελληνικές επιχειρήσεις δεν έχουν ισχυρή ανταγωνιστική θέση στις διεθνείς κλαδικές αλυσίδες αξίας και έχουν αρκετά απλοϊκά επιχειρηματικά μοντέλα.

Παράλληλα αντιμετωπίζουν ένα αρνητικό ρυθμιστικό και θεσμικό περιβάλλον λειτουργίας (ίσως το αρνητικότερο στην Ευρωπαϊκή Ένωση) το οποίο έχει δημιουργήσει κλαδικές διαστρεβλώσεις, απροθυμία νεοεισερχομένων επενδυτών και συνήθεια στην χαμηλή παραγωγικότητα και συντήρηση του status quo.

Παρ' όλα αυτά υπάρχουν κάποιοι επιχειρηματικοί κλάδοι στην Ελλάδα που έχουν επιδείξει υψηλά επίπεδα ανταγωνιστικότητας, συνεχούς καινοτομίας και διεθνούς επέκτασης. Αυτοί οι κλάδοι προσφέρουν βέλτιστες πρακτικές προς μίμηση και είναι πιο πιθανόν να επιβιώσουν, κάτω βέβαια από συγκεκριμένες θεσμικές συνθήκες και στρατηγικές.

4.4 ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ

Με βάση τα ερευνητικά ερωτήματα της εργασίας μπορούν να διατυπωθούν οι εξής ερευνητικοί στόχοι:

- Η διερεύνηση του κατά πόσο έως και σήμερα, η καινοτομία και η δημιουργικότητα αποτελούν προτεραιότητες του κεντρικού, όσο και του περιφερειακού σχεδιασμού της περιφερειακής διοίκησης.
- Η εξακρίβωση του βαθμού ενίσχυσης των επιχειρήσεων του κλάδου με στόχο την τόνωση στη βιωσιμότητα και ανταγωνιστικότητα τους ως αποτέλεσμα των προτεραιοτήτων της περιφέρειας.
- Η εξακρίβωση του κατά πόσο υπάρχει η σκέψη για την κατεύθυνση πόρων και προσπάθειών προς την κατεύθυνση της καινοτομίας και των επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται στο χώρο
- Η μελέτη του τύπου των επιχειρήσεων και του μεγέθους τους
- Η διερεύνηση των θέσεων των ίδιων των επιχειρήσεων ως προς την αντιμετώπιση και την χρηματοδότηση τους από την περιφερειακή και την κεντρική διοίκηση.
- Η διερεύνηση του επιπέδου εμπιστοσύνης των εταιρών καινοτομίας στις εξαγγελίες της περιφέρειας και γενικά στις συναλλαγές και επαφές τους με την διοίκηση.

5 ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΕΡΕΥΝΑΣ

5.1 ΑΙΤΙΟΛΟΓΗΣΗ ΕΡΕΥΝΑΣ

Η έρευνα έλαβε χώρα με αφορμή την μακρόχρονη οικονομική κρίση που έχει εγκαθιδρυθεί στη Ελλάδα τα τελευταία χρόνια και την οποία βιώνουν με καταστροφικά αποτελέσματα ως επί το πλείστον, οι επιχειρήσεις και οι πολίτες. Δεδομένου ότι σκοπός όλων όσων ασχολούνται με την επιχειρηματικότητα είναι η έξοδος από την κρίση, θεωρήθηκε σκόπιμο να μελετηθούν εναλλακτικοί τρόποι εξόδου από την δυσμενή αυτή συγκυρία.

Συνεπώς, η καινοτομία και η δημιουργικότητα, το ελληνικό ταμπεραμέντο κατά πολλούς, θα μπορούσαν να είναι η λύση στην υπάρχουσα κατάσταση και για τον λόγο αυτόν η έρευνα στρέφεται προς την κατεύθυνση αυτή. Θα ήταν χρήσιμο να προσθέσουμε πάνω στα προηγούμενα, ότι σύμφωνα και με επίσημα στοιχεία, η χώρα μας συμπεριλαμβάνεται στις 10 πρώτες Ευρωπαϊκές χώρες σε προϊόν έρευνας, ενώ οι Έλληνες ερευνητές και επιστήμονες συγκαταλέγονται ανάμεσα στους 10 καλύτερους της Ευρώπης από πλευράς μελετών και δημοσιεύσεων. Πρόκειται για στοιχεία που στηρίζουν την άποψή μας σχετικά με τον βαθμό δημιουργικότητας των Ελλήνων (Η Ελλάδα καινοτομεί, 2014β).

Εν ολίγοις, πρόκειται για μια έρευνα, τα αποτελέσματα της οποίας θα μπορούσαν να αξιοποιηθούν από πολλούς και διαφορετικούς ερευνητές, επιχειρηματίες ή ενδιαφερόμενους πάσης φύσεως.

5.2 ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΕΡΕΥΝΑΣ

Ο όρος μεθοδολογία έρευνας εξηγεί τον ακριβή τρόπο διεξαγωγής μιας έρευνας (Κυριαζόπουλος & Σαμαντά 2011).

Στην διαδικασία αυτή, σημαίνοντα ρόλο διαδραματίζει η έννοια της φιλοσοφίας της σκέψης.

Οι δυο πιο κύριες φιλοσοφίες που κυριαρχούν στην σκέψη μας, όσον αφορά στην φιλοσοφία της έρευνας, είναι οι κάτωθι:

Πώς η καινοτομία και η δημιουργικότητα μετατρέπουν την κρίση σε ευκαιρία στην Ελλάδα και πώς επηρεάζεται η ανταγωνιστικότητα των ελληνικών επιχειρήσεων. Μελέτη περίπτωσης περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας.

Ο Θετικισμός και η Φαινομενολογία είναι δυο προσεγγίσεις που χαρακτηρίζονται ως τα δυο άκρα μιας συνέχειας. Ο Θετικισμός πιστεύει στην αντίληψη του επιστήμονα για την διερεύνηση και την έρευνα, ενώ η Φαινομενολογία πιστεύει ότι ο μεγάλος πλούτος των ιδεών που προέρχονται από τον άνθρωπο χάνονται με την χρήση του Θετικισμού.

Εν συνεχεία επιλέχθηκε η προσέγγιση της έρευνας ανάμεσα στην επαγωγική και την παραγωγική εναλλακτική, και αποφασίστηκε να ακολουθηθεί η παραγωγική λογική, η οποία προσεγγίζεται από την Φαινομενολογία σαν φιλοσοφία έρευνας. Στην παραγωγική προσέγγιση, η θεωρία αναπτύσσεται και ελέγχεται κάτω από τους άξονες της φυσικής επιστημονικής προσέγγισης. Ο Mingers (2001) υποστηρίζει πως *«οι νόμοι παρέχουν την βάση της εξήγησης, επιτρέπουν την πρόβλεψη φαινομένων, προμαντεύουν την εμφάνισή τους και κατά συνέπεια επιτρέπουν τον έλεγχό τους»*.

Τα ποσοτικά χαρακτηριστικά που συλλέχθηκαν αφορούν πληροφορίες τα οποία μελετήθηκαν με περιγραφική στατιστική ανάλυση με χρήση ανάλογου στατιστικού εργαλείου, παρόλο που κάναμε υπολογισμό, μας ενδιέφερε η σημασία. Αν και κατά κύριο λόγο χρησιμοποιήθηκαν ποσοτικά χαρακτηριστικά, εμείς θεωρούμε ότι είχαν την μορφή ποιοτικών χαρακτηριστικών, τα οποία συνδέονται συνήθως με την φαινομενολογική έρευνα, η διάκριση αυτών από τα ποσοτικά είναι λεπτή και συχνά οι ερευνητές τα χρησιμοποιούν σε συνδυασμό (Bryan 1998 & Easterby-Smithetal 1991)

Στην παρούσα έρευνα, ο υπό μελέτη πληθυσμός ήταν, οι υπεύθυνοι επιχειρήσεων και οι εργαζόμενοι σε αυτές, καθώς και υπεύθυνοι οργανισμών οι οποίοι έχουν αναλάβει/ υιοθετήσει κάποια καινοτόμα διαδικασία.

Συνεχίζοντας, θα αναφερθούμε στις *ερευνητικές προσεγγίσεις*, όπου ο όρος ερευνητική προσέγγιση σημαίνει το είδος και τον βαθμό των περιοριστικών ελέγχων και των σκόπιμων παρεμβάσεων που μπορεί ή και θέλει να ασκήσει ο ερευνητής στις συνθήκες διεξαγωγής της έρευνας. Πρόκειται ουσιαστικά για το σύνολο των διαδικαστικών και των παρεμβατικών ενεργειών στις οποίες προβαίνει ο ερευνητής, προκειμένου να μεγιστοποιήσει την εγκυρότητα, εσωτερική και εξωτερική, των ευρημάτων της ερευνάς του.

Τα είδη των ερευνητικών προσεγγίσεων, ανάλογα με τον βαθμό αυστηρότητας στον σκόπιμο έλεγχο των συνθηκών διεξαγωγής της έρευνας, είναι:

- Διερευνητική – περιγραφική προσέγγιση
- Πειραματική προσέγγιση
- Σύγκριση διαφόρων ομάδων
- Συναφειακή προσέγγιση

Η έρευνα που παρουσιάζεται εντάσσεται στην κατηγορία της *διερευνητικής/περιγραφικής προσέγγισης*, καθώς καταγράφει τις διάφορες εκφάνσεις ενός φαινομένου (π.χ. πώς αντιμετωπίζουν την καινοτομία οι μικρομεσαίες επιχειρήσεις και πώς οι μεγάλες), ενώ, παράλληλα, σκοπός της ήταν η αναζήτηση και ο εντοπισμός των διαφαινόμενων γενικών τάσεων (των τάσεων δηλαδή που ακολουθούν οι επιχειρήσεις της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας από όπου και προέρχεται το δείγμα) και πιθανών σχέσεων μεταξύ των μεταβλητών του ερευνητικού προβλήματος. Τα ερωτηματολόγια των συνεντεύξεων σχεδιάστηκαν μετά από μελέτη των παραγόντων που επιδρούν στην καινοτομία και την επιχειρηματικότητα καθώς και ύστερα από την σε βάθος μελέτη της υπάρχουσας βιβλιογραφίας. Προκειμένου η έρευνα να οδηγήσει σε έγκυρα αποτελέσματα οι ερωτήσεις που παρήχθησαν ήταν δομημένες ώστε:

- να σχετίζονται με τους στόχους της έρευνας.
- να περιλαμβάνουν τα απαραίτητα δημογραφικά χαρακτηριστικά του δείγματος, ώστε μέσα από τις συσχετίσεις των μεταβλητών να είναι δυνατή η περιγραφή τάσεων και χαρακτηριστικών συγκεκριμένων ομάδων.
- να χαρακτηρίζονται από απλή και κατανοητή γλώσσα

5.3 ΚΑΘΟΡΙΣΜΟΣ ΔΕΙΓΜΑΤΟΣ

Το δεύτερο βήμα ήταν ο καθορισμός του δείγματος. Το μέγεθος του δείγματος αποφασίστηκε να είναι όσο το δυνατό μεγαλύτερο για την επίτευξη υψηλότερης ακρίβειας και αφορούσε δυο διαφορετικά δείγματα, το πρώτο αναφέρεται σε καινοτόμες επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στην Περιφέρεια της Δυτικής Ελλάδας και συγκεκριμένα στο Επιστημονικό Πάρκο Πατρών και το δεύτερο σε φορείς που διαχειρίζονται προγράμματα χρηματοδότησης επιχειρήσεων σε τομείς

Πώς η καινοτομία και η δημιουργικότητα μετατρέπουν την κρίση σε ευκαιρία στην Ελλάδα και πώς επηρεάζεται η ανταγωνιστικότητα των ελληνικών επιχειρήσεων. Μελέτη περίπτωσης περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας.

που παρουσιάζουν μέγιστη προστιθέμενη αξία για τη χώρα και την περιοχή. Αφορούν τόσο την δημιουργία νέων όσο και την επέκταση των ήδη υπαρχόντων, με στόχο την ανάπτυξη και την τόνωση της επιχειρηματικότητας και κατ' επέκταση την ανταγωνιστικότητα της Δυτικής Ελλάδας.

Για τις επιχειρήσεις αντλήθηκαν πληροφορίες αρχικά από το Πανεπιστήμιο Πατρών, και το Επιστημονικό Πάρκο Πατρών και το Ινστιτούτο Επιστημών Χημικής Μηχανικής (ΙΕΧΜΗ). Αναλυτικότερα:

Το Πανεπιστήμιο Πατρών και πιο συγκεκριμένα η Μονάδα Καινοτομίας και Επιχειρηματικότητας αποτέλεσε πλούσια πηγή πληροφοριών για την ερευνά καθώς η ΜΚΕ συμβάλει στην ανάδειξη της επιχειρηματικότητας ως επιλογή απασχόλησης και βοηθάει βήμα προς βήμα να δημιουργήσουν οι νέοι με καινοτόμες ιδέες, κάνοντας αυτές πράξη. Αυτό συνετέλεσε στην διεξαγωγή της έρευνας γιατί παρείχε έγκυρες απαντήσεις σε απορίες σχετικά με την καινοτομία και την επιχειρηματικότητα αφού:

- Διενεργεί σεμινάρια και μαθήματα επιχειρηματικότητας.
- Πραγματοποιεί επισκέψεις σε πρωτοποριακές παραγωγικές μονάδες, οι οποίες μπορούν να αποτελέσουν το δείγμα για την ερευνά μας.
- Έχει εργαστήρια ανάπτυξης της επιχειρηματικότητας.
- Συνάπτει πολλές και ενδιαφέρουσες συνεργασίες με οργανισμούς και ιδρύματα σχετικά με την καινοτομία και την επιχειρηματικότητα.

Το Επιστημονικό Πάρκο Πατρών (ΕΠΠ) αποτελεί ένα οικοσύστημα Νεοφυών Επιχειρήσεων στη Δυτική Ελλάδα και θεωρείτε ένα κορυφαίο τεχνολογικό πάρκο, έχει την δυναμική πορεία του, μια πορεία που ξεκίνησε από το 1989 που είναι και έτος ίδρυσης του και συνεχίζετε έως και σήμερα.

Ήδη λειτουργεί υπό την σκέπη του ένας σημαντικός αριθμός από νέες και δυναμικές επιχειρήσεις, στην πλειονότητά τους γνώστες και χρήστες νέων τεχνολογιών, δικαιούται να προσβλέπει στο μέλλον με εμπιστοσύνη και αισιοδοξία.

Σήμερα το ΕΠΠ φιλοξενεί 23 εταιρείες και οργανισμούς, απασχολώντας περίπου 120 εργαζομένους υψηλής επιστημονικής κατάρτισης και εξειδίκευσης σε τομείς

Πώς η καινοτομία και η δημιουργικότητα μετατρέπουν την κρίση σε ευκαιρία στην Ελλάδα και πώς επηρεάζεται η ανταγωνιστικότητα των ελληνικών επιχειρήσεων. Μελέτη περίπτωσης περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας.

όπως η μηχανική, η φυσικοχημεία, η ιατρική, κλπ. Οι εταιρείες υποστηρίζονται με ένα μίγμα υψηλής ποιότητας υποδομών, εξοπλισμού, διοικητικών και συμβουλευτικών υπηρεσιών.

Ο στρατηγικός στόχος του ΕΠΠ είναι να δημιουργήσει μία σύγχρονη Καινοτομική Επιχειρηματική Περιοχή στη Περιφέρεια της Δυτικής Ελλάδας, που θα αποτελέσει εργαλείο ανάπτυξης και προσανατολισμού της προς το «αναδυόμενο καινοτομικό οικονομικό-παραγωγικό περιβάλλον» διευκολύνοντας - προσθετικά και εναλλακτικά - καινούργιες οικονομικές, παραγωγικές και επιχειρηματικές δραστηριότητες στη περιοχή. Αποβλέπει δηλαδή στο να συνεισφέρει ουσιαστικά στην ανάδειξη του «καινοτομικού χώρου».

Κατά τη διάρκεια της διεξαγωγής της παρούσης έρευνας, υπήρχε ανοικτή πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος. Για Επιστημονικούς Υπεύθυνους, Ερευνητές και Συνεργάτες με σκοπό τη συγγραφή, υποβολή και υλοποίηση ερευνητικών και αναπτυξιακών έργων από την οποία αντλήθηκαν επίσης στοιχεία.

Το Ινστιτούτο Επιστημών Χημικής Μηχανικής (ΙΕΧΜΗ) αποτέλεσε πηγή πληροφοριών επίσης ιδρύθηκε στην Πάτρα το 1984 και άρχισε να λειτουργεί ως Ανεξάρτητο Ακαδημαϊκό Ινστιτούτο. Το 1987 το ΙΕΧΜΗ υπήρξε ένα από τα ιδρυτικά Ινστιτούτα τα οποία συνενώθηκαν για να σχηματίσουν το ΙΤΕ (Ίδρυμα Τεχνολογίας και Έρευνας). Το ΙΤΕ περιλαμβάνει έξι Ερευνητικά Ινστιτούτα ένα εκ των οποίων στην Πάτρα, και σε όλες τις περιοδικές αξιολογήσεις έχει καταταγεί ως «το πρώτο Ερευνητικό Κέντρο που εκτείνεται σε όλη την Ελλάδα». Το ΙΤΕ υπάγεται στη Γενική Γραμματεία Έρευνας και Τεχνολογίας (ΓΓΕΤ) του Υπουργείου Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων όπως και το Ε.Π.Π. Τα Ερευνητικά Ινστιτούτα του ΙΤΕ συνεργάζονται στενά και δημιουργικά, ως ένα ολοκληρωμένο δίκτυο έρευνας και τεχνολογικής ανάπτυξης.

Κατά τη διάρκεια της λειτουργίας του το ΙΕΧΜΗ εξελίχθηκε σε ένα πρωτοπόρο κέντρο παγκόσμιας εμβέλειας για την προώθηση επιστημονικών γνώσεων υψηλής ποιότητας στους τομείς των επιστημών χημικής μηχανικής.

Συμμετείχε σε πληθώρα προγραμμάτων έρευνας και ανάπτυξης με μεγάλη επιτυχία, με χρηματοδότηση είτε από εθνικά και ευρωπαϊκά Ανταγωνιστικά Προγράμματα, είτε απευθείας από βιομηχανικές επιχειρήσεις.

Πώς η καινοτομία και η δημιουργικότητα μετατρέπουν την κρίση σε ευκαιρία στην Ελλάδα και πώς επηρεάζεται η ανταγωνιστικότητα των ελληνικών επιχειρήσεων. Μελέτη περίπτωσης περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας.

Αποστολή του ΙΕΧΜΗ είναι:

Διεξαγωγή επιστημονικής έρευνας αιχμής.

Ανάπτυξη και καλλιέργεια συνεργασιών με βιομηχανικές επιχειρήσεις στις χώρες της ΕΕ καθώς και σε άλλες.

Ανάπτυξη καινοτόμων τεχνολογικών προϊόντων, ευφυών εξειδικευμένων τεχνολογιών και διεργασιών παραγωγής.

Συμμετοχή στη δημιουργία εταιρειών-τεχνοβλαστών.

Συνεργασία με άλλους ερευνητικούς οργανισμούς.

Συμμετοχή στην εκπαίδευση και επιμόρφωση νέων ερευνητών.

Έχει έντονη συμβολή στην ανάπτυξη της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας και η συμβολή του στην τεχνολογική και οικονομική ανάπτυξη της χώρας είναι πολύ σημαντική. (Γενική Γραμματεία Έρευνας και Τεχνολογίας, 2013)

Η Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας αποτέλεσε επίσης βασική πηγή πληροφοριών, αφού από το Σεπτέμβριο του 2012 ξεκίνησε ευρεία διαβούλευση για τη διαμόρφωση Περιφερειακής Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης δίνοντας έμφαση στην επένδυση της έρευνας, καινοτομίας και της επιχειρηματικότητας.

Η Π.Δ.Ε συμμετέχει στο πρόγραμμα διαμόρφωση Περιφερειακής Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης, κανόνας για τη χρήση των πόρων του Θεματικού Στόχου «Ενίσχυση της έρευνας, της τεχνολογικής ανάπτυξης και της καινοτομίας». Η συγκεκριμένη δράση έχει καλυφθεί με την έγκριση από την Ε.Ε. της RIS3 της ΠΔΕ τον Ιούλιο 2015. (Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας, 2015).

Βασικό βήμα, είναι η Διαμόρφωση κειμένου κατευθύνσεων της αναπτυξιακής στρατηγικής για την επόμενη προγραμματική περίοδο 2014-2020 (Οκτώβριος 2012) καθώς και η δημιουργία Θεματικών ομάδων εργασίας (εξειδίκευση προτεραιοτήτων) – με την συμμετοχή εκπροσώπων του ακαδημαϊκού αλλά και του επιχειρηματικού κόσμου. (Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας, 2015).

Οι τομείς που καθορίστηκαν σαν προτεραιότητες για τη Στρατηγική Έξυπνης Εξειδίκευσης της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας είναι:

Πώς η καινοτομία και η δημιουργικότητα μετατρέπουν την κρίση σε ευκαιρία στην Ελλάδα και πώς επηρεάζεται η ανταγωνιστικότητα των ελληνικών επιχειρήσεων. Μελέτη περίπτωσης περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας.

Αγροδιατροφή

Τουρισμός – Πολιτισμός

Μικροηλεκτρονική – Προηγμένα Υλικά

Τεχνολογίες Πληροφορικής & Επικοινωνιών (οριζόντια)

Ενεργειακές Εφαρμογές (οριζόντια)

Θεματικές ενότητες που θα απασχολούν το ερωτηματολόγιο της παρούσας έρευνάς .

Κατά τη διαδικασία εξειδίκευσης των δράσεων ακολουθείται η διαδικασία της Επιχειρηματικής Ανακάλυψης, για τον εντοπισμό ευκαιριών συνεργασίας του ερευνητικού και του επιχειρηματικού τομέα. Τα συμπεράσματα της διαδικασίας αυτής θα οδηγήσουν στο σχεδιασμό συγκεκριμένων δράσεων στα πλαίσια του ΠΕΠ ΔΥΤΙΚΗ ΕΛΛΑΔΑ 2014-2020, αλλά και ως χρήσιμο υλικό για άλλα προγράμματα όπως το ΕΠΑΝΕΚ ή το ΠΑΑ. (Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας, 2015)

Επίσης, αξιοποιήθηκε το Οικονομικό Επιμελητήριο Πατρών για άντληση πληροφοριών, αφού στους χώρους του λειτουργούν υπηρεσίες άμεσα συνδεδεμένες με την καινοτομική επιχειρηματικότητα, όπως η Αναπτυξιακή Επιμελητηρίου και η Διαχειριστική Ευρωπαϊκών Προγραμμάτων που μας έδωσαν και αυτοί απαντήσεις για το δεύτερο ερωτηματολόγιο που αφορά την γνώμη φορέων που επεξεργάζονται αναπτυξιακά προγράμματα.

Οι επιχειρήσεις, τα προγράμματα και τα σεμινάρια τα οποία διαχειρίζεται το Επιμελητήριο αποτέλεσαν πολύτιμα στοιχεία.

Τέλος, βοήθεια στην έρευνα για μια αναδρομή-ανασκόπηση γενικά της βιομηχανίας και της επιχειρηματικότητας έδωσαν οι Εκδόσεις Επιστημονικού Πάρκου Πατρών και το Ιστορικό Λεύκωμα Αχαϊκής Βιομηχανίας 1825-1975.

Τόσο στο θεωρητικό μέρος της εν λόγω εργασίας όσο και στο εμπειρικό, κυρίαρχος στόχος είναι να αποδειχθεί πως η επιχειρηματικότητα, η ευφυΐα, η δημιουργικότητα και οι καινοτόμες ιδέες που είναι τα απαραίτητα εργαλεία για την βιωσιμότητα και την κερδοφορία μιας επιχείρησης.

5.4 ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΑ

Στο σήμερα, μέσα από την Περιφέρεια της Δυτ. Ελλάδας και το ΕΣΠΑ γίνεται μια προσπάθεια ανάπτυξης και προώθησης της Έρευνας, της Τεχνολογίας και της Καινοτομίας καθώς και της ανάπτυξης της Ανταγωνιστικότητας των Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων και άλλων συναφών θεματικών στόχων με διάφορες χρηματοδοτήσεις έργων τα οποία συνδέονται άμεσα με την ερευνά που κάνουμε για την αντιμετώπιση της οικονομικής κρίσης στην Δυτ. Ελλάδα.

Θεωρήσαμε σκόπιμο να παραθέσουμε μέσα από τα επίσημα στοιχεία της Περιφέρειας την κατανομή των εγκεκριμένων έργων του ΕΣΠΑ 2014-2020 με τα ανάλογα σχεδιαγράμματα που απεικονίζουν την εικόνα αυτή καθώς και τα ποσά που έχουν συμφωνηθεί να δαπανηθούν ή έχουν ήδη δαπανηθεί, παρουσιάζοντας τα σύνολα των προϋπολογισμών για το κάθε ένα ξεχωριστά, τα ποσά των συμβάσεων καθώς και τις πληρωμές που έχουν ή πρόκειται να πραγματοποιηθούν και αναφερόμαστε και στους τρεις νομούς που την αποτελούν (Αχαΐας, Ηλείας, Αιτωλοακαρνανίας) είναι σε ανάλυση πληρωμών ανά περιφέρεια :

Θεματική περιοχή	Προϋπολογισμός	Συμβάσεις	Πληρωμές
Έρευνα – Τεχνολογία και Καινοτομία	7.047.187	5.332.800	1.333.200
Τεχνολογίες Πληροφορίας&Επικοινωνιών (ΤΠΕ)	25.695.713	22.840.929.	7.478.520
Ανταγωνιστικότητα Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων (ΜΜΕ)	61.339.140	60.667.200	15.166.000
Απασχόληση	86.775.722	52.940.949	22.329.126
Κοινωνική Ένταξη	55.655.972	41.410.068	22.110.097

Πώς η καινοτομία και η δημιουργικότητα μετατρέπουν την κρίση σε ευκαιρία στην Ελλάδα και πώς επηρεάζεται η ανταγωνιστικότητα των ελληνικών επιχειρήσεων. Μελέτη περίπτωσης περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας.

Μεταρρύθμιση Διοίκησης	Δημόσιας	17.503.408	10.073.268	4.392.928
-----------------------------------	-----------------	------------	------------	-----------

Πίνακας 8: Κατανομή κονδυλίων ΕΣΠΑ στην Δυτική Ελλάδα για την περίοδο 2014-2020.

Πηγή : <http://anaptyxi.gov.gr/>

Καταστρώθηκε ένα ερωτηματολόγιο που αφορά το σύνολο των ανθρώπων που εργάζονται, μελετούν και εγκρίνουν τους προϋπολογισμούς αυτούς όπως προ αναφέραμε, αφού η προσωπική άποψη τους θα μας έδινε μια επιπλέον πληροφορία την οποία δεν μπορούν να δώσουν οι εικόνες και οι οικονομικές καταστάσεις σχετικά με το αν γίνεται ποιοτική κατανομή των πόρων, ποιοι οι τομείς κατά σειρά σπουδαιότητας που χρειάζονται υποστήριξη και ποιο αποτέλεσμα σύμφωνα με την γνώμη τους έχει όλη αυτή η δραστηριότητα, ώστε να διαπιστώσουμε την εξειδίκευση τους καθώς και το πραγματικό ενδιαφέρον που υπάρχει από πλευράς Περιφέρειας.

Στόχος της εργασίας είναι να αποδειχθεί πως η επιχειρηματικότητα, η ευφυΐα, η δημιουργικότητα καθώς και οι καινοτόμες ιδέες είναι τα απαραίτητα εργαλεία, για την βιωσιμότητα και την κερδοφορία μιας επιχείρησης και η ευκαιρία- λύση για μια περιοχή και κατά επέκταση χώρα - κράτος εξόδου της από την οικονομική κρίση.

Κυρίαρχο ρόλο για την πραγματοποίηση του παραπάνω στόχου, είναι ο άνθρωπος – εργαζόμενος – επιστήμων - επιχειρηματίας που πάνω σε αυτόν, στηρίχθηκε και η δημιουργία του βασικού ερωτηματολογίου της έρευνας που διενεργείτε στην παρούσα εργασία. Ανάμεσα στους συντελεστές από τους οποίους εξαρτάται η δημιουργία και η επιτυχής κατάληξη ή όχι ενός επιχειρηματικού σχεδίου, ο ανθρώπινος παράγοντας είναι ο βασικός και κυριότερος όλων ανάμεσα σε άλλους .

Το πεδίο που κινείται, επηρεάζεται άμεσα από τις συνθήκες που το περιβάλλουν και για αυτό είναι πολύ σημαντικό να δούμε την άποψη των ανθρώπων που έχουν την τύχη να κινούνται, να εργάζονται και να δημιουργούν σε ένα μοναδικό περιβάλλον που καλλιεργείται η καινοτομία όπως το Ε.Π.Π, ώστε να μελετήσουμε τα στοιχεία του οικοσυστήματος αυτού που διαμορφώνουν τις ιδανικές εκείνες συνθήκες για την ανάπτυξη της καινοτομίας σε μια επιχείρηση και κατά την γνώμη των εργαζόμενων οποιασδήποτε βαθμίδας ιεραρχίας και εάν αυτοί ανήκουν.

Πώς η καινοτομία και η δημιουργικότητα μετατρέπουν την κρίση σε ευκαιρία στην Ελλάδα και πώς επηρεάζεται η ανταγωνιστικότητα των ελληνικών επιχειρήσεων. Μελέτη περίπτωσης περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας.

Η παρούσα εργασία δεν ασχολείται με οικονομικές καταστάσεις και ισολογισμούς εταιριών, σε μία περιοχή όπου μαστίζεται από την ανεργία και κρατά σταθερά τον δείκτη από τις πιο φτωχές περιφέρειες της Ελλάδος, τα ελάχιστα παραδείγματα κερδοφόρων καινοτόμων επιχειρήσεων εκτός Ε.Π.Π δεν θα έδιναν σαφή απάντηση στο θεματικό στόχο της εργασίας καθώς και η δυσκολία πρόσβασης σε αυτές και απορρόφησης οικονομικών στοιχείων και πληροφοριών, που υπό άλλες πιο ευνοϊκές συνθήκες, θα ήταν προφανώς η πιο ενδεδειγμένη λύση .

Ο παρακάτω κατάλογος αφορά τις εταιρίες που στεγάζονται σήμερα στο Επιστημονικό Πάρκο Πατρών και από τις όποιες αντλήσαμε απαντήσεις σχετικές με την έρευνα που διεξάγουμε.

Εταιρίες καινοτομίας επιστημονικού πάρκου Πατρών

1. ADVENT TECHNOLOGIES
2. AEIPOUS INSTITUTE FOR INNOVATION & SUSTAINABLE DEVELOPMENT
3. ALTHOM ENGINEERING EPE
4. ANALOGIES S.A.
5. BRITE HELLAS S.A SLAR TECHNOLOGIES
6. DATAMIND
7. DIGITAL SKY
8. EANS
9. eDynamics L.t.d
10. ELDLUG S.A
11. HELBIO S.A HYDROGEN AND ENERGY PRODUCTION SYSTEMS
12. HELLENIC TELECOMMUNICATIONS & POST COMMISSION
13. INBIT
14. INDUSTRIAL SYSTEMS INSTITUTE
15. InSyBio

Πώς η καινοτομία και η δημιουργικότητα μετατρέπουν την κρίση σε ευκαιρία στην Ελλάδα και πώς επηρεάζεται η ανταγωνιστικότητα των ελληνικών επιχειρήσεων. Μελέτη περίπτωσης περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας.

16. KEKE IVEPE – SEV
17. NOESIS TECHNOLOGIES L.P
18. SMART GRID
19. SPACE HORIZON
20. TEAMAPP
21. THINK SILICON
22. VELTI
23. ΩMEGA TECHNOLOGY

Οι κόμβοι καινοτομίας (Innovation Hub) του είναι :

- Η Νανοτεχνολογία
- Η Αγροδιατροφή
- Οι Έξυπνες πόλεις
- Η Βιοτεχνολογία
- Οι Ανανεώσιμες πηγές ενέργειας
- Η Αεροναυπηγική

Αποτέλεσμα αυτών, είναι να προάγουμε και να αναδείξουμε τους παράγοντες που συντελούν κατά την γνώμη των εργαζομένων στην δημιουργική δραστηριότητα μέσα στο εσωτερικό περιβάλλον μιας καινοτόμα επιχείρησης. Όστε ο ανθρώπινος παράγοντας να προάγει ιδέες και εργασία που να μετουσιώνονται σε μια διαδικασία παραγωγής νέων και καινοτόμων αγαθών – υλικών ή υπηρεσιών. Το αποτέλεσμα όλων αυτών είναι η καινοτομία και η δημιουργικότητα να αποφέρει την αναμενόμενη κερδοφορία στην επιχείρηση – επιχειρήσεις του κλάδου της εδαφικής περιφέρειας που λαμβάνει χώρα αυτή, ώστε να πραγματοποιηθεί συγκέντρωση νέου πλούτου και όλων των ωφελειών που συγκεντρώνει αυτό και να συντελέσει με την σειρά του στο κλείσιμο του κύκλου της οποιαδήποτε οικονομικής δυσπραγίας – κρίσης .

Πώς η καινοτομία και η δημιουργικότητα μετατρέπουν την κρίση σε ευκαιρία στην Ελλάδα και πώς επηρεάζεται η ανταγωνιστικότητα των ελληνικών επιχειρήσεων. Μελέτη περίπτωσης περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας.

Όπως ήδη έχουμε αναφέρει, για τις ανάγκες της δικής μας έρευνας έγινε χρήση ερωτηματολογίου. Σύμφωνα με τον Javeau (2000), η έρευνα με ερωτηματολόγιο αποτελεί συνοπτικά διαδικασία 15 σταδίων, τα οποία έχουν ως εξής:

- Καταρχάς γίνεται προσδιορισμός τόσο του αντικειμένου όσο και του κοινού-στόχου της έρευνας.
- Σε δεύτερη φάση πραγματοποιείται καθορισμός των μέσων (οικονομικοί και ανθρώπινοι πόροι) που θα διατεθούν για τις ανάγκες της έρευνας.
- Κατόπιν διεξάγονται συσχετισμοί με ανάλογες προηγούμενες έρευνες προκειμένου να συλλεχθούν σχετικά ποιοτικά και ποσοτικά στοιχεία.
- Στο επόμενο στάδιο διασαφηνίζεται ο αντικειμενικός σκοπός της έρευνας και διατυπώνονται οι εμπλεκόμενες υποθέσεις εργασίας
- Εν συνεχεία προσδιορίζονται ο πληθυσμός και το πεδίο της έρευνας.
- Το επόμενο βήμα περιλαμβάνει την επιλογή του δείγματος καθώς και του τρόπου δημοσκοπήσης.
- Ακολουθεί η σύνταξη του ερωτηματολογίου σε δοκιμαστική μορφή.
- Η παραπάνω μορφή τίθεται υπό διερεύνηση πριν το ερωτηματολόγιο λάβει την τελική του μορφή.
- Στο σημείο αυτό δύναται να υλοποιηθεί η οριστική σύνταξη του ερωτηματολογίου.
- Η διεξαγωγή της έρευνας προϋποθέτει στην άρτια εκπαίδευση των εμπλεκόμενων ανθρωπίνων πόρων.
- Σε συνέχεια όλων των παραπάνω, είναι πλέον δυνατή η διεξαγωγή της έρευνας.
- Η επεξεργασία του ερωτηματολογίου διευκολύνεται από την κωδικοποίηση αυτού.
- Κατόπιν επιλέγεται ο βέλτιστος τρόπος επεξεργασίας του ερωτηματολογίου.
- Πριν την επιλογή των κατάλληλων στατιστικών μεθόδων για την ανάλυση των δεδομένων, ενδείκνυται η επαλήθευση του δείγματος.

Πώς η καινοτομία και η δημιουργικότητα μετατρέπουν την κρίση σε ευκαιρία στην Ελλάδα και πώς επηρεάζεται η ανταγωνιστικότητα των ελληνικών επιχειρήσεων. Μελέτη περίπτωσης περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας.

- Η διαδικασία ολοκληρώνεται με την σύνταξη της τελικής έκθεσης.

6. ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΕΡΕΥΝΑΣ

6.1 ΑΝΑΛΥΣΗ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΕΤΑΙΡΙΩΝ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑΣ

6.1.1 ΔΗΜΟΓΡΑΦΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΔΕΙΓΜΑΤΟΣ

- Επίπεδο εκπαίδευσης:

	Συχνότητα	Ποσοστό	Αποδεκτό Ποσοστό	Αθροιστικό Ποσοστό
Δευτεροβάθμια	2	3.4	3.4	3.4
TEI	8	13.8	13.8	17.2
AEI	22	37.9	37.9	55.2
MSc, MA	20	34.5	34.5	89.7
PhD	6	10.3	10.3	100.0
Σύνολο	58	100.0	100.0	

Το μεγαλύτερο ποσοστό των ερωτηθέντων ήταν πτυχιούχοι AEI, ενώ ένα σημαντικότατο μέρος του συνόλου κατείχε μεταπτυχιακούς τίτλους οι οποίοι λειτουργούν καλύτερα σε σχέση με των διδακτορικό τίτλο που η κατηγορία του ενέχεται σε άλλη χρήση προφανώς. Τα παρόν αποτελέσματα ήταν αναμενόμενα, καθώς οι εταιρίες που δραστηριοποιούνται στο χώρο απαιτούν υψηλά επίπεδα εκπαίδευσης – κατάρτισης και ειδίκευσης. Δεν μπορούμε να ξεπεράσουμε όμως και την παρουσία της Δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης οι οποίοι είναι τεχνίτες υλικών και κατασκευών όπου το επίπεδο της γνώσης αρκεί εάν υπάρχει η κατάλληλη εμπειρία και ικανότητα.

Πώς η καινοτομία και η δημιουργικότητα μετατρέπουν την κρίση σε ευκαιρία στην Ελλάδα και πώς επηρεάζεται η ανταγωνιστικότητα των ελληνικών επιχειρήσεων. Μελέτη περίπτωσης περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας.

- Θέση μέσα στην εταιρία

	Συχνότητα	Ποσοστό	Αποδεκτό Ποσοστό	Αθροιστικό Ποσοστό
Ανώτατη Διοίκηση	6	10.3	10.3	10.3
Μέση διοίκηση	9	15.5	15.5	25.9
Βασικό προσωπικό	41	70.7	70.7	96.6
Διοικητικό προσωπικό	2	3.4	3.4	100.0
Σύνολο	58	100.0	100.0	

Ως επί το πλείστον στην έρευνα έλαβαν μέρος άτομα που ανήκαν στο βασικό προσωπικό της επιχείρησης. Η Κλιμακωτή κατάταξη και τα ποσοστά συμμετοχής των υπολοίπων βαθμίδων είναι τα λογικά για εταιρίες καινοτομίας και συμβάλλουν στην φερεγγυότητα της έρευνας.

- Νομική οντότητα

	Συχνότητα	Ποσοστό	Αποδεκτό Ποσοστό	Αθροιστικό Ποσοστό
Private	50	86.2	86.2	86.2
NPID	8	13.8	13.8	100.0
Σύνολο	58	100.0	100.0	

Πώς η καινοτομία και η δημιουργικότητα μετατρέπουν την κρίση σε ευκαιρία στην Ελλάδα και πώς επηρεάζεται η ανταγωνιστικότητα των ελληνικών επιχειρήσεων. Μελέτη περίπτωσης περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας.

Οι επιχειρήσεις όπου απασχολούνται οι ερωτηθέντες είναι ως επί το πλείστον ιδιωτικές. Εντούτοις, ένα μέρος του δείγματος απασχολείται σε επιχειρήσεις ΝΔΠ. Δεν υπάρχουν δημόσιες επιχειρήσεις που να δραστηριοποιούνται στο χώρο της καινοτομίας τουλάχιστον στο ποσοστό ερωτηματολογίων που εμείς συλλέξαμε το οποίο είναι πάνω του 60 με 70% του πληθυσμού.

- Κλάδος δραστηριότητας επιχείρησης/ φορέα

	Συχνότητα	Ποσοστό	Αποδεκτό Ποσοστό	Αθροιστικό Ποσοστό
Υπηρεσίες	2	3.4	3.4	3.4
Έρευνα	17	29.3	29.3	32.8
Συμβουλευτική	39	67.2	67.2	100.0
Σύνολο	58	100.0	100.0	

Όπως ήταν αναμενόμενο, οι περισσότερες επιχειρήσεις δραστηριοποιούνται είτε στο χώρο της έρευνα ή (οι περισσότερες) στο χώρο της παροχής τεχνογνωσίας και συμβουλών στο δημόσιο ή σε άλλες επιχειρήσεις.

- Αριθ. προσωπικού

	Συχνότητα	Ποσοστό	Αποδεκτό Ποσοστό	Αθροιστικό Ποσοστό
<9	25	43.1	43.1	43.1

Πώς η καινοτομία και η δημιουργικότητα μετατρέπουν την κρίση σε ευκαιρία στην Ελλάδα και πώς επηρεάζεται η ανταγωνιστικότητα των ελληνικών επιχειρήσεων. Μελέτη περίπτωσης περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας.

10-49	27	46.6	46.6	89.7
50-249	6	10.3	10.3	100.0
Σύνολο	58	100.0	100.0	

Οι περισσότερες επιχειρήσεις του χώρου είναι μικρού μεγέθους με πολύ εστιασμένες περιοχές εφαρμογής από 9 έως 10 άτομα και με διάφορες διακυμάνσεις στον πληθυσμό κατά καιρούς, ανάλογα με τις ανάγκες των επιχειρήσεων από ότι μας είπαν και προσωπικά οι ερωτώμενοι. Επίσης, αρκετές έχουν πολύ μικρή χρονική διάρκεια από την στιγμή της έναρξης της δραστηριότητας τους και συνεπώς ο χαμηλός αριθμός εργαζομένων είναι λίγο ή πολύ αναμενόμενος.

6.1.2 ΓΕΝΙΚΑ ΖΗΤΗΜΑΤΑ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΟΤΗΤΑΣ ΚΑΙ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑΣ

Σε ποιο βαθμό είστε εξοικειωμένοι με την έννοια της δημιουργικότητας και καινοτομίας

	Συχνότητα	Ποσοστό	Αποδεκτό Ποσοστό	Αθροιστικό Ποσοστό
Πάρα πολύ εξοικειωμένος\η	20	34.5	34.5	34.5
πολύ εξοικειωμένος\η	33	56.9	56.9	91.4
Σχετικά εξοικειωμένος\η	5	8.6	8.6	100.0
Σύνολο	58	100.0	100.0	

Πώς η καινοτομία και η δημιουργικότητα μετατρέπουν την κρίση σε ευκαιρία στην Ελλάδα και πώς επηρεάζεται η ανταγωνιστικότητα των ελληνικών επιχειρήσεων. Μελέτη περίπτωσης περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας.

Όπως ήταν και αναμενόμενο, το δείγμα είναι σημαντικά εξοικειωμένο με την έννοια της δημιουργικότητας και τεχνολογίας, ο αριθμός των σχετικά εξοικειωμένων οφείλεται στους τεχνίτες Δ.Ε. και σε γραμματείς όπου εκτελούν εργασίες έκτος καινοτομίας.

Δημιουργώντας το πίνακα συσχετίσεων για τις απαντήσεις του ερωτήματος σε σχέση με το μορφωτικό επίπεδο προκύπτει το ακόλουθο αποτέλεσμα:

Μορφωτικό επίπεδο	Επίπεδο εξοικείωσης με την δημιουργικότητα και την καινοτομία.			Σύνολο
	Πάρα πολύ	Πολύ	Σχετικά	
Δευτεροβάθμια	0	2	0	2
ΤΕΙ	0	3	5	8
ΑΕΙ	6	16	0	22
MSc, MA	8	12	0	20
PhD	6	0	0	6
Σύνολο	20	33	5	58

Είναι εμφανές ότι σχετικά απάντησαν μόνο οι κατέχοντες Τεχνολογική ανώτερη εκπαίδευση. Αυτό μπορεί να οφείλεται στο γεγονός ότι ως επί το πλείστον απασχολούνται ως τεχνικό προσωπικό ανάπτυξης συστημάτων και συνεπώς ενδεχομένως οι συγκεκριμένοι να μην έρχονται σε επαφή προσωπικά με την έρευνα και την καινοτομία, αλλά μόνο με την εφαρμογή ή ανάπτυξης του εξοπλισμού που αφορά σε αυτή.

Πώς η καινοτομία και η δημιουργικότητα μετατρέπουν την κρίση σε ευκαιρία στην Ελλάδα και πώς επηρεάζεται η ανταγωνιστικότητα των ελληνικών επιχειρήσεων. Μελέτη περίπτωσης περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας.

- Η επιχείρηση/ φορέας όπου ανήκετε

	Απαντήσεις		Ποσοστό περιπτώσεων
	N	Ποσοστό	
Λειτουργεί παραδοσιακά	6	4.3%	10.3%
Λειτουργεί σ' έναν κλάδο που καθοδηγείται από την καινοτομία	56	40.3%	96.6%
Χρειάζεται κατάρτιση σε ζητήματα δημιουργικότητας και καινοτομίας	15	10.8%	25.9%
Πρέπει να βελτιώσει τις γενικές δεξιότητες των υπαλλήλων της	6	4.3%	10.3%
Έχει θέσει στόχο να αναπτυχθεί γρήγορα μέσα στα επόμενα χρόνια.	17	12.2%	29.3%
Χρησιμοποιεί έναν ικανοποιητικό αριθμό πόρων ετησίως για κατάρτιση	2	1.4%	3.4%

Πώς η καινοτομία και η δημιουργικότητα μετατρέπουν την κρίση σε ευκαιρία στην Ελλάδα και πώς επηρεάζεται η ανταγωνιστικότητα των ελληνικών επιχειρήσεων. Μελέτη περίπτωσης περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας.

Προσφέρει σε όλους τους υπαλλήλους, ανεξάρτητα από τη θέση τους, τις ίδιες ευκαιρίες να μοιραστούν τις δημιουργικές ιδέες μέσα την επιχείρηση/ φορέα και να προτείνουν νέες λύσεις	37	26.6%	63.8%
Σύνολο	139	100.0%	239.7%

a. Dichotomy group tabulated at value 1.

Ως επί το πλείστον τα κύρια κοινά χαρακτηριστικά των επιχειρήσεων που απασχολούν τους συμμετέχοντες είναι η λειτουργία στο κλάδο που καθοδηγείται από την καινοτομία όπου η νοοτροπία που επικρατεί συνάδει με των νέο τρόπο διαχείρισης και διοίκησης όπου σε αρκετά μεγάλο ποσοστό προσφέρει σε όλους τους υπαλλήλους ίδιες ευκαιρίες για δημιουργικότητα και με άμεσο στόχο την ανάπτυξη της. Σημαντική είναι η ανάγκη των εργαζόμενων για συνεχής κατάρτιση που εστιάζουν στην έλλειψη πόρων για την κατάρτιση των υπαλλήλων, ανεξαρτήτως θέσης..

1. Ποια είναι τα πιο σημαντικά από τα ακόλουθα στη διαδικασία λήψης αποφάσεων σχετικά με την Καινοτομία και την Δημιουργικότητα μέσα στην επιχείρηση/ φορέα σας

	Συχνότητα	Ποσοστό	Αποδεκτό Ποσοστό	Αθροιστικό Ποσοστό
Ομαδική δημιουργικότητα και Καινοτομία	56	96.6	96.6	96.6

Πώς η καινοτομία και η δημιουργικότητα μετατρέπουν την κρίση σε ευκαιρία στην Ελλάδα και πώς επηρεάζεται η ανταγωνιστικότητα των ελληνικών επιχειρήσεων. Μελέτη περίπτωσης περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας.

Ατομική δημιουργικότητα και καινοτομία	2	3.4	3.4	100.0
Σύνολο	58	100.0	100.0	

Είναι εμφανές ότι το βασικό συστατικό για τη λήψη αποφάσεων σε αυτές τις επιχειρήσεις είναι όπως προτάζει ο νέος τρόπος σκέψης, η ομαδική δημιουργικότητα και σε μεγάλο βαθμό αυτό είναι αυτονόητο, καθώς πρόκειται για μικρές επιχειρήσεις δημιουργημένες από άτομα με υπάρχουσες σχέσεις μεταξύ τους, πράγμα που σημαίνει ένα καλό έως και εξαιρετικό επίπεδο συνεργασίας και συμμετοχικότητας.

Πώς η καινοτομία και η δημιουργικότητα μετατρέπουν την κρίση σε ευκαιρία στην Ελλάδα και πώς επηρεάζεται η ανταγωνιστικότητα των ελληνικών επιχειρήσεων. Μελέτη περίπτωσης περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας.

2. Κατά τη γνώμη σας, ποιοι εργαζόμενοι θεωρούν πιο σημαντική τη δημιουργικότητα στην εταιρία/ φορέα σας

	Συχνότητα	Ποσοστό	Αποδεκτό Ποσοστό	Αθροιστικό Ποσοστό
Η ανώτατη διοίκηση και το διοικητικό συμβούλιο	6	10.3	10.3	10.3
Η διοίκηση και το προσωπικό	52	89.7	89.7	100.0
Σύνολο	58	100.0	100.0	

Η συμφωνία των συμμετεχόντων σε αυτή την περίπτωση είναι σημαντική. Κατ' αυτούς, η διοίκηση και το προσωπικό είναι τα μέρη της εταιρίας που θεωρούν την δημιουργικότητα πιο σημαντική. Το εύρημα αυτό συνάδει απόλυτα με το αντίστοιχο της προηγούμενης ερώτησης.

Πώς η καινοτομία και η δημιουργικότητα μετατρέπουν την κρίση σε ευκαιρία στην Ελλάδα και πώς επηρεάζεται η ανταγωνιστικότητα των ελληνικών επιχειρήσεων. Μελέτη περίπτωσης περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας.

3. Εάν η επιχείρησή/ φορέας σας επρόκειτο να χρησιμοποιήσει μία στρατηγική για την ανάπτυξη δημιουργικότητας, τι πιστεύετε ότι θα έπαιξε σημαντικό ρόλο για την επιτυχία της;

	Συχνότητα	Ποσοστό	Αποδεκτό Ποσοστό	Αθροιστικό Ποσοστό
Ένα νέο εξειδικευμένο τμήμα για τη διαχείριση δημιουργικότητας.	9	15.5	15.5	15.5
Διοικητικά Στελέχη / Διευθυντές	7	12.1	12.1	27.6
Τμήμα Έρευνας & Ανάπτυξης	19	32.8	32.8	60.3
Όλα τα μέλη του προσωπικού	23	39.7	39.7	100.0
Σύνολο	58	100.0	100.0	

Και σε αυτή τη περίπτωση, ως επί το πλείστον το δείγμα θεωρεί ότι η καινοτομία προέρχεται από τους εργαζομένους και το προσωπικό, αφού παίζει τον στρατηγικό ρόλο στην ανάπτυξη της Δημιουργικότητας είτε σαν σύνολο στην επιχείρηση, είτε σαν μέλη του τμήματος έρευνας και ανάπτυξης αυτής.

Πώς η καινοτομία και η δημιουργικότητα μετατρέπουν την κρίση σε ευκαιρία στην Ελλάδα και πώς επηρεάζεται η ανταγωνιστικότητα των ελληνικών επιχειρήσεων. Μελέτη περίπτωσης περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας.

6.1.3 ΠΡΟΣΩΠΙΚΕΣ ΑΠΟΨΕΙΣ ΠΟΥ ΣΧΕΤΙΖΟΝΤΑΙ ΜΕ ΤΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΟΤΗΤΑΣ ΚΑΙ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑΣ

Ποιοι πιστεύετε από τους ακόλουθους παράγοντες είναι πιο σημαντικοί για την ανάπτυξη της δημιουργικότητας στην εργασία

	Απαντήσεις		Ποσοστό περιπτώσεων
	N	Ποσοστό	
Η υποδομή	16	10.7%	27.6%
Εσωτερική επικοινωνία	38	25.3%	65.5%
Οικονομικό κίνητρο	32	21.3%	55.2%
Πολιτική διοίκησης της επιχείρησης/ φορέα	35	23.3%	60.3%
Προσωπικότητα εργαζομένου	29	19.3%	50.0%
Σύνολο	150	100.0%	258.6%

a. Dichotomy group tabulated at value 1.

Όσον αφορά στους παράγοντες που συνδέονται με την ανάπτυξη της δημιουργικότητας, το δείγμα δείχνει να είναι μοιρασμένο. Η εσωτερική επικοινωνία, η πολιτική της διοίκησης και το οικονομικό κίνητρο είναι οι πιο σημαντικοί, εντούτοις και η προσωπικότητα του εργαζομένου αποτελεί έναν πολύ σημαντικό παράγοντα. Η υποδομή τέλος δεν δείχνει να είναι ο παράγοντας που ενοχλεί ή παρεμποδίζει την ανάπτυξη στην εργασία.

4. Πιστεύετε ότι η δημιουργικότητα σε μια επιχείρηση/ φορέα συνδέεται με

	Απαντήσεις		Ποσοστό περιπτώσεων
	N	Ποσοστό	
Την ανταλλαγή και υποστήριξη ιδεών	52	26.4%	89.7%
Την ελευθερία λόγου	23	11.7%	39.7%
Τη βελτίωση εικόνας της επιχείρησης/ φορέα σας	12	6.1%	20.7%
Την αύξηση του κέρδους της επιχείρησης/ φορέα σας	16	8.1%	27.6%
Την αύξηση του ανταγωνισμού	15	7.6%	25.9%
Την εδραίωση στην αγορά	13	6.6%	22.4%
Την αποτελεσματικότητά	30	15.2%	51.7%

Πώς η καινοτομία και η δημιουργικότητα μετατρέπουν την κρίση σε ευκαιρία στην Ελλάδα και πώς επηρεάζεται η ανταγωνιστικότητα των ελληνικών επιχειρήσεων. Μελέτη περίπτωσης περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας.

Την αποδοτικότητα	36	18.3%	62.1%
Σύνολο	197	100.0%	339.7%

a. Dichotomy group tabulated at value 1.

Σύμφωνα με το δείγμα η πιο σημαντική σύνδεση της δημιουργικότητας σε μια εταιρία πραγματοποιείται με τη ανταλλαγή και υποστήριξη ιδεών εντός αυτής. Ακολουθεί η αποδοτικότητα και αποτελεσματικότητα της επιχείρησης και σε τέταρτο βαθμό η ελευθερία του λόγου που και εδώ κυριαρχούν τα βασικά συστατικά της δημιουργικότητας μέσα σε ένα πνεύμα ανεξαρτησίας-συνεργασίας και ισότητας των νέων επιστημόνων.

6.1.4 ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ ΜΕΣΑ ΣΤΗΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ/ ΦΟΡΕΑ

Πως καλλιεργείται η Δημιουργικότητα και η καινοτομία στην επιχείρηση / φορέα

	Απαντήσεις		Ποσοστό περιπτώσεων
	N	Ποσοστό	
Μέσα από προγράμματα κατάρτισης στην επιχείρηση/ φορέα σας	23	32.9%	39.7%
Μέσα από κάποιο σύστημα ανταμοιβής για τις ευφυείς ιδέες-προτάσεις του προσωπικού της επιχείρησης/ φορέα σας	26	37.1%	44.8%

Πώς η καινοτομία και η δημιουργικότητα μετατρέπουν την κρίση σε ευκαιρία στην Ελλάδα και πώς επηρεάζεται η ανταγωνιστικότητα των ελληνικών επιχειρήσεων. Μελέτη περίπτωσης περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας.

Μέσα από τη χρήση ενός εργαλείου που θα ενισχύει τη διαχείριση δημιουργικότητας και Καινοτομίας μέσα στην επιχείρηση/ φορέα σας	21	30.0%	36.2%
Σύνολο	70	100.0%	120.7%

a. Dichotomy group tabulated at value 1.

Όσον αφορά στον τρόπο που καλλιεργείται η δημιουργικότητα εντός της επιχείρησης, το δείγμα δείχνει σχεδόν ισοδύναμα μοιρασμένο μεταξύ των επιλογών του. Ξεχωρίζει η περίπτωση της ύπαρξης συστήματος ανταμοιβής που και σε αντίστοιχες ερωτήσεις πάντα είναι σημαντικός παράγοντας απόδοσης των εργαζομένων, ακολουθούμενος από από τα προγράμματα κατάρτισης στην επιχείρηση που και αυτός είναι σημαντικός παράγοντας Δημιουργικότητας αφού οι εργαζόμενοι πάντα θέλουν ανάλογες επιμορφώσεις πάνω στο αντικείμενο εργασίας τους.

Ποια από τα ακόλουθα που μπορεί να αποτελέσουν εμπόδια για την ανάπτυξη της δημιουργικότητας

	Απαντήσεις		Ποσοστό περιπτώσεων
	N	Ποσοστό	
Η έλλειψη οικονομικών πόρων	36	25.5%	62.1%
Η έλλειψη χρόνου για ανταλλαγή ιδεών και προώθηση της δημιουργικότητας	33	23.4%	56.9%

Πώς η καινοτομία και η δημιουργικότητα μετατρέπουν την κρίση σε ευκαιρία στην Ελλάδα και πώς επηρεάζεται η ανταγωνιστικότητα των ελληνικών επιχειρήσεων. Μελέτη περίπτωσης περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας.

Η κουλτούρα της εταιρίας/ φορέα δεν υποστηρίζει την ανάληψη ρίσκου	35	24.8%	60.3%
Η έλλειψη κατάλληλης υποδομής	8	5.7%	13.8%
Η έλλειψη σχετικής εμπειρίας / γνώσεων του προσωπικού	29	20.6%	50.0%
Σύνολο	141	100.0%	243.1%

a. Dichotomy group tabulated at value 1.

Όσον αφορά στα εμπόδια για την ανάπτυξη της δημιουργικότητας, τα πιο σημαντικά, σχεδόν ισοδύναμα είναι η έλλειψη πόρων, ακολουθούμενο από την κουλτούρα της εταιρίας που δεν επιτρέπει τα ρίσκα, η έλλειψη χρόνου για την ανταλλαγή ιδεών καθώς και η έλλειψη γνώσης και εμπειρίας από το προσωπικό.

5. Εάν επρόκειτο να συμμετάσχετε σε πρόγραμμα κατάρτισης στη Διαχείριση Δημιουργικότητας & Καινοτομίας, τι αποτελέσματα θα περιμένατε να έχετε.

Στα παρακάτω 4 ερωτήματα οι συμμετέχοντες κλήθηκαν να απαντήσουν με την επιλογή απάντησης από κλίμακα πέντε επιπέδων. Οι απαντήσεις ήταν οι ακόλουθες.

Να κερδίσετε ανταγωνιστικό πλεονέκτημα

	Συχνότητα	Ποσοστό	Αποδεκτό Ποσοστό	Αθροιστικό Ποσοστό
Πάρα πολύ	28	48.3	48.3	48.3
Πολύ	18	31.0	31.0	79.3

Πώς η καινοτομία και η δημιουργικότητα μετατρέπουν την κρίση σε ευκαιρία στην Ελλάδα και πώς επηρεάζεται η ανταγωνιστικότητα των ελληνικών επιχειρήσεων. Μελέτη περίπτωσης περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας.

Ουδέτερο	8	13.8	13.8	93.1
Λίγο	4	6.9	6.9	100.0
Σύνολο	58	100.0	100.0	

- Να δημιουργήσετε νέα προϊόντα/ υπηρεσίες

	Συχνότητα	Ποσοστό	Αποδεκτό Ποσοστό	Αθροιστικό Ποσοστό
Πάρα πολύ	22	37.9	37.9	37.9
Πολύ	22	37.9	37.9	75.9
Ουδέτερο	8	13.8	13.8	89.7
Λίγο	6	10.3	10.3	100.0
Σύνολο	58	100.0	100.0	

- Να βελτιώσετε τις ικανότητες του προσωπικού

	Συχνότητα	Ποσοστό	Αποδεκτό Ποσοστό	Αθροιστικό Ποσοστό
Πάρα πολύ	17	29.3	29.3	29.3
Πολύ	28	48.3	48.3	77.6
Ουδέτερο	5	8.6	8.6	86.2
Λίγο	2	3.4	3.4	89.7

Πώς η καινοτομία και η δημιουργικότητα μετατρέπουν την κρίση σε ευκαιρία στην Ελλάδα και πώς επηρεάζεται η ανταγωνιστικότητα των ελληνικών επιχειρήσεων. Μελέτη περίπτωσης περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας.

Πολύ λίγο	6	10.3	10.3	100.0
Σύνολο	58	100.0	100.0	

- Να βελτιώσετε την ομαδική εργασία

	Συχνότητα	Ποσοστό	Αποδεκτό Ποσοστό	Αθροιστικό Ποσοστό
Πάρα πολύ	21	36.2	36.2	36.2
Πολύ	20	34.5	34.5	70.7
Ουδέτερο	7	12.1	12.1	82.8
Λίγο	6	10.3	10.3	93.1
Πολύ λίγο	4	6.9	6.9	100.0
Σύνολο	58	100.0	100.0	

Αντίστοιχα οι μέσοι όροι και οι τυπικές αποκλίσεις των απαντήσεων ήταν οι ακόλουθοι.

	N	Ελάχιστο	Μέγιστο	Μέσος Όρος	Τυπική Απόκλιση
Να κερδίσετε ανταγωνιστικό πλεονέκτημα	58	1.00	4.00	1.7931	.93205

Πώς η καινοτομία και η δημιουργικότητα μετατρέπουν την κρίση σε ευκαιρία στην Ελλάδα και πώς επηρεάζεται η ανταγωνιστικότητα των ελληνικών επιχειρήσεων. Μελέτη περίπτωσης περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας.

Να δημιουργήσετε νέα προϊόντα/ υπηρεσίες	58	1.00	5.00	2.0690	1.21196
Να βελτιώσετε τις ικανότητες του προσωπικού	58	1.00	5.00	2.1724	1.20143
Να βελτιώσετε την ομαδική εργασία	58	1.00	5.00	2.1724	1.23029
N (listwise)	58				

Διαπιστώνουμε όπως και σε προηγούμενες απαντήσεις, ότι η επιμόρφωση ή κατάρτιση και η περεταίρω εξειδίκευση αποτελεί ζητούμενο των εργαζόμενων για των βαθμό απόδοσης τους σε σχέση με την Δημιουργικότητα τους στον χώρο εργασίας.

6.2 ΑΝΑΛΥΣΗ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ – ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΙΚΗΣ

Από την μεριά της διοίκησης, ελήφθησαν συνολικά 32 ερωτηματολόγια εκ των οποίων τα δύο προήλθαν από άτομα από την Αναπτυξιακή Επιχειρήσεων Επιμελητηρίου όπου και το 100% του δείγματος ,18 από άτομα που εργάζονταν ή κατείχαν θέση στην Διαχειριστική εδώ το δείγμα είναι πάνω από το 50% του τμήματος και τα υπόλοιπα 12 από την περιφέρεια και εδώ το δείγμα είναι πάνω από το 50%. Το ερωτηματολόγιο σε αυτή την περίπτωση είχε διαφοροποιηθεί, καθώς δεν απαιτούνταν τα δημογραφικά στοιχεία, αλλά οι απόψεις και βλέψεις των ερωτηθέντων για την περιοχή όσον αφορά στα θέματα που η παρούσα εργασία εξετάζει. Για τον λόγο αυτό, για όλες τις ερωτήσεις χρησιμοποιήθηκε η κλίμακα απαντήσεων Lickert, ήτοι πιθανές απαντήσεις:

1 = πολύ σημαντικό, 2 = σημαντικό, 3 = μέτριας σημαντικότητας

4 = ελάχιστα σημαντικό, 5 = καθόλου σημαντικό

Πώς η καινοτομία και η δημιουργικότητα μετατρέπουν την κρίση σε ευκαιρία στην Ελλάδα και πώς επηρεάζεται η ανταγωνιστικότητα των ελληνικών επιχειρήσεων. Μελέτη περίπτωσης περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας.

Με αυτό το τρόπο είναι δυνατή η διερεύνηση των ερωτηθέντων αυτού του δείγματος με χρήση του μέσου όρου και της τυπικής απόκλισης των απαντήσεων του συνόλου. Τα αποτελέσματα των απαντήσεων στα ερωτηματολόγια ακολουθούν.

6.2.1 ΕΙΔΙΚΑ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΑ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΤΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΔΡΑΣΗΣ

- Αγροτικός τομέας

	Συχνότητα	Ποσοστό	Αποδεκτό ποσοστό	Αθροιστικό ποσοστό
πολύ σημαντικό	4	12.5	12.5	12.5
σημαντικό	17	53.1	53.1	65.6
μέτριας σημαντικότητας	3	9.4	9.4	75.0
ελάχιστα σημαντικό	6	18.8	18.8	93.8
καθόλου σημαντικό	2	6.3	6.3	100.0
Σύνολο	32	100.0	100.0	

Από τα αποτελέσματα προκύπτει ότι κατά την γνώμη των συμμετεχόντων στην διοίκηση, ο αγροτικός τομέας είναι σημαντικό κομμάτι της οικονομικής ζωής της περιοχής. Αυτό προκύπτει και από τον μέσο όρο (2,53) των απαντήσεων. Η τυπική απόκλιση (1,14) δείχνει μια σχετική διασπρωμάτωση των απαντήσεων γύρω από τον μέσο όρο, καθώς το δείγμα δεν είναι τόσο «απόλυτο» στις απαντήσεις του.

Πώς η καινοτομία και η δημιουργικότητα μετατρέπουν την κρίση σε ευκαιρία στην Ελλάδα και πώς επηρεάζεται η ανταγωνιστικότητα των ελληνικών επιχειρήσεων. Μελέτη περίπτωσης περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας.

- Γεωργία\Φυτική παραγωγή

	Συχνότητα	Ποσοστό	Αποδεκτό ποσοστό	Αθροιστικό ποσοστό
πολύ σημαντικό	9	28.1	28.1	28.1
σημαντικό	12	37.5	37.5	65.6
μέτριας σημαντικότητας	5	15.6	15.6	81.3
ελάχιστο σημαντικό	2	6.3	6.3	87.5
καθόλου σημαντικό	4	12.5	12.5	100.0
Σύνολο	32	100.0	100.0	

Η γεωργία, σημαντικό μέρος του γεωργικού τομέα αναγνωρίζεται επίσης σαν σημαντικός τομέας παραγωγής για την περιοχή. Ο μέσος όρος (2,38) και η τυπική απόκλιση (1,31) βρίσκονται κοντά στις αντίστοιχες τιμές που αφορούν στον αγροτικό τομέα γενικότερα.

Πώς η καινοτομία και η δημιουργικότητα μετατρέπουν την κρίση σε ευκαιρία στην Ελλάδα και πώς επηρεάζεται η ανταγωνιστικότητα των ελληνικών επιχειρήσεων. Μελέτη περίπτωσης περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας.

- Κτηνοτροφία

	Συχνότητα	Ποσοστό	Αποδεκτό ποσοστό	Αθροιστικό ποσοστό
πολύ σημαντικό	4	12.5	12.5	12.5
σημαντικό	9	28.1	28.1	40.6
μέτριας σημαντικότητας	15	46.9	46.9	87.5
ελάχιστα σημαντικό	4	12.5	12.5	100.0
Σύνολο	32	100.0	100.0	

Η κτηνοτροφία αναγνωρίζεται ως μέτριας σημαντικότητας, με μια ελαφρά κλίση προς το να διακρίνεται ως σημαντικός παραγωγικός τομέας. Σε αυτή τη περίπτωση οι απαντήσεις του δείγματος είναι πιο κοντά στο μέσο όρο (2,6) καθώς η τιμή της τυπικής απόκλισης είναι σχετικά μικρή (0,88).

- Αλιεία

	Συχνότητα	Ποσοστό	Αποδεκτό ποσοστό	Αθροιστικό ποσοστό
πολύ σημαντικό	11	34.4	34.4	34.4

Πώς η καινοτομία και η δημιουργικότητα μετατρέπουν την κρίση σε ευκαιρία στην Ελλάδα και πώς επηρεάζεται η ανταγωνιστικότητα των ελληνικών επιχειρήσεων. Μελέτη περίπτωσης περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας.

σημαντικό	14	43.8	43.8	78.1
μέτριας σημαντικότητας	3	9.4	9.4	87.5
ελάχιστα σημαντικό	4	12.5	12.5	100.0
Σύνολο	32	100.0	100.0	

Η αλιεία, σχεδόν από το σύνολο των ερωτηθέντων θεωρείται από σημαντικό έως πολύ σημαντικό τομέας οικονομικής δραστηριότητας στην περιοχή, (Μ.Ο. 2) ενώ η συμφωνία του δείγματος ως προς αυτό αντικατοπτρίζεται στην χαμηλή τιμή της τυπικής απόκλισης (0,99).

- Δασοπονία

	Συχνότητα	Ποσοστό	Αποδεκτό ποσοστό	Αθροιστικό ποσοστό
πολύ σημαντικό	4	12.5	12.5	12.5
σημαντικό	4	12.5	12.5	25.0
μέτριας σημαντικότητας	2	6.3	6.3	31.3
ελάχιστα σημαντικό	12	37.5	37.5	68.8
καθόλου σημαντικό	10	31.3	31.3	100.0
Σύνολο	32	100.0	100.0	

Πώς η καινοτομία και η δημιουργικότητα μετατρέπουν την κρίση σε ευκαιρία στην Ελλάδα και πώς επηρεάζεται η ανταγωνιστικότητα των ελληνικών επιχειρήσεων. Μελέτη περίπτωσης περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας.

Η δασοπονία δεν αποτελεί έναν σημαντικό οικονομικό κλάδο στην περιοχή όπως φαίνεται από το κατά βάση αρνητικό πρόσημο του συνόλου των απαντήσεων (Μ.Ο. 3,62, τυπ. Απόκλιση 1,38)

- Βιολογικά προϊόντα

	Συχνότητα	Ποσοστό	Αποδεκτό ποσοστό	Αθροιστικό ποσοστό
πολύ σημαντικό	7	21.9	21.9	21.9
σημαντικό	12	37.5	37.5	59.4
μέτριας σημαντικότητας	5	15.6	15.6	75.0
ελάχιστα σημαντικό	6	18.8	18.8	93.8
καθόλου σημαντικό	2	6.3	6.3	100.0
Σύνολο	32	100.0	100.0	

Όσον αφορά στα βιολογικά προϊόντα, το δείγμα θεωρεί ότι η παραγωγή τους αποτελεί όντως μέρος σημαντικής οικονομικής δραστηριότητας στην περιοχή (μ.ο. 2,5), εντούτοις η συμφωνία περί αυτού σε αυτή τη περίπτωση δείχνει χαλαρή (τυπ. Απόκλιση 1,21).

Πώς η καινοτομία και η δημιουργικότητα μετατρέπουν την κρίση σε ευκαιρία στην Ελλάδα και πώς επηρεάζεται η ανταγωνιστικότητα των ελληνικών επιχειρήσεων. Μελέτη περίπτωσης περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας.

- Μεταποίηση\Βιομηχανία

	Συχνότητα	Ποσοστό	Αποδεκτό ποσοστό	Αθροιστικό ποσοστό
πολύ σημαντικό	11	34.4	34.4	34.4
σημαντικό	8	25.0	25.0	59.4
μέτριας σημαντικότητας	9	28.1	28.1	87.5
ελάχιστα σημαντικό	4	12.5	12.5	100.0
Σύνολο	32	100.0	100.0	

Ο συγκεκριμένος τομέας θεωρείται ως ο δεύτερος πιο σημαντικός οικονομικός πόλος δραστηριότητας στην περιοχή (όπως θα φανεί και παρακάτω). Το δείγμα συγκεντρώνει πολύ υψηλό μέσο όρο (2,19) ενώ υπάρχει και σημαντικός βαθμός συμφωνίας ως προς αυτό (1,06)

- Τουρισμός

	Συχνότητα	Ποσοστό	Αποδεκτό ποσοστό	Αθροιστικό ποσοστό
πολύ σημαντικό	11	34.4	34.4	34.4
σημαντικό	12	37.5	37.5	71.9

Πώς η καινοτομία και η δημιουργικότητα μετατρέπουν την κρίση σε ευκαιρία στην Ελλάδα και πώς επηρεάζεται η ανταγωνιστικότητα των ελληνικών επιχειρήσεων. Μελέτη περίπτωσης περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας.

μέτριας σημαντικότητας	5	15.6	15.6	87.5
ελάχιστα σημαντικό	4	12.5	12.5	100.0
Σύνολο	32	100.0	100.0	

Το σύνολο του δείγματος αναγνωρίζει το τουρισμό ως τον πιο σημαντικό παράγοντα οικονομικής δραστηριότητας στην περιοχή. Παρουσιάζει τον μεγαλύτερο σχετικό μέσο όρο (2,06) καθώς και σημαντική συμφωνία μεταξύ των ερωτηθέντων (1,01).

- Θαλάσσιος

	Συχνότητα	Ποσοστό	Αποδεκτό ποσοστό	Αθροιστικό ποσοστό
πολύ σημαντικό	4	12.5	12.5	12.5
σημαντικό	18	56.3	56.3	68.8
μέτριας σημαντικότητας	8	25.0	25.0	93.8
ελάχιστα σημαντικό	2	6.3	6.3	100.0
Σύνολο	32	100.0	100.0	

Από τα αναφερόμενα επιμέρους είδη τουρισμού, ο θαλάσσιος τουρισμός συγκεντρώνει την δεύτερη σε σειρά προτίμηση από το δείγμα ως το πιο σημαντικό για την περιοχή (Μ.Ο. 2,25, Τ.Α. 0,76). Πρέπει να σημειωθεί ότι σχεδόν όλο το

Πώς η καινοτομία και η δημιουργικότητα μετατρέπουν την κρίση σε ευκαιρία στην Ελλάδα και πώς επηρεάζεται η ανταγωνιστικότητα των ελληνικών επιχειρήσεων. Μελέτη περίπτωσης περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας.

δείγμα συμφωνεί ως προς αυτό όπως φαίνεται από την πολύ μικρή τιμή της τυπικής απόκλισης.

- Πολιτιστικός Τουρισμός

	Συχνότητα	Ποσοστό	Αποδεκτό ποσοστό	Αθροιστικό ποσοστό
πολύ σημαντικό	11	34.4	34.4	34.4
σημαντικό	6	18.8	18.8	53.1
μέτριας σημαντικότητας	13	40.6	40.6	93.8
ελάχιστα σημαντικό	2	6.3	6.3	100.0
Σύνολο	32	100.0	100.0	

Ο πολιτιστικός τουρισμός αναγνωρίζεται ως ο πιο σημαντικός για την περιοχή κλάδος του τουρισμού. Συγκεντρώνει υψηλή τιμή μέσου όρου των απαντήσεων του δείγματος (2,19) και με σημαντική συμφωνία ως προς αυτό (τ.α. 0,99)

- Ορεινός τουρισμός\ αγροτουρισμός

	Συχνότητα	Ποσοστό	Αποδεκτό ποσοστό	Αθροιστικό ποσοστό
πολύ σημαντικό	4	12.5	12.5	12.5
σημαντικό	11	34.4	34.4	46.9

Πώς η καινοτομία και η δημιουργικότητα μετατρέπουν την κρίση σε ευκαιρία στην Ελλάδα και πώς επηρεάζεται η ανταγωνιστικότητα των ελληνικών επιχειρήσεων. Μελέτη περίπτωσης περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας.

μέτριας σημαντικότητας	9	28.1	28.1	75.0
ελάχιστα σημαντικό	8	25.0	25.0	100.0
Σύνολο	32	100.0	100.0	

Ο αγροτουρισμός, αν και γενικά κρίνεται θετικά ως προς την σημαντικότητα τους από το δείγμα, εντούτοις βρίσκεται τελευταίος σε σειρά κατάταξης με μέσο όρο 2,65 και τυπ. απόκλιση 1.

- Θρησκευτικός Τουρισμός

	Συχνότητα	Ποσοστό	Αποδεκτό ποσοστό	Αθροιστικό ποσοστό
πολύ σημαντικό	8	25.0	25.0	25.0
σημαντικό	7	21.9	21.9	46.9
μέτριας σημαντικότητας	15	46.9	46.9	93.8
ελάχιστα σημαντικό	2	6.3	6.3	100.0
Σύνολο	32	100.0	100.0	

Ο θρησκευτικός τουρισμός αποτελεί τον τρίτο κατά σειρά σημαντικότερο κλάδο τουρισμού για την περιοχή κατά το δείγμα. (Μ.Ο. 2,35, τ.α.0,94)

1. Λοιπές υπηρεσίες

Πώς η καινοτομία και η δημιουργικότητα μετατρέπουν την κρίση σε ευκαιρία στην Ελλάδα και πώς επηρεάζεται η ανταγωνιστικότητα των ελληνικών επιχειρήσεων. Μελέτη περίπτωσης περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας.

	Συχνότητα	Ποσοστό	Αποδεκτό ποσοστό	Αθροιστικό ποσοστό
πολύ σημαντικό	1	3.1	3.1	3.1
σημαντικό	8	25.0	25.0	28.1
μέτριας σημαντικότητας	13	40.6	40.6	68.8
ελάχιστα σημαντικό	10	31.3	31.3	100.0
Σύνολο	32	100.0	100.0	

Οι υπόλοιπες υπηρεσίες στην περιοχή κρίνονται ως μέτριας σημαντικότητας από το δείγμα με μέσο όρο ακριβώς 3 και τυπική απόκλιση 0,84.

- Εμπόριο

	Συχνότητα	Ποσοστό	Αποδεκτό ποσοστό	Αθροιστικό ποσοστό
πολύ σημαντικό	10	31.3	31.3	31.3
σημαντικό	12	37.5	37.5	68.8
μέτριας σημαντικότητας	2	6.3	6.3	75.0

Πώς η καινοτομία και η δημιουργικότητα μετατρέπουν την κρίση σε ευκαιρία στην Ελλάδα και πώς επηρεάζεται η ανταγωνιστικότητα των ελληνικών επιχειρήσεων. Μελέτη περίπτωσης περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας.

ελάχιστα σημαντικό	8	25.0	25.0	100.0
Σύνολο	32	100.0	100.0	

Το εμπόριο είναι κατά σειρά η τρίτη κατά σειρά υπηρεσία της περιοχής σε σημαντικότητα με μ.ο. 2,25 και τ.α. 1,16.

- Δημόσια διοίκηση

	Συχνότητα	Ποσοστό	Αποδεκτό ποσοστό	Αθροιστικό ποσοστό
πολύ σημαντικό	1	3.1	3.1	3.1
σημαντικό	13	40.6	40.6	43.8
μέτριας σημαντικότητας	18	56.3	56.3	100.0
Σύνολο	32	100.0	100.0	

Η δημόσια διοίκηση αποτελεί την πέμπτη πιο σημαντική υπηρεσία στην περιοχή (Μ.Ο. 2,53, τ.α. 0,56). Σημαντικός είναι ο βαθμός συμφωνίας ως προς αυτό όπως αντικατοπτρίζεται από την τυπική απόκλιση των απαντήσεων.

- Εκπαίδευση

	Συχνότητα	Ποσοστό	Αποδεκτό ποσοστό	Αθροιστικό ποσοστό
πολύ σημαντικό	7	21.9	21.9	21.9
σημαντικό	13	40.6	40.6	62.5

Πώς η καινοτομία και η δημιουργικότητα μετατρέπουν την κρίση σε ευκαιρία στην Ελλάδα και πώς επηρεάζεται η ανταγωνιστικότητα των ελληνικών επιχειρήσεων. Μελέτη περίπτωσης περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας.

μέτριας σημαντικότητας	12	37.5	37.5	100.0
Σύνολο	32	100.0	100.0	

Η εκπαίδευση αποτελεί σύμφωνα με το δείγμα την πιο σημαντική υπηρεσία στην περιοχή. Με μ.ο. 2,16 και τ.α. 0,76, το δείγμα όχι μόνο τη κατατάσσει πρώτη, αλλά υπάρχει και σημαντική συμφωνία ως προς αυτό.

- Υγεία

	Συχνότητα	Ποσοστό	Αποδεκτό ποσοστό	Αθροιστικό ποσοστό
πολύ σημαντικό	5	15.6	15.6	15.6
σημαντικό	10	31.3	31.3	46.9
μέτριας σημαντικότητας	11	34.4	34.4	81.3
ελάχιστα σημαντικό	6	18.8	18.8	100.0
Σύνολο	32	100.0	100.0	

Η υγεία παρουσιάζει μέσο όρο 2,56 και τυπική απόκλιση 0,98 και κατατάσσεται έκτη σε βαθμό σημαντικότητας για την περιοχή.

Πώς η καινοτομία και η δημιουργικότητα μετατρέπουν την κρίση σε ευκαιρία στην Ελλάδα και πώς επηρεάζεται η ανταγωνιστικότητα των ελληνικών επιχειρήσεων. Μελέτη περίπτωσης περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας.

- Μεταφορές

	Συχνότητα	Ποσοστό	Αποδεκτό ποσοστό	Αθροιστικό ποσοστό
πολύ σημαντικό	9	28.1	28.1	28.1
σημαντικό	13	40.6	40.6	68.8
μέτριας σημαντικότητας	4	12.5	12.5	81.3
ελάχιστα σημαντικό	2	6.3	6.3	87.5
καθόλου σημαντικό	4	12.5	12.5	100.0
Σύνολο	32	100.0	100.0	

Οι μεταφορές θεωρούνται σχετικά σημαντικές για την περιοχή και κατατάσσονται στην τέταρτη θέση βαθμού σημαντικότητας με μ.ο. 2,34 και τ.α. 1,31.

- Τράπεζες

	Συχνότητα	Ποσοστό	Αποδεκτό ποσοστό	Αθροιστικό ποσοστό
πολύ σημαντικό	8	25.0	25.0	25.0
σημαντικό	10	31.3	31.3	56.3
μέτριας σημαντικότητας	14	43.8	43.8	100.0

Πώς η καινοτομία και η δημιουργικότητα μετατρέπουν την κρίση σε ευκαιρία στην Ελλάδα και πώς επηρεάζεται η ανταγωνιστικότητα των ελληνικών επιχειρήσεων. Μελέτη περίπτωσης περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας.

Σύνολο	32	100.0	100.0	
--------	----	-------	-------	--

Ο τραπεζικός τομέας θεωρείται σημαντικός από το δείγμα λαμβάνοντας την δεύτερη θέση με μ.ο. 2,19 και τ.α. 0,82.

- Λοιπές

	Συχνότητα	Ποσοστό	Αποδεκτό ποσοστό	Αθροιστικό ποσοστό
σημαντικό	8	25.0	25.0	25.0
μέτριας σημαντικότητας	13	40.6	40.6	65.6
ελάχιστα σημαντικό	7	21.9	21.9	87.5
καθόλου σημαντικό	4	12.5	12.5	100.0
Σύνολο	32	100.0	100.0	

Οι υπόλοιπες υπηρεσίες δεν θεωρούνται τόσο σημαντικές όσο οι προαναφερθείσες όπως φαίνεται από το σχετικό μέσο όρο των απαντήσεων (3,21) και την τυπική απόκλιση τους (0,98)

Πώς η καινοτομία και η δημιουργικότητα μετατρέπουν την κρίση σε ευκαιρία στην Ελλάδα και πώς επηρεάζεται η ανταγωνιστικότητα των ελληνικών επιχειρήσεων. Μελέτη περίπτωσης περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας.

6.2.2 ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΤΩΝ ΜΕΧΡΙ ΣΗΜΕΡΑ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΩΝ ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΩΝ ΣΤΗΝ ΠΕΡΙΟΧΗ ΔΡΑΣΗΣ

- Ενίσχυση Ανταγωνιστικότητας

	Συχνότητα	Ποσοστό	Αποδεκτό ποσοστό	Αθροιστικό ποσοστό
πολύ σημαντικό	5	15.6	15.6	15.6
σημαντικό	8	25.0	25.0	40.6
μέτριας σημαντικότητας	7	21.9	21.9	62.5
ελάχιστα σημαντικό	12	37.5	37.5	100.0
Σύνολο	32	100.0	100.0	

Τα αποτελέσματα των παρεμβάσεων στην περιοχή με βάση τις απαντήσεις των συμμετεχόντων κυμαίνονται μεταξύ του μέτριας σημαντικότητας και των σημαντικών (μ.ο. 2,81) αν και το δείγμα δείχνει να παρουσιάζει μια «χαλαρή» συνοχή ως προς τις απαντήσεις του (τ.α. 1,12)

- καινοτομία και επιχειρηματικότητα

	Συχνότητα	Ποσοστό	Αποδεκτό ποσοστό	Αθροιστικό ποσοστό
πολύ σημαντικό	9	28.1	28.1	28.1
σημαντικό	3	9.4	9.4	37.5

Πώς η καινοτομία και η δημιουργικότητα μετατρέπουν την κρίση σε ευκαιρία στην Ελλάδα και πώς επηρεάζεται η ανταγωνιστικότητα των ελληνικών επιχειρήσεων. Μελέτη περίπτωσης περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας.

μέτριας σημαντικότητας	5	15.6	15.6	53.1
ελάχιστα σημαντικό	15	46.9	46.9	100.0
Σύνολο	32	100.0	100.0	

Οι παρεμβάσεις στον τομέα της καινοτομίας και επιχειρηματικότητας στην περιοχή κατά το δείγμα παρουσιάζουν παρόμοια κατάσταση με τις αντίστοιχες στην ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας (μ.ο. 2,81, τ.α. 1,31)

- κοινωνία της πληροφορίας

	Συχνότητα	Ποσοστό	Αποδεκτό ποσοστό	Αθροιστικό ποσοστό
πολύ σημαντικό	5	15.6	15.6	15.6
σημαντικό	6	18.8	18.8	34.4
μέτριας σημαντικότητας	16	50.0	50.0	84.4
ελάχιστα σημαντικό	4	12.5	12.5	96.9
καθόλου σημαντικό	1	3.1	3.1	100.0
Σύνολο	32	100.0	100.0	

Πώς η καινοτομία και η δημιουργικότητα μετατρέπουν την κρίση σε ευκαιρία στην Ελλάδα και πώς επηρεάζεται η ανταγωνιστικότητα των ελληνικών επιχειρήσεων. Μελέτη περίπτωσης περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας.

Όσον αφορά στην κοινωνία της πληροφορίας τα αποτελέσματα παρουσιάζουν πιο θετικό πρόσημο (μ.ο. 2,69) καθώς και μεγαλύτερη συμφωνία ως προς αυτό (τ.α. 0,99)

- Ψηφιακή σύγκλιση

	Συχνότητα	Ποσοστό	Αποδεκτό ποσοστό	Αθροιστικό ποσοστό
πολύ σημαντικό	2	6.3	6.3	6.3
Σημαντικό	8	25.0	25.0	31.3
μέτριας σημαντικότητας	15	46.9	46.9	78.1
ελάχιστα σημαντικό	7	21.9	21.9	100.0
Σύνολο	32	100.0	100.0	

Όσον αφορά στα αποτελέσματα των παρεμβάσεων στην ψηφιακή σύγκλιση αυτά κρίνονται μάλλον ουδέτερα με μια ελάχιστη θετική στάση (μ.ο. 2,84) από το δείγμα και με σημαντικό βαθμό συμφωνίας (τ.α. 0,85)

- Παραγωγικές επενδύσεις

	Συχνότητα	Ποσοστό	Αποδεκτό ποσοστό	Αθροιστικό ποσοστό
πολύ σημαντικό	2	6.3	6.3	6.3
σημαντικό	12	37.5	37.5	43.8

Πώς η καινοτομία και η δημιουργικότητα μετατρέπουν την κρίση σε ευκαιρία στην Ελλάδα και πώς επηρεάζεται η ανταγωνιστικότητα των ελληνικών επιχειρήσεων. Μελέτη περίπτωσης περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας.

μέτριας σημαντικότητας	18	56.3	56.3	100.0
Σύνολο	32	100.0	100.0	

Οι παραγωγικές επενδύσεις ίσως είχαν την πιο σημαντική σαν αποτέλεσμα επίδραση από τις σχετικές παρεμβάσεις σύμφωνα με το δείγμα όπως φαίνεται από τον μέσο όρο (2,5) αλλά και την συμφωνία από την τυπική απόκλιση (0,62)

- Έρευνα και ανάπτυξη

	Συχνότητα	Ποσοστό	Αποδεκτό ποσοστό	Αθροιστικό ποσοστό
πολύ σημαντικό	2	6.3	6.3	6.3
σημαντικό	10	31.3	31.3	37.5
μέτριας σημαντικότητας	16	50.0	50.0	87.5
ελάχιστα σημαντικό	4	12.5	12.5	100.0
Σύνολο	32	100.0	100.0	

Η έρευνα και ανάπτυξη είναι ο δεύτερος τομέας που δέχθηκε την πιο σημαντική επίδραση των παρεμβάσεων στην περιοχή με μ.ο. 2,68 και τ.α. 0,78.

Πώς η καινοτομία και η δημιουργικότητα μετατρέπουν την κρίση σε ευκαιρία στην Ελλάδα και πώς επηρεάζεται η ανταγωνιστικότητα των ελληνικών επιχειρήσεων. Μελέτη περίπτωσης περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας.

- Βελτίωση της προσπελασιμότητας και των υπηρεσιών γενικού οικονομικού ενδιαφέροντος

	Συχνότητα	Ποσοστό	Αποδεκτό ποσοστό	Αθροιστικό ποσοστό
σημαντικό	13	40.6	40.6	40.6
μέτριας σημαντικότητας	13	40.6	40.6	81.3
ελάχιστα σημαντικό	6	18.8	18.8	100.0
Σύνολο	32	100.0	100.0	

Οι παρεμβάσεις που έλαβαν χώρα είχαν ένα αδύναμα θετικό πρόσημο όσον αφορά στην επίδραση τους στην βελτίωση της προσπελασιμότητας και των υπηρεσιών γενικού οικονομικού ενδιαφέροντος (μ.ο.2,78, τ.α. 0,75).

- Δίκτυα μεταφορών τηλεπικοινωνιών ενέργειας

	Συχνότητα	Ποσοστό	Αποδεκτό ποσοστό	Αθροιστικό ποσοστό
πολύ σημαντικό	4	12.5	12.5	12.5
σημαντικό	13	40.6	40.6	53.1
μέτριας σημαντικότητας	9	28.1	28.1	81.3

Πώς η καινοτομία και η δημιουργικότητα μετατρέπουν την κρίση σε ευκαιρία στην Ελλάδα και πώς επηρεάζεται η ανταγωνιστικότητα των ελληνικών επιχειρήσεων. Μελέτη περίπτωσης περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας.

ελάχιστα σημαντικό	6	18.8	18.8	100.0
Σύνολο	32	100.0	100.0	

Τα δίκτυα μεταφορών τηλεπικοινωνιών ενέργειας από την άλλη με βάση τις απαντήσεις του δείγματος είχαν θετικά κέρδη από τις παρεμβάσεις στην περιοχή (μ.ο. 2,53, τ.α. 0,95)

- Ύδρευσης

	Συχνότητα	Ποσοστό	Αποδεκτό ποσοστό	Αθροιστικό ποσοστό
πολύ σημαντικό	6	18.8	18.8	18.8
σημαντικό	7	21.9	21.9	40.6
μέτριας σημαντικότητας	4	12.5	12.5	53.1
ελάχιστα σημαντικό	10	31.3	31.3	84.4
καθόλου σημαντικό	5	15.6	15.6	100.0
Σύνολο	32	100.0	100.0	

Όπως φαίνεται και το τον μέσο όρο (3,03) τα δίκτυα ύδρευσης δεν έλαβαν σημαντικές επιδράσεις από τις παρεμβάσεις στην περιοχή. Περιέργως, το δείγμα παρουσιάζεται αρκετά διάσπαρτό ως προς αυτό στις απαντήσεις του (τ.ο. 1,4)

Πώς η καινοτομία και η δημιουργικότητα μετατρέπουν την κρίση σε ευκαιρία στην Ελλάδα και πώς επηρεάζεται η ανταγωνιστικότητα των ελληνικών επιχειρήσεων. Μελέτη περίπτωσης περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας.

- Υποδομές Τεχνολογίες

	Συχνότητα	Ποσοστό	Αποδεκτό ποσοστό	Αθροιστικό ποσοστό
πολύ σημαντικό	2	6.3	6.3	6.3
σημαντικό	10	31.3	31.3	37.5
μέτριας σημαντικότητας	18	56.3	56.3	93.8
ελάχιστα σημαντικό	2	6.3	6.3	100.0
Σύνολο	32	100.0	100.0	

Οι τεχνολογικές υποδομές επηρεάστηκαν σε σημαντικό βαθμό από τις παρεμβάσεις στην περιοχή (μ.ο. 2,63, τ.α. 0,71)

- Πληροφορικής και Επικοινωνιών(ΤΠΕ)κοινωνικές υποδομές

	Συχνότητα	Ποσοστό	Αποδεκτό ποσοστό	Αθροιστικό ποσοστό
πολύ σημαντικό	7	21.9	21.9	21.9
σημαντικό	8	25.0	25.0	46.9
μέτριας σημαντικότητας	15	46.9	46.9	93.8

Πώς η καινοτομία και η δημιουργικότητα μετατρέπουν την κρίση σε ευκαιρία στην Ελλάδα και πώς επηρεάζεται η ανταγωνιστικότητα των ελληνικών επιχειρήσεων. Μελέτη περίπτωσης περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας.

ελάχιστα σημαντικό	2	6.3	6.3	100.0
Σύνολο	32	100.0	100.0	

Ίσως ο κλάδος που επηρεάστηκε σε πιο σημαντικό βαθμό κατά το δείγμα (μ.ο. 2,37, τ.α. 0,91)

- Αναβάθμιση και προστασία του περιβάλλοντος και πρόληψη κινδύνων.

	Συχνότητα	Ποσοστό	Αποδεκτό ποσοστό	Αθροιστικό ποσοστό
πολύ σημαντικό	6	18.8	18.8	18.8
σημαντικό	15	46.9	46.9	65.6
μέτριας σημαντικότητας	3	9.4	9.4	75.0
ελάχιστα σημαντικό	8	25.0	25.0	100.0
Σύνολο	32	100.0	100.0	

Η προστασία του περιβάλλοντος ήταν επίσης ένας από τους τομείς που επηρεάστηκαν σε σημαντικό βαθμό από τις παρεμβάσεις στη περιοχή (μ.ο. 2,4, τ.α. 1,07)

Πώς η καινοτομία και η δημιουργικότητα μετατρέπουν την κρίση σε ευκαιρία στην Ελλάδα και πώς επηρεάζεται η ανταγωνιστικότητα των ελληνικών επιχειρήσεων. Μελέτη περίπτωσης περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας.

- Προώθησης της αειφόρου ανάπτυξης

	Συχνότητα	Ποσοστό	Αποδεκτό ποσοστό	Αθροιστικό ποσοστό
πολύ σημαντικό	9	28.1	28.1	28.1
σημαντικό	12	37.5	37.5	65.6
μέτριας σημαντικότητας	3	9.4	9.4	75.0
ελάχιστα σημαντικό	8	25.0	25.0	100.0
Σύνολο	32	100.0	100.0	

Ίσως η πιο σημαντική επίδραση όσον αφορά στο περιβάλλον ήταν η προώθηση της αειφόρου ανάπτυξης στην περιοχή. (Μ.ο. 2,31, τ.α. 1,15)

- Μέτρα πρόληψης φυσικών κινδύνων

	Συχνότητα	Ποσοστό	Αποδεκτό ποσοστό	Αθροιστικό ποσοστό
πολύ σημαντικό	2	6.3	6.3	6.3
σημαντικό	6	18.8	18.8	25.0
μέτριας σημαντικότητας	5	15.6	15.6	40.6

Πώς η καινοτομία και η δημιουργικότητα μετατρέπουν την κρίση σε ευκαιρία στην Ελλάδα και πώς επηρεάζεται η ανταγωνιστικότητα των ελληνικών επιχειρήσεων. Μελέτη περίπτωσης περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας.

ελάχιστα σημαντικό	14	43.8	43.8	84.4
καθόλου σημαντικό	5	15.6	15.6	100.0
Σύνολο	32	100.0	100.0	

Τα μέτρα πρόληψης φυσικών κινδύνων στην περιοχή δεν επηρεάστηκαν σχεδόν καθόλου από τις σχετικές παρεμβάσεις όπως δείχνει ο μ.ο. (3,43) αλλά και η τ.α. (1,16)

- Μέτρα πρόληψης τεχνολογικών κινδύνων

	Συχνότητα	Ποσοστό	Αποδεκτό ποσοστό	Αθροιστικό ποσοστό
πολύ σημαντικό	2	6.3	6.3	6.3
σημαντικό	5	15.6	15.6	21.9
μέτριας σημαντικότητας	14	43.8	43.8	65.6
ελάχιστα σημαντικό	6	18.8	18.8	84.4
καθόλου σημαντικό	5	15.6	15.6	100.0
Σύνολο	32	100.0	100.0	

Πώς η καινοτομία και η δημιουργικότητα μετατρέπουν την κρίση σε ευκαιρία στην Ελλάδα και πώς επηρεάζεται η ανταγωνιστικότητα των ελληνικών επιχειρήσεων. Μελέτη περίπτωσης περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας.

Ομοίως με τους φυσικούς κινδύνους, κατά το δείγμα και τα μέτρα πρόληψης τεχνολογικών κινδύνων δεν επηρεάστηκαν σημαντικά από τις παρεμβάσεις (μ.ο. 3,21, τ.α 1,09)

- Ανάπτυξη του ανθρώπινου δυναμικού και προώθηση της απασχόλησης.

	Συχνότητα	Ποσοστό	Αποδεκτό ποσοστό	Αθροιστικό ποσοστό
πολύ σημαντικό	4	12.5	12.5	12.5
σημαντικό	5	15.6	15.6	28.1
μέτριας σημαντικότητας	16	50.0	50.0	78.1
ελάχιστα σημαντικό	5	15.6	15.6	93.8
καθόλου σημαντικό	2	6.3	6.3	100.0
Σύνολο	32	100.0	100.0	

Ως προς την Ανάπτυξη του ανθρώπινου δυναμικού και προώθηση της απασχόλησης το δείγμα επίσης δεν βλέπει μια σημαντική επίδραση των παρεμβάσεων, εντούτοις το ισχνά θετικό πρόσημο παραμένει (μ.ο. 2,97, τ.α. 1,03)

- Συστήματα εκπαίδευσης και κατάρτισης ενίσχυση της απασχόλησης

	Συχνότητα	Ποσοστό	Αποδεκτό ποσοστό	Αθροιστικό ποσοστό
πολύ σημαντικό	2	6.3	6.3	6.3
σημαντικό	3	9.4	9.4	15.6

Πώς η καινοτομία και η δημιουργικότητα μετατρέπουν την κρίση σε ευκαιρία στην Ελλάδα και πώς επηρεάζεται η ανταγωνιστικότητα των ελληνικών επιχειρήσεων. Μελέτη περίπτωσης περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας.

μέτριας σημαντικότητας	20	62.5	62.5	78.1
ελάχιστα σημαντικό	2	6.3	6.3	84.4
καθόλου σημαντικό	5	15.6	15.6	100.0
Σύνολο	32	100.0	100.0	

Σύμφωνα με το δείγμα η σημαντικότητα της επίδρασης των παρεμβάσεων στα συστήματα εκπαίδευσης και κατάρτισης ενίσχυση της απασχόλησης ήταν μέτρια με ελαφρώς αρνητικό πρόσημο (μ.ο. 3,15, τ.α. 1,01)

- Προώθηση της ισότητας και πρόσβασης σε αυτήν

	Συχνότητα	Ποσοστό	Αποδεκτό ποσοστό	Αθροιστικό ποσοστό
πολύ σημαντικό	2	6.3	6.3	6.3
σημαντικό	10	31.3	31.3	37.5
μέτριας σημαντικότητας	10	31.3	31.3	68.8
ελάχιστα σημαντικό	8	25.0	25.0	93.8
καθόλου σημαντικό	2	6.3	6.3	100.0
Σύνολο	32	100.0	100.0	

Πώς η καινοτομία και η δημιουργικότητα μετατρέπουν την κρίση σε ευκαιρία στην Ελλάδα και πώς επηρεάζεται η ανταγωνιστικότητα των ελληνικών επιχειρήσεων. Μελέτη περίπτωσης περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας.

Όπως και με τα παραπάνω, έτσι και όσον αφορά στην προώθηση της ισότητας πρόσβασης στην εργασία και ανάπτυξη του ανθρωπίνου δυναμικού ήταν μέτριας σημαντικότητας (μ.ο. 2,93, τ.α. 1,04)

6.2.3 ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΕΣ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΕΙΣ ΚΑΤΑ ΤΗ ΝΕΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟ.

- Ενίσχυση της Έρευνας της Τεχνολογικής Ανάπτυξης και της Καινοτομίας

	Συχνότητα	Ποσοστό	Αποδεκτό ποσοστό	Αθροιστικό ποσοστό
πολύ σημαντικό	21	65.6	65.6	65.6
σημαντικό	7	21.9	21.9	87.5
μέτριας σημαντικότητας	4	12.5	12.5	100.0
Σύνολο	32	100.0	100.0	

Είναι απολύτως εμφανές από τις απαντήσεις του δείγματος ότι κύριος αναπτυξιακός άξονας για την περιοχή θα πρέπει να είναι, η ενίσχυση της Έρευνας της Τεχνολογικής Ανάπτυξης και της Καινοτομίας (μ.ο. 1,47. Τ.α. 0,71)

- Βελτίωση της πρόσβασης σε Τεχνολογίες Πληροφορικής και Επικοινωνίας (ΤΠΕ), βελτίωση της χρήσης της και της ποιότητάς της

	Συχνότητα	Ποσοστό	Αποδεκτό ποσοστό	Αθροιστικό ποσοστό
πολύ σημαντικό	11	34.4	34.4	34.4
σημαντικό	9	28.1	28.1	62.5

Πώς η καινοτομία και η δημιουργικότητα μετατρέπουν την κρίση σε ευκαιρία στην Ελλάδα και πώς επηρεάζεται η ανταγωνιστικότητα των ελληνικών επιχειρήσεων. Μελέτη περίπτωσης περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας.

μέτριας σημαντικότητας	12	37.5	37.5	100.0
Σύνολο	32	100.0	100.0	

Η βελτίωση της πρόσβασης σε Τεχνολογίες Πληροφορικής και Επικοινωνίας (ΤΠΕ), βελτίωση της χρήσης της και της ποιότητάς της από τελεί σύμφωνα με το δείγμα επίσης ένα απ τους πιο σημαντικούς πόλους ανάπτυξης (μ.ο. 2,03, τ.α. 0,86)

- Βελτίωση της ανταγωνιστικότητας των μικρομεσαίων επιχειρήσεων

	Συχνότητα	Ποσοστό	Αποδεκτό ποσοστό	Αθροιστικό ποσοστό
πολύ σημαντικό	8	25.0	25.0	25.0
σημαντικό	20	62.5	62.5	87.5
μέτριας σημαντικότητας	1	3.1	3.1	90.6
ελάχιστα σημαντικό	3	9.4	9.4	100.0
Σύνολο	32	100.0	100.0	

Οι μικρομεσαίες επιχειρήσεις από τελούν τη ραχοκοκαλιά του οικονομικού ιστού και αυτό φαίνεται από την σημασία που δείχνει το δείγμα για την στροφή της ανάπτυξης και των πολιτικών προς την βελτίωση της ανταγωνιστικότητας των μικρομεσαίων επιχειρήσεων (μ.ο. 1,97, τ.α. 0,82)

Πώς η καινοτομία και η δημιουργικότητα μετατρέπουν την κρίση σε ευκαιρία στην Ελλάδα και πώς επηρεάζεται η ανταγωνιστικότητα των ελληνικών επιχειρήσεων. Μελέτη περίπτωσης περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας.

- Βελτίωση της ανταγωνιστικότητας του γεωργικού τομέα, του τομέα της αλιείας και των υδατοκαλλιεργειών

	Συχνότητα	Ποσοστό	Αποδεκτό ποσοστό	Αθροιστικό ποσοστό
πολύ σημαντικό	9	28.1	28.1	28.1
σημαντικό	15	46.9	46.9	75.0
μέτριας σημαντικότητας	7	21.9	21.9	96.9
ελάχιστα σημαντικό	1	3.1	3.1	100.0
Σύνολο	32	100.0	100.0	

Ο γεωργικός τομέας όπως φάνηκε και από τα παραπάνω θεωρείται σημαντικός για την περιοχή από το δείγμα, και ως εκ τούτου ήταν αναμενόμενη η θεώρηση της βελτίωσης της ανταγωνιστικότητας του γεωργικού τομέα, του τομέα της αλιείας και των υδατοκαλλιεργειών ως σημαντικό αναπτυξιακό πεδίο (μ.ο. 2, τ.α. 0,80)

- Προώθηση της προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή, καθώς και προώθηση της πρόληψης και της διαχείρισης κινδύνων

	Συχνότητα	Ποσοστό	Αποδεκτό ποσοστό	Αθροιστικό ποσοστό
πολύ σημαντικό	4	12.5	12.5	12.5
σημαντικό	4	12.5	12.5	25.0

Πώς η καινοτομία και η δημιουργικότητα μετατρέπουν την κρίση σε ευκαιρία στην Ελλάδα και πώς επηρεάζεται η ανταγωνιστικότητα των ελληνικών επιχειρήσεων. Μελέτη περίπτωσης περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας.

μέτριας σημαντικότητας	13	40.6	40.6	65.6
ελάχιστα σημαντικό	9	28.1	28.1	93.8
καθόλου σημαντικό	2	6.3	6.3	100.0
Σύνολο	32	100.0	100.0	

Το περιβάλλον, σύμφωνα με το δείγμα, αποτελεί έναν μέτριας σημαντικότητας πόλο εστίασης των αναπτυξιακών πολιτικών με μ.ο. 3,03 και τ.α. 1,09.

- Προστασία του περιβάλλοντος και προώθηση της αποδοτικής χρήσης των φυσικών πόρων

	Συχνότητα	Ποσοστό	Αποδεκτό ποσοστό	Αθροιστικό ποσοστό
πολύ σημαντικό	2	6.3	6.3	6.3
σημαντικό	5	15.6	15.6	21.9
μέτριας σημαντικότητας	19	59.4	59.4	81.3
ελάχιστα σημαντικό	6	18.8	18.8	100.0
Σύνολο	32	100.0	100.0	

Πώς η καινοτομία και η δημιουργικότητα μετατρέπουν την κρίση σε ευκαιρία στην Ελλάδα και πώς επηρεάζεται η ανταγωνιστικότητα των ελληνικών επιχειρήσεων. Μελέτη περίπτωσης περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας.

Οι απαντήσεις όσον αφορά στην προστασία του περιβάλλοντος συνάδουν απόλυτα με αυτές στην περίπτωση της προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή (μ.ο. 2,9, τ.α. 0,77)

- Προώθηση των βιώσιμων μεταφορών

	Συχνότητα	Ποσοστό	Αποδεκτό ποσοστό	Αθροιστικό ποσοστό
πολύ σημαντικό	8	25.0	25.0	25.0
σημαντικό	12	37.5	37.5	62.5
μέτριας σημαντικότητας	7	21.9	21.9	84.4
ελάχιστα σημαντικό	3	9.4	9.4	93.8
καθόλου σημαντικό	2	6.3	6.3	100.0
Σύνολο	32	100.0	100.0	

Οι βιώσιμες μεταφορές αποτελούν άλλο ένα σημαντικό πεδίο εφαρμογής; αναπτυξιακών πολιτικών κατά το δείγμα (μ.ο. 2,34, τ.α. 1,15)

- Προώθηση της απασχόλησης και υποστήριξη της κινητικότητας του Εργατικού Δυναμικού

	Συχνότητα	Ποσοστό	Αποδεκτό ποσοστό	Αθροιστικό ποσοστό
πολύ σημαντικό	7	21.9	21.9	21.9
σημαντικό	2	6.3	6.3	28.1

Πώς η καινοτομία και η δημιουργικότητα μετατρέπουν την κρίση σε ευκαιρία στην Ελλάδα και πώς επηρεάζεται η ανταγωνιστικότητα των ελληνικών επιχειρήσεων. Μελέτη περίπτωσης περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας.

μέτριας σημαντικότητας	17	53.1	53.1	81.3
ελάχιστα σημαντικό	4	12.5	12.5	93.8
καθόλου σημαντικό	2	6.3	6.3	100.0
Σύνολο	32	100.0	100.0	

Το δείγμα θεωρεί την προώθηση της απασχόλησης και υποστήριξη της κινητικότητας του Εργατικού Δυναμικού ως μέτριας σημαντικότητας περιοχή εστίασης αναπτυξιακών πολιτικών (μ.ο. 2,75, τ.α. 1,13)

- Προώθηση της κοινωνικής ένταξης και καταπολέμηση της φτώχειας

	Συχνότητα	Ποσοστό	Αποδεκτό ποσοστό	Αθροιστικό ποσοστό
πολύ σημαντικό	7	21.9	21.9	21.9
σημαντικό	3	9.4	9.4	31.3
μέτριας σημαντικότητας	17	53.1	53.1	84.4
ελάχιστα σημαντικό	3	9.4	9.4	93.8
καθόλου σημαντικό	2	6.3	6.3	100.0
Σύνολο	32	100.0	100.0	

Πώς η καινοτομία και η δημιουργικότητα μετατρέπουν την κρίση σε ευκαιρία στην Ελλάδα και πώς επηρεάζεται η ανταγωνιστικότητα των ελληνικών επιχειρήσεων. Μελέτη περίπτωσης περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας.

Η προώθηση της κοινωνικής ένταξης και καταπολέμηση της φτώχειας, παρά τα δεδομένα οικονομικά στοιχεία στην περιοχή και την οικονομική κρίση γενικότερα θεωρείται ως μέτριας σημαντικότητας από το δείγμα (μ.ο. 2,68, τ.α. 1,12)

- Επένδυση στην εκπαίδευση, στην απόκτηση δεξιοτήτων και στη διαβίου μάθηση

	Συχνότητα	Ποσοστό	Αποδεκτό ποσοστό	Αθροιστικό ποσοστό
πολύ σημαντικό	3	9.4	9.4	9.4
σημαντικό	18	56.3	56.3	65.6
μέτριας σημαντικότητας	9	28.1	28.1	93.8
ελάχιστα σημαντικό	2	6.3	6.3	100.0
Σύνολο	32	100.0	100.0	

Η εκπαίδευση αναγνωρίστηκε ως μια από τις πιο σημαντικές υπηρεσίες και είναι αναμενόμενο το δείγμα να την θεωρεί σημαντική. (μ.ο. 2,31, τ.α. 0,74)

- Ενίσχυση της θεσμικής ικανότητας και της αποτελεσματικότητας της δημόσιας διοίκησης

	Συχνότητα	Ποσοστό	Αποδεκτό ποσοστό	Αθροιστικό ποσοστό
πολύ σημαντικό	2	6.3	6.3	6.3

Πώς η καινοτομία και η δημιουργικότητα μετατρέπουν την κρίση σε ευκαιρία στην Ελλάδα και πώς επηρεάζεται η ανταγωνιστικότητα των ελληνικών επιχειρήσεων. Μελέτη περίπτωσης περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας.

σημαντικό	13	40.6	40.6	46.9
μέτριας σημαντικότητας	14	43.8	43.8	90.6
ελάχιστα σημαντικό	3	9.4	9.4	100.0
Σύνολο	32	100.0	100.0	

Η ενίσχυση της θεσμικής ικανότητας και της αποτελεσματικότητας της δημόσιας διοίκησης θεωρείται σημαντική από το δείγμα (μ.ο. 2,56, τ.α. 0,76)

7 ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ – ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΩΝ ΕΡΩΤΗΜΑΤΩΝ

Με βάση τα αποτελέσματα που αποτυπώθηκαν στις προηγούμενες παραγράφους, είναι δυνατόν να προκύψουν και οι απαντήσεις στα ερευνητικά ερωτήματα που τέθηκαν στην παρούσα εργασία.

Στο πλαίσιο αυτό και σύμφωνα με τις απαντήσεις των ερωτώμενων εάν και κατά πόσο γνωρίζουν τα ειδικά χαρακτηριστικά της περιοχής τους, οι απαντήσεις έδειξαν ότι η γεωργία με τα βιολογικά προϊόντα, η αλιεία, ο τουρισμός, η μεταποίηση, το εμπόριο και η εκπαίδευση, αναγνωρίζονται ως υπηρεσίες που μπορούν να προσδώσουν σημαντική προστιθέμενη αξία στην οικονομική δραστηριότητα της περιοχής, επιβεβαιώνοντας την θετική συσχέτιση στην ερευνητική υπόθεση σε σχέση με τις προτεραιότητες της περιφέρειας και των παραδοσιακών τομέων της οικονομικής δραστηριότητας .

Πιο αναλυτικά, όσον αφορά το ερωτηματολόγιο με τις απόψεις των φορέων και σχετικά με τα αναπτυξιακά χαρακτηριστικά της Π.Δ.Ε και όσον αφορά τους τομείς ανάπτυξης της περιοχής, ο τουρισμός διακρίνεται ως πιο σημαντικός τομέας με ιδιαίτερη προτίμηση τον πολιτιστικό και των θαλάσσιο, ο τομέας της μεταποίησης, δηλαδή ότι έχει σχέση με βιομηχανία και βιοτεχνία και μετά ακολουθεί ο αγροτικός τομέας. Στον αγροτικό τομέα, κυριότεροι βασικοί παραγωγικοί τομείς παρουσιάζονται η αλιεία και η γεωργία μαζί με τα βιολογικά προϊόντα .

Στις Υπηρεσίες, η εκπαίδευση κατέχει των 1^ο βαθμό προτίμησης, με τις τράπεζες, το εμπόριο και τις μεταφορές να ακολουθούν αφήνοντας στις τελευταίες θέσεις την δημόσια διοίκηση και την υγεία.

Συνεπώς, όσον αφορά στις προτεραιότητες της διοίκησης σχετικά με την χρηματοδότηση ή την τόνωση της ανταγωνιστικότητας έως τώρα, παρατηρείται μια μη στοχευμένη και ελλιπής παρέμβαση απέναντι στην ανταγωνιστικότητα και στην ανάπτυξη των μικρομεσαίων επιχειρήσεων καινοτομίας και υψηλής τεχνολογίας. Τα αποτελέσματα των μέχρι τώρα παρεμβάσεων για ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας,

Πώς η καινοτομία και η δημιουργικότητα μετατρέπουν την κρίση σε ευκαιρία στην Ελλάδα και πώς επηρεάζεται η ανταγωνιστικότητα των ελληνικών επιχειρήσεων. Μελέτη περίπτωσης περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας.

τα οποία περιλαμβάνουν και τις παρεμβάσεις στην καινοτομία και την ανταγωνιστικότητα καθώς και την προώθηση της καινοτόμου Αειφόρου Ανάπτυξης δεν είχαν τα αναμενόμενα αποτελέσματα και γενικά το δείγμα παρουσιάζει μια ανομοιομορφία στις απαντήσεις με τάση προς αρνητικό πρόσημο ή ελαφρώς θετικό το οποίο είναι άκρως απογοητευτικό, ειδικά για μια περιοχή όπου οι πράσινες επιχειρήσεις και οι επιχειρήσεις υψηλής τεχνολογίας καθώς και έρευνας και ανάπτυξης διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο. Αυτό σημαίνει, ότι και οι επιχειρήσεις του τομέα δεν έχουν βοηθηθεί από τις κρατικές παρεμβάσεις στην ανάπτυξη τους και εν τέλει προφανώς δεν υπάρχει η ανάλογη εμπιστοσύνη των δραστηριοποιούμενων στις επιχειρήσεις ότι οι μελλοντικές παρεμβάσεις θα αποτελέσουν και αρωγό στην περαιτέρω ανάπτυξη τους .

Οι αναπτυξιακές κατευθύνσεις της περιφέρειας για την νέα προγραμματική περίοδο, εκφράζουν σαν κύριο αναπτυξιακό άξονα την ενίσχυση της Έρευνας και της Τεχνολογίας. Η βελτίωση της Ανταγωνιστικότητας θέτεται σημαντικός στόχος αφού όλοι γνωρίζουν ότι αποτελεί την ραχοκοκαλιά της οικονομίας. Η βελτίωση στην Πρόσβαση σε Τεχνολογίες Πληροφορικής και Επικοινωνίας επισημαίνεται σαν σημαντικός παράγοντας ανάπτυξης, παράγοντας που ήδη παρουσιάζει σημαντικές βελτιωτικές παρεμβάσεις στην περιοχή όπως έδειξαν οι απαντήσεις που αφορούν τις μέχρι τώρα παρεμβάσεις . Προτεραιότητα επίσης είναι η επένδυση στην Εκπαίδευση και την Δια βίου Μάθηση αφού αποτελεί και την πρώτη σε σειρά Υπηρεσία σε σχέση με τις απαντήσεις για τα Αναπτυξιακά χαρακτηριστικά της Π.Δ.Ε και δικαιολογημένα αφού την όλη η περιφέρεια και σαφώς πιο πολύ η Αχαΐα καταλαμβάνεται από κάθε είδους εκπαιδευτικό Ίδρυμα, Ινστιτούτα και άλλα επιστημονικά και ερευνητικά κέντρα . Τέλος, προφανώς όλοι έχουν αντιληφθεί τις παθογένειες της Ελληνικής οικονομίας και πλέον ένας σημαντικός παράγοντας βελτίωσης είναι η θεσμική ικανότητα και η αποτελεσματικότητα της Δημόσιας Διοίκησης κάτι που θα αποτελέσει μεγάλη βοήθεια για την άνοδο της ανταγωνιστικότητας της Αχαΐας και της Ελλάδος γενικότερα .

Όπως δείχνουν εν συνεχεία άλλες απαντήσεις του δείγματος, σημαντικές θεωρούνται οι παρεμβάσεις στην Έρευνα και Ανάπτυξη και τις Παραγωγικές επενδύσεις καθώς την προώθηση της Αειφόρου Ανάπτυξης, που μπορεί να μην είχαν

Πώς η καινοτομία και η δημιουργικότητα μετατρέπουν την κρίση σε ευκαιρία στην Ελλάδα και πώς επηρεάζεται η ανταγωνιστικότητα των ελληνικών επιχειρήσεων. Μελέτη περίπτωσης περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας.

την απόδοση που αναμενόταν ή την ανάλογη δυναμική που χρειαζόταν αλλά αποτελούν μια αρχή και σημάδια προόδου τα όποια υποβοηθούν ή μελλοντικά θα βοηθήσουν τις επόμενες παρεμβάσεις. Συμφωνά με τον Δείκτη παγκόσμιας Ανταγωνιστικότητας η καινοτομία κερδίζει συνεχώς έδαφος στην Ελλάδα και στον άξονα Καινοτομία και Εξειδίκευση στον πυλώνα Καινοτομία, βρίσκεται στην 72^η θέση από την 77^η την προηγούμενη χρόνια ανάμεσα σε 138 χώρες και στον ίδιο άξονα κατατάσσεται 69^η από 74^η στην Αποδοτικότητα και Πολυπλοκότητα των επιχειρηματικών διαδικασιών στην χώρα.

Η Περιφέρεια της Δυτικής Ελλάδας έχει υπαχθεί στην Στρατηγική έξυπνης εξειδίκευσης με ορίζοντα έως το 2020. Στο πλαίσιο της εφαρμογής της στρατηγικής αυτής, η χώρα και οι Περιφέρειές τις, κλίνονται να εντοπίσουν τις δραστηριότητες εκείνες στις οποίες παρουσιάζουν ή είναι σε θέση να οικοδομήσουν ανταγωνιστικά πλεονεκτήματα και σε αυτές να επικεντρώσουν τους διαθέσιμους πόρους και τις προσπάθειες τους ώστε να καταστεί δυνατή η επίτευξη σημαντικών αναπτυξιακών αποτελεσμάτων. (ΕΣΠΑ, 2014-2020).

Τα επίσημα στοιχεία με τα ποσά που αναλογούν, αποδεικνύουν ότι γίνεται προσπάθεια από πλευράς περιφέρειας, υποστήριξης της Έρευνας της Τεχνολογίας και της Καινοτομίας αφού έχουν ήδη εγκριθεί συμβάσεις για την συγκεκριμένη θεματική ενότητα με έργα ύψους 5.332.80 ευρώ από τα οποία τα 2.133.120€ θα χρησιμοποιηθούν για την Ανάπτυξη επιχειρήσεων, τα 1.866.480€ για την Έρευνα την Ανάπτυξη και την Καινοτομία και τα 1.333.200€ στην Παραγωγή και Επένδυση. (Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας, 2015. *Κατανομή κονδυλίων ΕΣΠΑ στην Δυτική Ελλάδα για την περίοδο 2014-2020*).

Όσον αφορά στην διερεύνηση περί του τύπου των επιχειρήσεων καινοτομίας , μεγάλο ποσοστό αυτών παρατηρείται, να είναι μικρές επιχειρήσεις έως 10 άτομα, το όμως οποίο συνάδει με τις θεωρίες της νέας ανάπτυξης , *οι οποίες θέτουν την γνώση και την καινοτομία στο κέντρο των δυνάμεων τους και μάλιστα δημιουργούν ευκαιρίες για σχεδόν απεριόριστη ανάπτυξη*. Οι επιχειρήσεις του τομέα, όπως διαφαίνεται από τα αντίστοιχα ερωτηματολόγια είναι μικρές επιχειρήσεις, με μια συλλογική μορφή διοίκησης παρά ιεραρχικά δομημένες, όπου όλοι σχεδόν οι μετέχοντες στην επιχείρηση έχουν λίγο έως πολύ λόγο. Σημαντικός παράγοντας για δημιουργικότητα

Πώς η καινοτομία και η δημιουργικότητα μετατρέπουν την κρίση σε ευκαιρία στην Ελλάδα και πώς επηρεάζεται η ανταγωνιστικότητα των ελληνικών επιχειρήσεων. Μελέτη περίπτωσης περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας.

είναι οι οικονομικοί πόροι, τα συστήματα ανταμοιβών καθώς και τα προγράμματα επιμόρφωσης.

Μεγάλο μέρος αυτών ιδρύθηκε από καθηγητές και νέους επιστήμονες με συνεταιριστικό χαρακτήρα καθώς και παραρτήματα μεγάλων ξένων επιχειρήσεων που κύριος λόγος ύπαρξης τους είναι η εξέλιξη της καινοτομίας και της επιχειρηματικότητας σε διάφορες επιστημονικές μορφές της ή κόμβους όπως αλλιώς ονομάζονται.

Οι άνθρωποι αυτοί σκέφτονται δημιουργικά και δεν φοβούνται να αναλάβουν ρίσκο και βρίσκουν τον τρόπο να παρακάμπτουν το τοπικό περιβάλλον και τις συνθήκες που επικρατούν (οικονομική κρίση) συχνά με άλλους τρόπους χρηματοδότησης όπως την συμμετοχή ιδιωτών επενδυτών, μετόχων ή τοπικών και ευρωπαϊκών προγραμμάτων χρηματοδότησης.

Έχει δημιουργήσει μια νέα γένια επιχειρηματιών ή Νεοφυής επιχειρηματικότητα (startup) όπως αλλιώς λέγεται, που βασικό χαρακτηριστικό της είναι ότι ενώ έχει σαφή αναφορά στην μικρό – οικονομία και επηρεάζεται σαφώς από τα μακρο-χαρακτηριστικά της, δεν είναι αυτά που καθορίζουν την εξέλιξη της. Βασισμένοι σε πιο ευέλικτα επιχειρηματικά μοντέλα, προσαρμόζονται στην νέα κατάσταση που δημιουργεί η οικονομική κρίση και χρησιμοποιούν την περίοδο αυτή της ύφεσης για να δημιουργήσουν ισχυρές ανταγωνιστικές και επιτυχημένες ελληνικές επιχειρήσεις.

Εν τέλει οι επιχειρήσεις αυτές, όπως είναι εμφανές από τις απαντήσεις τόσο των υπευθύνων όσο και των εργαζομένων, έχουν βλέψεις για την περεταίρω ανάπτυξη τους και βελτίωση της αντίστοιχης θέσης τους στην αγορά. Το σημαντικό ερώτημα που πρέπει να τεθεί σε αυτή τη περίπτωση, είναι αν όντως η τάση που δείχνουν για τις μελλοντικές θετικές παρεμβάσεις οι ιθύνοντες είναι ειλικρινής ή όχι και εάν η Ελληνική Οικονομία θα ξεπεράσει τις παθογένειες που την ταλαιπωρούν και στέκονται εμπόδιο σε οποιαδήποτε μορφή ανάπτυξης. Στην προκειμένη περίπτωση, είναι εμφανής από τις απαντήσεις στο σχετικό ερώτημα στα ερωτηματολόγια, ότι οι άνθρωποι των επιχειρήσεων καινοτομίας έχουν μειωμένη εμπιστοσύνη όσον αφορά στις εξαγγελίες και βλέψεις της περιφερειακής και της κεντρικής διοίκησης για την μελλοντική πολιτική παρεμβάσεων. Ως εκ τούτου, κατά βάση στηρίζονται είτε σε

Πώς η καινοτομία και η δημιουργικότητα μετατρέπουν την κρίση σε ευκαιρία στην Ελλάδα και πώς επηρεάζεται η ανταγωνιστικότητα των ελληνικών επιχειρήσεων. Μελέτη περίπτωσης περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας.

εσωτερική αναχρηματοδότηση είτε σε επενδύσεις από ξένα κεφάλαια, παρά να αναμένουν ή να κυνηγούν την κρατική ή περιφερειακή στήριξη.

Οι επιχειρηματίες που σκέφτονται δημιουργικά δεν φοβούνται να αναλάβουν ρίσκο και βρίσκουν τον τρόπο να παρακάμπτουν το τοπικό περιβάλλον και τις συνθήκες που επικρατούν (οικονομική κρίση) συχνά με άλλους τρόπους χρηματοδότησης όπως την συμμετοχή ιδιωτών επενδυτών, μετόχων ή τοπικών και ευρωπαϊκών προγραμμάτων χρηματοδότησης.

Η προέλευση των επιχειρήσεων αυτών είναι κυρίως από την περιοχή, υπάρχουν όμως και επενδύσεις από το εξωτερικό μέσα από την απευθείας απόκτηση μετοχών ή χρησιμοποίηση κεφαλαίων επιχειρηματικού ρίσκου (VCs). Η πλειοψηφία των επιχειρήσεων αυτών παρουσιάζει υψηλό βαθμό εξωστρέφειας, αφού η ύπαρξη σημαντικού αριθμού ερευνητικών και εκπαιδευτικών υποδομών ευνοούν την ενέργεια αυτή.

Άλλος παραγωγικός τομέας, είναι αυτός της ανάπτυξης της ερευνητικής δραστηριότητας αφού η ύπαρξη σημαντικού αριθμού ερευνητικών και εκπαιδευτικών υποδομών ευνοούν την ενέργεια αυτή. Ο τομέας παράδοξα δεν παρουσιάζει την αναμενόμενη αποτελεσματικότητα, με βάση τις ανεπτυγμένες υποδομές και τις δαπάνες που γίνονται για Έρευνα και Καινοτομία στην Περιφέρεια με αποτέλεσμα να κατατάσσεται στην κατηγορία των Moderate Innovators σύμφωνα με το Regional Innovation Scorecard (RIS 2014), όπως και οι υπόλοιπες ελληνικές περιφέρειες. (Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας, 2015)

Από την ανάλυση των οικονομικών δεικτών που έλαβε χώρα σε προηγούμενα κεφάλαια, προκύπτει το αρνητικά διαμορφωθέν οικονομικό περιβάλλον, για τις επιχειρήσεις που δρουν στον ελλαδικό χώρο σήμερα.

Όπως προκύπτει από τις μετρήσεις αυτών, οι προβληματικοί τομείς που καθιστούν σχετικά στάσιμα χαμηλή την ανταγωνιστικότητα της Ελλάδας αφού κατατάσσεται 86^η μεταξύ 138 χωρών για το 2017, είναι κατά κύριο λόγο:

- η αδυναμία πρόσβασης στη χρηματοδότηση
- η αναποτελεσματική κυβερνητική γραφειοκρατία

Πώς η καινοτομία και η δημιουργικότητα μετατρέπουν την κρίση σε ευκαιρία στην Ελλάδα και πώς επηρεάζεται η ανταγωνιστικότητα των ελληνικών επιχειρήσεων. Μελέτη περίπτωσης περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας.

- η αστάθεια των πολιτικών που εφαρμόζονται
- η περιπλοκότητα του φορολογικού πλαισίου γενικά
- η διαφθορά που χαρακτηρίζει το πολιτικό σύστημα

Η έλλειψη ρευστότητας που παρατηρείται στο τραπεζικό σύστημα και αποτρέπει σε μεγάλο βαθμό την ανοχή, την ανάπτυξη και την στρατηγική προσαρμογής των επιχειρήσεων.

Οι επιχειρήσεις αντιμετωπίζουν ένα αρνητικό ρυθμιστικό και θεσμικό περιβάλλον λειτουργίας (ίσως το αρνητικότερο στην Ευρωπαϊκή Ένωση) το οποίο έχει δημιουργήσει κλαδικές διαστρεβλώσεις, απροθυμία νεοεισερχομένων επενδυτών και συνήθεια στην χαμηλή παραγωγικότητα και συντήρηση του status quo. (ΣΕΠΕ-Στοιχεία από *The Global Competitiveness Report, 2016 – 2017*)

Ακολουθώντας την θεωρία των Μάκρων κυμάτων, η οποία έχει αναλυθεί σε προηγούμενα κεφαλαία και υποστηρίζει ότι σε περιόδους ύφεσης όπως αυτής που διανύουμε αυτή την στιγμή στην Ελλάδα και κατ' επέκταση στην περιφ. Δυτ. Ελλάδας αλλά και παγκοσμίως, οι καινοτομίες λογίζονται ως παράγοντες διατάραξης της ισορροπίας, η οποία εν τέλει, αντιστοιχεί στις περιόδους ύφεσης. Κατά Marx η ενδεδειγμένη στιγμή για εισαγωγές καινοτομιών μεγάλης κλίμακας θεωρείται η φάση της οικονομικής κρίσης, όπου το ποσοστό κέρδους είναι σχετικά χαμηλό, διότι οι καινοτομίες εμπεριέχουν υψηλό κίνδυνο. Η χρονική διάρκεια που σχετίζεται με καινοτομίες μεγάλης κλίμακας και αναφέρονται σαν κύκλος Kondratieff κυμαίνεται χρονικά στα 40-55 έτη οι οποίες αποκτούν διεθνή χαρακτήρα και μάλιστα εμφανίζουν σχεδόν ισόχρονη διάρκεια με τις εκατέρωθεν οικονομικές ανατάσεις (Shumpeter 2003). Στην σύγχρονη οικονομική ιστορία η σημερινή ύφεση άρχισε το 2003 και κορυφώνεται μεταξύ του 2020-2025 (σχήμα 1 του παρόντος).

Οι καινοτομίες μεγάλης κλίμακας λοιπόν σε συνδυασμό με το κατάλληλο θεσμικό πλαίσιο όπως ήδη έχουμε προαναφέρει στο κεφαλαίο 3, συντελούν στην αύξηση της παραγωγικότητας και των κερδών, που παράλληλα με τις τεχνολογικές εξελίξεις, οδηγούν σε αύξηση των επενδύσεων και της οικονομικής δραστηριότητας και δίνουν την ώθηση για την έναρξη μιας νέας περιόδου ανάκαμψης.

Πώς η καινοτομία και η δημιουργικότητα μετατρέπουν την κρίση σε ευκαιρία στην Ελλάδα και πώς επηρεάζεται η ανταγωνιστικότητα των ελληνικών επιχειρήσεων. Μελέτη περίπτωσης περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας.

Η περιοδική φύση του φαινομένου υποδεικνύει ταυτόχρονα την προοπτική εξόδου από τις παραπάνω αντίξοες συνθήκες, γεγονός το οποίο σημαίνει πως υπάρχουν τρόποι αντιμετώπισης της κρίσης.

Εάν μπορούσαμε να θέσουμε ένα όραμα, αυτό θα ήταν έστω και μακροπρόθεσμα, να βρούμε τις ισορροπίες που χρειάζονται για το παρόν που επιτέλους θα φωτίσει το μέλλον που όλοι οραματίζονται. (Σαραφόπουλος, 2009)

Πώς η καινοτομία και η δημιουργικότητα μετατρέπουν την κρίση σε ευκαιρία στην Ελλάδα και πώς επηρεάζεται η ανταγωνιστικότητα των ελληνικών επιχειρήσεων. Μελέτη περίπτωσης περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας.

Πώς η καινοτομία και η δημιουργικότητα μετατρέπουν την κρίση σε ευκαιρία στην Ελλάδα και πώς επηρεάζεται η ανταγωνιστικότητα των ελληνικών επιχειρήσεων. Μελέτη περίπτωσης περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Δαφέρμος, Γ. & Παπαθεοδώρου, Χ. (2012). *Οικονομική κρίση και φτώχεια στην Ελλάδα και την ΕΕ: οι επιδράσεις του μακροοικονομικού περιβάλλοντος και της κοινωνικής προστασίας*. Στο Κοινωνική Πολιτική και Κοινωνική Συνοχή στην Ελλάδα σε Συνθήκες Οικονομικής Κρίσης. Αθήνα: Τράπεζα της Ελλάδος
- Δουκίδης, Γ.Ι. (2013). *Οι προκλήσεις της καινοτομίας και της δημιουργικότητας*. Διαθέσιμο την 7^η Μαΐου 2017 στον ιστότοπο: <http://www.europeanbusiness.gr/page.asp?pid=984>
- Κυριαζόπουλος, Π. & Σιαμαντά, Ε. (2011). *Μεθοδολογία Έρευνας Εκπόνησης Διπλωματικών Εργασιών*. Αθήνα: Σύγχρονη Εκδοτική
- Μαγνήσαλης, Κ. (1996). *Δημιουργική Θεωρία και Τεχνική για την ανάπτυξη της δημιουργικότητας*. Αθήνα: Interbooks
- Οικονόμου, Γ., Σαμπεθαί Ι., Συμιγιάννης Γ. (2010). *Ισοζύγιο Τρεχουσών Συναλλαγών της Ελλάδος: Αιτίες Ανισορροπιών και Προτάσεις Πολιτικής*. Αθήνα: Τράπεζα της Ελλάδος
- Πανηγυράκης, Γ. & Βεντούρα - Νεοκοσμίδη, Ζ. (2001). *Σύγχρονη Διοικητική Δημοσίων Σχέσεων*. Αθήνα: Μπένου
- Σαραφόπουλος, Ν.Β. (2009). *Ιστορικό Λεύκωμα Αχαϊκής Βιομηχανίας 1825-1975*. 1η εκδ. Πάτρα :Επιστημονικό Πάρκο Πατρών
- Τσουλφίδης, Λ. (2009). *Οικονομική ιστορία της Ελλάδος*. Εκδόσεις Πανεπιστημίου Μακεδονίας
- Φίλιας, Β. (2001). *Εισαγωγή στην Μεθοδολογία και τις τεχνικές των Κοινωνικών Ερευνών*. Αθήνα: Εκδ. Gutenberg
- Χατζηαποστόλου, Θ. (2010). *Επιχειρηματικότητα και Καινοτομία*. Πανεπιστήμιο Μακεδονίας

Πώς η καινοτομία και η δημιουργικότητα μετατρέπουν την κρίση σε ευκαιρία στην Ελλάδα και πώς επηρεάζεται η ανταγωνιστικότητα των ελληνικών επιχειρήσεων. Μελέτη περίπτωσης περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας.

- Χλέτσος, Μ. (2011). *Ανταγωνιστικότητα – Επιχειρηματικότητα - Εξωστρέφεια της Ελληνικής Οικονομίας*. Διαθέσιμο την 7^η Μαΐου 2017 στον ιστότοπο:<http://repository.edulll.gr/edulll/retrieve/4619/1315.pdf>

ΞΕΝΟΓΛΩΣΣΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Abernathy, W. & Utterback, J.M. (1978). *Patterns of Industrial Innovation Technological Review*. 14(1), Pp.40-47
- Aglietta, M. (2009). *Η οικονομική κρίση*. Παπαγιαννίδης, Α.Δ. (μτφρ.). Αθήνα: Πόλις
- Daft, R.L. & Becker, S.W. (1978). *The Innovative Organization*. New York: Elsevier
- Dent, H.S. (2009). *Η μεγάλη ύφεση*. Φιλιππάτος, Α. (μτφρ.). Αθήνα: Λιβάνης
- Javeau, C. (2000). *Η έρευνα με ερωτηματολόγιο. Το εγχειρίδιο του καλού ερευνητή*. Τζαννόνε-Τζωρτζή, Κ. (μτφρ.). Αθήνα: Τυποθήτω
- Poletayev, A. (1992). *Long Waves in Profit Rates in Four Countries*. In A. Kleinnknecht, E. Mandel and I. Wallerstein eds. *New Findings in Long-Wave Research*. New York: St. Martin's. Pp.151-168
- Schumpeter, J.A. (2003). *Capitalism, Socialism and Democracy*. UK: Taylor & Francis e-Library
- Sefertzi, E. (2000). *Creativity. INNOREGIO: dissemination of innovation and knowledge management techniques*. Διαθέσιμο την 7^η Μαΐου 2017 στον ιστότοπο: <http://www.urenio.org/tools/en/creativity.pdf>
- World Economic Forum (2012). *The Global Competitiveness Report 2012 – 2013*. Διαθέσιμο την 7^η Μαΐου 2017 στον ιστότοπο: http://www3.weforum.org/docs/WEF_GlobalCompetitivenessReport_2012-13.pdf

Πώς η καινοτομία και η δημιουργικότητα μετατρέπουν την κρίση σε ευκαιρία στην Ελλάδα και πώς επηρεάζεται η ανταγωνιστικότητα των ελληνικών επιχειρήσεων. Μελέτη περίπτωσης περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας.

ΔΙΑΔΙΚΤΥΑΚΕΣ ΠΗΓΕΣ

- Ασημακόπουλος Β. (2014). Ομιλία με θέμα: *Αρκεί η τεχνολογική καινοτομία για να εξασφαλισθεί η ανταγωνιστικότητα; Στο συνέδριο: Δημόσιος τομέας: Ανάπτυξη και ανταγωνιστικότητα σε ένα παγκοσμιοποιημένο περιβάλλον Διαθέσιμο την 7^η Μαΐου στον ιστότοπο:*<http://www.infosoc.gr/NR/rdonlyres/2830AADA-7522-4F21-AA27-3871D193AD9A/1217/03122004%CE%9F%CE%BC%CE%B9%CE%BB%CE%AF%CE%B1%CE%9D%CE%B1%CF%85%CF%84%CE%B5%CE%BC%CF%80%CE%BF%CF%81%CE%B9%CE%BA%CE%AE%CF%82.pdf>
- 5^ο Αναπτυξιακό Συνέδριο (2017), Αναπτυξιακές Προοπτικές για την Δυτική Ελλάδα. Διαθέσιμο την 1^η Σεπτεμβρίου 2017 στον ιστότοπο: http://www.pelopanaptixi.gr/?section=2438&language=el_GR
- Γενική Γραμματεία Έρευνας και Τεχνολογίας (2013), Ερευνητικά κέντρα – Ίδρυμα Τεχνολογίας και Έρευνας. Διαθέσιμο την 8^η Μαΐου στον ιστότοπο: http://www.gsrt.gr/central.aspx?sId=126I491I1148I646I517729&olID=661&neID=662&neTa=1_39_EPOP&ncID=0&neHC=0&tbid=0&lrID=2&oldUIID=aI661I0I126I491I1148I0I2&actionID=load
- Έκθεση eurostat (2010), *Δημοσιοποίηση ελλείμματος και χρέους 22/04/2010* Διαθέσιμο την 6^η Σεπτεμβρίου 2017 στον ιστότοπο: <http://ec.europa.eu/eurostat/documents/2995521/5046142/2-22042010-BP-EN.PDF/0ff48307-d545-4fd6-8281-a621cbda385d?version=1.0>
- ΕΣΠΑ (2014-1020), Κατανομή εγκεκριμένων έργων του Εσπα 2014-1020 στην Π.Δ.Ε. Διαθέσιμο την 7^η Μαΐου 2017 στον ιστιότοπο: <http://anaptyxi.gov.gr/>
- ΕΣΠΑ (2014-1020), Στρατηγική Έρευνας και Τεχνολογίας για την έξυπνη Εξειδίκευση. Διαθέσιμο την 7^η Μαΐου 2017 στον ιστότοπο: <http://www.espa.gr/el/pages/staticRIS3.aspx>
- Ελληνική Στατιστική Αρχή (2010), Αναφορές και Δελτία τύπου της Eurostat . Απρίλιος του 2010. Διαθέσιμο την 7^η Μαΐου 2017 στον ιστότοπο: <http://www.statistics.gr/eurostat-reports>

Πώς η καινοτομία και η δημιουργικότητα μετατρέπουν την κρίση σε ευκαιρία στην Ελλάδα και πώς επηρεάζεται η ανταγωνιστικότητα των ελληνικών επιχειρήσεων. Μελέτη περίπτωσης περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας.

- Ελληνική Στατιστική Αρχή (2017), *Δελτίο Τύπου. Έρευνα εργατικού δυναμικού: Μάιος 2017*. Διαθέσιμο την 1^η Σεπτεμβρίου 2017 στον ιστότοπο:<http://www.statistics.gr/el/statistics/-/publication/SJO02/>-
- Ελληνική Στατιστική Αρχή, (2017), *Δελτίο Τύπου. Έρευνα Οικοδομικής Δραστηριότητας, κατά Περιφέρεια*. Διαθέσιμο την 1^η Σεπτεμβρίου 2017 στον ιστότοπο: <http://www.statistics.gr/el/statistics/-/publication/SOP03/>-
- Ελληνική Στατιστική Αρχή (2013),*Δελτίο Τύπου. Έρευνα εργατικού δυναμικού: Φεβρουάριος 2013*. Διαθέσιμο την 7^η Μαΐου 2017 στον ιστότοπο: <http://www.tovima.gr/files/1/2013/05/09/anergiafeb13.pdf>
- Ελληνική Στατιστική Αρχή (2017), *Δημοσιονομικά στοιχεία – Ετήσια 2017* Διαθέσιμο την 1^η Σεπτεμβρίου 2017 στον ιστότοπο: <http://www.statistics.gr/el/statistics/-/publication/SEL03/>
- Ελληνική Στατιστική Αρχή (2017), *Δελτίο Τύπου. Έρευνα Οικοδομικής Δραστηριότητας, κατά Περιφέρεια*. Διαθέσιμο την 1^η Σεπτεμβρίου 2017 στον ιστότοπο: <http://www.statistics.gr/el/statistics/-/publication/SOP03/>
- Επιστημονικό Πάρκο Πατρών (2017), *Εταιρίες Επιστημονικού Πάρκου Πατρών* Διαθέσιμο στο διαδίκτυο: Διαθέσιμο την 7^η Μαΐου 2017 στον ιστότοπο: <https://www.psp.org.gr/en/campus-companies>
- Επιμελητήριο Λάρισας (2014),*Τι είναι η «καινοτομία»* Διαθέσιμο στο διαδίκτυο: Διαθέσιμο την 7^η Μαΐου 2017 στον ιστότοπο: <http://www.larissa-chamber.gr/index.php?obj=0e674a918ebca3f7>
- Εταιρία Λουξ(2017), Διαθέσιμο την 7^η Μαΐου 2017 στον ιστότοπο: <https://www.loux.gr/index.php>
- Η Ελλάδα καινοτομεί! (2014α), *Η Ελλάδα Καινοτομεί!» με τους 20 προκριθέντες*. Διαθέσιμο την 7^η Μαΐου 2017 στον ιστότοπο: http://www.kainotomeis.gr/Page.aspx?page_id=1071&contest_menu=1039&parent_id=7

Πώς η καινοτομία και η δημιουργικότητα μετατρέπουν την κρίση σε ευκαιρία στην Ελλάδα και πώς επηρεάζεται η ανταγωνιστικότητα των ελληνικών επιχειρήσεων. Μελέτη περίπτωσης περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας.

- Η Ελλάδα καινοτομεί! (2014β), *Καινοτομία και επιχειρηματικότητα: τελικά, υπάρχει συστατικό για την επιτυχία*. Διαθέσιμο την 7^η Μαΐου 2017 στον ιστότοπο: <http://www.kainotomeis.gr/article.aspx?id=1119>
- Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας (2015), *Κατανομή κονδυλίων ΕΣΠΑ στην Δυτική Ελλάδα για την περίοδο 2014-2020*. Διαθέσιμο την 7^η Μαΐου 2017 στον ιστότοπο: <http://anaptyxi.gov.gr/>
- Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας (2015), *Στρατηγική Έξυπνης Εξειδίκευσης*. Διαθέσιμο την 7^η Μαΐου 2017 στον ιστότοπο: http://dytikiellada.gr/wp-content/uploads/2016/01/RIS3_%CE%94%CE%95_2-2015.pdf
- Τράπεζα της Ελλάδος (2010), *Νομισματική Πολιτική 2009-2010*. Διαθέσιμο την 7^η Μαΐου 2017 στον ιστότοπο: <http://www.bankofgreece.gr/bogekdoseis/nompol20092010.pdf>
- ΣΕΠΕ(2017), *Μελέτη Δείκτη Παγκόσμιας Ανταγωνιστικότητας 2016-2017*. Διαθέσιμο την 7^η Μαΐου 2017 στον ιστότοπο: <http://www.sepe.gr/gr/research-studies/article/7536105/weforum-gci-2016-2017/>

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α: Οι καινοτομίες των εταιρειών του Επιστημονικού Πάρκου Πατρών

1. Η Advent Technologies

Η Advent Technologies είναι παγκόσμιος ηγέτης στην ανάπτυξη νέων υλικών και συστημάτων για ενεργειακές εφαρμογές. Συγκεκριμένα, η Advent Technologies είναι αφιερωμένη στην εμπορία της τεχνολογίας μεμβρανών-συγκροτημάτων ηλεκτροδίων υψηλής θερμοκρασίας (HT MEAs) και στην κλιμάκωση της κατασκευής σε επίπεδο που καλύπτει τις υπάρχουσες και μελλοντικές απαιτήσεις. Επιπλέον, η Εταιρεία διαθέτει τεχνολογία παγκόσμιας κλάσης στον τομέα των υλικών για οργανικές φωτοβολταϊκές εφαρμογές (OPV) και οργανικά οπτοηλεκτρονικά υλικά γενικά. Η στρατηγική τους για την εμπορευματοποίηση δεν είναι μόνο η κατασκευή αλλά και η σύναψη συμφωνιών παραχώρησης αδειών, κοινών επιχειρήσεων και κοινών συμφωνιών ανάπτυξης με κατασκευαστές όγκου και παγκόσμιους φορείς στην αρένα των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας και παραγωγή εσόδων από πολλαπλές πηγές.

Η Advent Technologies εδρεύει στο Hartford Connecticut των Η.Π.Α. Η εταιρεία στεγάζεται στο Ε.Π.Π, όπου διεξάγεται πιλοτική παραγωγή. Ο συνδυασμός αυτών των δύο εγκαταστάσεων, προσφέρει τη δυνατότητα να προχωρήσει η ανάπτυξη της τεχνολογίας σε συνεργασία με την κλιμάκωση της παραγωγής για να υποστηρίξει τις ατομικές ανάγκες των συνεργατών και των πελατών μας. Η εταιρεία διαθέτει επίσης μια σειρά διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας και αιτήσεων για διπλώματα ευρεσιτεχνίας με το Γραφείο Διπλωμάτων Ευρεσιτεχνίας των Η.Π.Α. και τα Patent Offices Worldwide για να προστατεύσει τις βασικές τεχνολογίες HT MEA και OPV.

Η εταιρεία ιδρύθηκε το 2005 από επιστήμονες του Ιδρύματος Τεχνολογίας και Έρευνας και του Πανεπιστημίου Πατρών. Μέχρι σήμερα, η Advent έχει αντλήσει κεφάλαια από θεσμικούς επενδυτές (Connecticut Innovations, Piraeus Capital Management, Dolphin Capital PLC κλπ), βιομηχανικούς εταίρους (Systems Sunlight AE, Velti PLC, ILPRA SA) καθώς και ιδιώτες επενδυτές. Σημαντική χρηματοδότηση έχει επίσης παραληφθεί από την Ελληνική Γενική Γραμματεία Έρευνας και Τεχνολογίας καθώς και από την Ευρωπαϊκή Ένωση μέσω σειράς ανταγωνιστικών ερευνητικών επιχορηγήσεων. (Επιστημονικό Πάρκο Πατρών,2017)

Πώς η καινοτομία και η δημιουργικότητα μετατρέπουν την κρίση σε ευκαιρία στην Ελλάδα και πώς επηρεάζεται η ανταγωνιστικότητα των ελληνικών επιχειρήσεων. Μελέτη περίπτωσης περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας.

AEIPOUS INSTITUTE FOR INNOVATION & SUSTAINABLE DEVELOPMENT

Το Ινστιτούτο AEIPOUS είναι μη κερδοσκοπική εταιρία που στοχεύει στην προώθηση των αρχών της Βιώσιμης Ανάπτυξης καθώς και στην προώθηση και εκμετάλλευση Καινοτομιών που συμβάλλουν στην Αειφόρο Ανάπτυξη, ιδιαίτερα στη Δυτική Ελλάδα (Περιφέρειες Δυτικής Ελλάδας, Πελοποννήσου και Ιονίων Νήσων) και Γενικά στην Ελλάδα και στο εξωτερικό. (Επιστημονικό Πάρκο Πατρών,2017)

1. ALTHOM ENGINEERING EPE

Η ALTHOM δημιουργήθηκε για να ανταποκριθεί στις ανάγκες του σημερινού ανταγωνιστικού περιβάλλοντος. Σε αυτό το περιβάλλον, οι εταιρείες σκέφτονται παγκοσμίως, ιδιαίτερα όταν πρόκειται για το σημείο που το κόστος παραγωγής πρέπει να βελτιστοποιηθεί ώστε να προετοιμαστεί για έναν ανταγωνισμό που είναι όλο και περισσότερο προσανατολισμένος στις τιμές. Εκεί έρχεται η ALTHOM, παρέχοντας στους πελάτες επαγγελματική και απλή υποστήριξη καθ 'όλη τη διάρκεια της διαδικασίας offshoring Από την ενισχυμένη προμήθεια έως τη συνολική διαχείριση της παραγωγής.

Τομείς ειδικής εμπειρογνωμοσύνης της ALTHOM ENGINEERING EPEare Engineering Services στους τομείς:

- Ανάλυση άγχους
- Δοκιμές
- Υπολογιστική ρευστότητα (CFD)
- Ανάλυση άγχους (CFD)

Δοκιμές προϊόντων στην αυτοκινητοβιομηχανία, την αεροναυπηγική και την αεροδιαστημική βιομηχανία - βελτιστοποιημένη για εξοικονόμηση χρόνου και χρήματος. Με τη χρήση σύγχρονων προγραμμάτων CFD, η ALTHOM της δίνουν τη δυνατότητα να δοκιμαστεί η αεροδυναμική συμπεριφορά ενός ευρέος φάσματος εξαρτημάτων από την άποψη της πίεσης και της ταχύτητας στα υψηλότερα πρότυπα. Τα χαρακτηριστικά ροής, οι διαδικασίες και η τροποποίηση σχεδιασμού βάσει ροής

Πώς η καινοτομία και η δημιουργικότητα μετατρέπουν την κρίση σε ευκαιρία στην Ελλάδα και πώς επηρεάζεται η ανταγωνιστικότητα των ελληνικών επιχειρήσεων. Μελέτη περίπτωσης περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας.

ολοκληρώνουν το χαρτοφυλάκιο των υπηρεσιών της. (Επιστημονικό Πάρκο Πατρών,2017)

2. ANALOGIESS.A.

Παροχή υψηλής ταχύτητας ενσύρματων και Ασύρματων πυρήνων συνδεσιμότητας. Για λύσεις SOC

Προσφέρει δοκιμασμένους πυρήνες πυριτίου, υψηλής ταχύτητας πυρήνες διασύνδεσης, προσαρμοσμένους στις ανάγκες των πελατών, παρέχοντας χρόνο στην αγορά και μετριασμό του κινδύνου

Χρηματοοικονομικά εμφανίζει σταθερότητα : ιδρύθηκε το 2006, έχει κεφάλαιο εκκίνησης και εκκίνησης 1,85 εκατ. € τα οποία προήρθαν από τους ιδρυτές και μια ιδιωτική εταιρεία ιδιωτικών κεφαλαίων - κεφάλαια που συγχρηματοδοτήθηκαν από κρατικές επιχορηγήσεις της ΕΕ και της Ελλάδας του ύψους των 2,36 εκατ. Ευρώ -

- Εργάζεται για να εδραιώσει τη θέση της στην αγορά πνευματικής ιδιοκτησίας πυριτίου.

3. BRITE HELLAS S.A SOLAR TECHNOLOGIES

Η Brite Solar είναι αφιερωμένη στην ανάπτυξη προηγμένων υλικών νανοτεχνολογίας για τη δημιουργία νέων τύπων αρχιτεκτονικού γυαλιού που μπορούν να μειώσουν το ενεργειακό αποτύπωμα των κτιρίων μειώνοντας την ενέργεια για θέρμανση, ψύξη και φωτισμό και παράλληλα παράγουν ηλεκτρική ενέργεια από το φως Η Brite εξελίσσει την παραγωγή και κατασκευάζει πιλοτικά θερμοκήπια που χρησιμοποιούν το ηλιακό γυαλί στην Ευρώπη και στις ΗΠΑ. (Επιστημονικό Πάρκο Πατρών,2017)

4. DATAMIND

Η Datamind ιδρύθηκε το 2010 από μια ομάδα έμπειρων Μηχανικών Η / Υ του Πανεπιστημίου Πατρών. Αντικείμενο της εταιρείας η έρευνα και η παροχή υπηρεσιών ανάκτησης δεδομένων σε ψηφιακά μέσα με τις πλέον προηγμένες τεχνολογικές μεθόδους.

Αρχικά η εταιρία επικεντρώθηκε στο ενδιαφέρον της για την ανάκτηση δεδομένων από σκληρούς δίσκους. Από το 2012 με νέες επενδύσεις σε τεχνολογικό

Πώς η καινοτομία και η δημιουργικότητα μετατρέπουν την κρίση σε ευκαιρία στην Ελλάδα και πώς επηρεάζεται η ανταγωνιστικότητα των ελληνικών επιχειρήσεων. Μελέτη περίπτωσης περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας.

εξοπλισμό και εκπαίδευση επεκτάθηκε στην ανάκτηση δεδομένων από USB flash κάρτες και κάρτες SD.

Από το 2014 με την ολοκλήρωση της τεχνολογίας των SSD σκληρών δίσκων και την ταχύτερη διεύθυνσή τους στην αγορά των αποθηκευτικών μέσων προχώρησε και σε αυτόν τον τομέα.

Η Datamind επενδύει συνεχώς σε νέα τεχνολογική εξοπλισμό και εκπαίδευση των υπαλλήλων της προκειμένου να συμβαδίζει με τις καλύτερες διεθνώς πρακτικές στην ανάκτηση δεδομένων και να παρέχει ποιοτικές υπηρεσίες στους πελάτες της.

Από το αρχές του 2016 η εταιρία εδρεύει στο Επιστημονικό Πάρκο Πατρών, ένα χώρο έρευνας και καινοτομίας και διεξάγει έρευνα σε συνεργασία με το Πανεπιστήμιο Πατρών για την ανάκτηση δεδομένων. (Επιστημονικό Πάρκο Πατρών,2017)

5. DIGITALSKY

Η Digital Sky προσφέρει τη νέα ιδέα των προϊόντων επόμενης γενιάς στον τομέα των τηλεπικοινωνιών, συνδυάζοντας κορυφαίες τεχνολογικές λύσεις, με εύκολη εγκατάσταση, συντήρηση, χρήση και ασυναγώνιστη εστί

Ως προμηθευτής λύσεων ασύρματης επικοινωνίας "τελευταίου μιλίου", η Digital Sky χρησιμοποιεί δορυφορική τεχνολογία DVB-RC, πρωτόκολλα internet και ασύρματης πρόσβασης για να διασφαλίσει ότι ό, τι και αν χρειαστεί η επικοινωνία σας, το Digital Sky μπορεί να σας προσφέρει τη λύση στην υπηρεσία.

Η δύναμη του Digital Sky παρέχει ασύρματες λύσεις υψηλής ταχύτητας χρησιμοποιώντας τεχνολογίες και εφαρμογές, προσαρμοσμένες στις συγκεκριμένες εταιρικές απαιτήσεις, μια ολοκληρωμένη επιχειρηματική λύση προστιθέμενης αξίας. Το αποτέλεσμα είναι μια εταιρεία που αναδεικνύεται ως ο κορυφαίος πάροχος ασύρματων λύσεων στην Ελλάδα. (Επιστημονικό Πάρκο Πατρών,2017)

6. EANS

Το eDynamicsLtd ιδρύθηκε το 2007 στην Πάτρα και δραστηριοποιείται στον τομέα του βιομηχανικού αυτοματισμού και τηλεμετρίας, σχεδιάζοντας συστήματα ελέγχου και παρακολούθησης για τη βιομηχανική παραγωγή, τη διαχείριση των

Πώς η καινοτομία και η δημιουργικότητα μετατρέπουν την κρίση σε ευκαιρία στην Ελλάδα και πώς επηρεάζεται η ανταγωνιστικότητα των ελληνικών επιχειρήσεων. Μελέτη περίπτωσης περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας.

πόρων των γλυκών υδάτων και τις εγκαταστάσεις επεξεργασίας λυμάτων. Η eDynamics έχει επίσης πρωτοτυπήσει και κατασκευάσει μια σειρά συσκευών βιομηχανικής και καταναλωτικής ηλεκτρονικής που βασίζονται στην ενσωματωμένη τεχνολογία μικροελεγκτών σε όλη τη διαδρομή από την ιδέα του προϊόντος μέχρι την τελική οργάνωση της παραγωγικής διαδικασίας για τους πελάτες μας. Το eDynamicsLtd εξουσιοδοτείται από άτομα με σημαντικό τεχνικό υπόβαθρο, εξασφαλίζοντας έτσι την παροχή υπηρεσιών υψηλής ποιότητας και την υποστήριξη της βάσης πελατών της Εταιρείας. Για την eDynamics έχει μεγάλη σημασία η διαχείριση του έργου, από το σχεδιασμό μέχρι τη λειτουργία, επιτυγχάνεται μέσω μιας σειράς τυποποιημένων διαδικασιών που οδηγούν σε ένα βέλτιστο αποτέλεσμα, το οποίο παρέχεται σύμφωνα με μια χρονική κλίμακα που ακολουθείται αυστηρά. (Επιστημονικό Πάρκο Πατρών,2017)

7. ELDRUG A.E.

Η εταιρεία ELDRUG A.E. είναι μια εταιρία βιοτεχνολογίας που ιδρύθηκε τον Ιανουάριο του 2007 και βασίζεται σε ερευνητικά αποτελέσματα και εμπειρίες που αποκτήθηκαν στο Πανεπιστήμιο Πατρών. Οι εργαστηριακές ανακαλύψεις οδήγησαν σε νέες βιοχημικές μεθόδους, φαρμακευτικά προϊόντα και πιθανά φάρμακα, στη θεραπεία της υπέρτασης / καρδιαγγειακών παθήσεων και της σκλήρυνσης κατά πλάκας, με την ονομασία ELSARTAN και ELMYELIN.

Η Eldrug ειδικεύεται στην:

- Σύνθεση Βιοενεργών Μορίων
- Σύνθεση πεπτιδίων
- Ο πλήρης χαρακτηρισμός και ο προσδιορισμός της καθαρότητας των προϊόντων. (Επιστημονικό Πάρκο Πατρών,2017)

8. HELBIO S.A HYDROGEN AND ENERGY PRODUCTION SYSTEMS

Η HELBIO A.E. είναι μια μικρή εταιρεία υψηλής τεχνολογίας που ιδρύθηκε το 2001. Η εταιρεία δραστηριοποιείται στον τομέα του υδρογόνου και της παραγωγής ενέργειας. Συγκεκριμένα, η HELBIO αναπτύσσει συστήματα παραγωγής υδρογόνου

Πώς η καινοτομία και η δημιουργικότητα μετατρέπουν την κρίση σε ευκαιρία στην Ελλάδα και πώς επηρεάζεται η ανταγωνιστικότητα των ελληνικών επιχειρήσεων. Μελέτη περίπτωσης περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας.

είτε για βιομηχανική χρήση είτε ενσωματωμένα σε κυψέλες καυσίμου για παραγωγή βοηθητικής παραγωγής ενέργειας (APU) ή συνδυασμένη παραγωγή θερμότητας και ηλεκτρικής ενέργειας (CHP). Τα συστήματα πολλαπλών καυσίμων σχεδιάζονται και κατασκευάζονται για λειτουργία τόσο με υγρά όσο και με αέρια καύσιμα, όπως το φυσικό αέριο, το LPG, το προπάνιο, το βιοαέριο και τη βιοαιθανόλη, με χωρητικότητα 0,5-300kW. (Επιστημονικό Πάρκο Πατρών,2017)

9. HELLENIC TELECOMMUNICATIONS & POSTCOMMISSION

Η Ελληνική Επιτροπή Τηλεπικοινωνιών και Ταχυδρομείων (ΕΕΤΤ) είναι ανεξάρτητη διοικητική αρχή. Λειτουργεί ως Εθνική Ρυθμιστική Αρχή που παρακολουθεί, ρυθμίζει και εποπτεύει: α) την αγορά ηλεκτρονικών επικοινωνιών εντός της οποίας λειτουργούν οι πάροχοι σταθερής και κινητής τηλεφωνίας, οι ασύρματες επικοινωνίες και οι υπηρεσίες πρόσβασης στο Διαδίκτυο και β) η αγορά ταχυδρομικών υπηρεσιών, εντός της οποίας λειτουργεί ταχυδρομική υπηρεσία και υπηρεσία ταχυμεταφορών. Επιπλέον, η ΕΕΤΤ έχει αναλάβει τις αρμοδιότητες να ενεργεί ως Αρχή Ανταγωνισμού στις εν λόγω αγορές.

Η Ολομέλεια της ΕΕΤΤ αποτελείται από εννέα μέλη. Ο Πρόεδρος και οι δύο Αντιπρόεδροι που είναι αρμόδιοι για τους τομείς των ηλεκτρονικών επικοινωνιών και των ταχυδρομικών υπηρεσιών αντίστοιχα, διορίζονται από το Συμβούλιο των Υπουργών κατόπιν προτάσεως του Υπουργού Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων, κατόπιν γνωμοδότησης της Ειδικής Μόνιμης Επιτροπής Θεσμικών Θεμάτων και Διαφάνειας Του Κοινοβουλίου. Τα άλλα έξι μέλη της ΕΕΤΤ διορίζονται από τον Υπουργό Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων. Τα μέλη της Ομάδας της ΕΕΤΤ είναι πρόσωπα υψηλού κύρους, τα οποία απολαμβάνουν ευρεία κοινωνική έγκριση και διακρίνονται για την επιστημονική τους γνώση και την επαγγελματική τους ικανότητα στον τεχνικό, οικονομικό ή νομικό τομέα. (Επιστημονικό Πάρκο Πατρών,2017)

10. INBIT- Ινστιτούτο Βιοϊατρικής Τεχνολογίας:

Είναι ένας μη κερδοσκοπικός οργανισμός που αποτελεί πρωτοβουλία για την προώθηση του εφαρμοσμένου τομέα της Βιοϊατρικής Τεχνολογίας στην Ελλάδα. Το INBIT έχει ως στόχο να συμβάλει αποτελεσματικά στην περαιτέρω ανάπτυξη του

Πώς η καινοτομία και η δημιουργικότητα μετατρέπουν την κρίση σε ευκαιρία στην Ελλάδα και πώς επηρεάζεται η ανταγωνιστικότητα των ελληνικών επιχειρήσεων. Μελέτη περίπτωσης περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας.

τομέα, προωθώντας τους τομείς της MANAGEMENT και QUALITY της Βιοϊατρικής Τεχνολογίας στον τομέα της υγειονομικής περίθαλψης,

- ✓ **ΔΙΕΥΘΥΝΕΙ** οργανισμούς, ομάδες ή άτομα που συμμετέχουν στην ανάπτυξη της ποιότητας στην υγειονομική περίθαλψη και ιδιαίτερα στην προμήθεια, χρήση και παρακολούθηση της βιοϊατρικής τεχνολογίας στα νοσοκομεία,
- ✓ **ΑΝΑΠΤΥΣΣΕΙ** μια σειρά εφαρμογών και υπηρεσιών που αφορούν τον τομέα της διαχείρισης της τεχνολογίας και τη βελτίωση της ποιότητας στην υγειονομική περίθαλψη,
- ✓ **ΣΥΝΤΟΝΙΖΕΙ** και συμμετέχει σε πολλά ελληνικά και ευρωπαϊκά έργα και Συντονισμένες Δράσεις στον τομέα της Βιοϊατρικής Τεχνολογίας και Διασφάλισης Ποιότητας,
- ✓ **ΣΥΝΕΡΓΑΖΕΤΑΙ** με σημαντικούς διεθνείς οργανισμούς που εδρεύουν τόσο στην Ευρώπη όσο και στις Ηνωμένες Πολιτείες και ως εκ τούτου εγγυάται συνεχή ροή τεχνογνωσίας και συνεχή παρακολούθηση της προόδου στον τομέα παγκοσμίως. (Επιστημονικό Πάρκο Πατρών,2017)

INDUSTRIAL SYSTEMS INSTITUTE

11. InSyBio – Βιολογία Ευφύων Συστημάτων

Το InSyBio είναι μια πρωτοπόρος εταιρία βιοπληροφορικής στον τομέα της εξατομικευμένης υγειονομικής περίθαλψης, η οποία εστιάζει στην ανάπτυξη υπολογιστικών πλαισίων και εργαλείων για την ανάλυση σύνθετων βιοεπιστημών και βιολογικών δεδομένων με σκοπό την ανάπτυξη προγνωστικών ολοκληρωμένων βιοδεικτών (βιοδείκτες διαφόρων κατηγοριών) με αυξημένες προγνωστικές και διαγνωστικές παραμέτρους Εξατομικευμένη Βιομηχανία Υγείας.

- Έναρξη επιστημονικού εργαλείου "BioInBook".
- Πρώτο βραβείο στον διαγωνισμό επιχειρηματικότητας "Ελληνική εκκίνηση
- Στο BioMed Απρίλιος 2013: Αποκαλύπτοντας ατελείωτες ευκαιρίες ";
- Η Insybio συμμετέχει στους Επιχειρηματικούς Σπόρους της NBG από τον Ιούνιο

Πώς η καινοτομία και η δημιουργικότητα μετατρέπουν την κρίση σε ευκαιρία στην Ελλάδα και πώς επηρεάζεται η ανταγωνιστικότητα των ελληνικών επιχειρήσεων. Μελέτη περίπτωσης περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας.

- 2015.
- Τον Ιανουάριο του 2016, το InSyBio επιλέχθηκε ως ημιτελικός για το 2 ο
- Γύροτου MITEF Greece Startup Competition

Η προσέγγιση του InSyBio για την ανακάλυψη βιολογικών δεικτών, η οποία προσφέρεται και ως έργο υπεργολαβίας, δεν περιορίζεται σε έναν ενιαίο πειραματικό τύπο δεδομένων, αλλά είναι μια ολοκληρωμένη προσέγγιση που συνδυάζει πολλαπλούς τύπους δεδομένων και λαμβάνει υπόψη τα ενδοκυτταρικά μόρια, δηλαδή miRNAs, πρωτεΐνες, μόρια RNA Και γεγονότα όπως είναι οι Πολυμορφισμοί Ενός Νουκλεοτιδίου, οι οποίοι έχουν αποδειχθεί ότι έχουν σημαντικό προγνωστικό και διαγνωστικό ρόλο. Αυτή η μεθοδολογία έχει εφαρμοστεί μέχρι τώρα σε νευροεκφυλιστικές ασθένειες όπως η νόσος Parkinson και η νόσος Alzheimer αλλά μπορεί να εφαρμοστεί σε οποιαδήποτε ασθένεια με γενετικές αιτίες. (Επιστημονικό Πάρκο Πατρών, 2017)

12. Ινστιτούτο Βιομηχανικής και Επιχειρησιακής Επιμόρφωσης & Κατάρτισης

Το ΙΒΕΠΕ-ΣΕΒ αποτελεί το εκπαιδευτικό βραχίονα του ΣΕΒ στο χώρο της Δια Βίου Μάθησης και Επαγγελματικής Κατάρτισης. Από το 1980 παρακολουθούμε συνεχώς τις απαιτήσεις της αγοράς εργασίας σχεδιάζοντας & υλοποιώντας εκπαιδευτικά προγράμματα για εργαζόμενους, αυτοαπασχολούμενους, ανέργους και ευπαθείς κοινωνικές ομάδες, τόσο στην Ελλάδα όσο και στο εξωτερικό.

Τα εκπαιδευτικά τους προγράμματα σχεδιάζονται σύμφωνα με την πραγματική προσφορά και την ζήτηση δεξιοτήτων ανά κλάδο οικονομίας και ανά επαγγέλματα και έχουν σκοπό να βοηθήσουν τους εκπαιδευόμενους να διαμορφώσουν ένα σύγχρονο και ανταγωνιστικό επαγγελματικό προφίλ.

Παράλληλα, δίνουμε τη δυνατότητα στις επιχειρήσεις να αυξήσουν την παραγωγικότητα τους, εκπαιδύοντας και πιστοποιώντας τον ανθρώπινο δυναμικό τους με βάση τις τρέχουσες ανάγκες τους. (Επιστημονικό Πάρκο Πατρών, 2017)

13. Noesis Technologies

Η Noesis Technologies είναι μια εταιρεία ημιαγωγών fabless που ειδικεύεται στο σχεδιασμό, την ανάπτυξη και την εμπορία υψηλής ποιότητας, οικονομικά αποδοτικών, προηγμένων πυρήνων επικοινωνίας IP και παρέχει εξειδικευμένες υπηρεσίες σχεδιασμού ASIC / FPGA στον τομέα των τηλεπικοινωνιών. Η Noesis Technologies εξειδικεύεται στην υλοποίηση υλισμικού υπολογιστικών αλγορίθμων υψηλής υπολογιστικής πολυπλοκότητας. Οι λύσεις IP για το επιταχυντή υλικού μας επιτρέπουν στους προγραμματιστές του συστήματος τηλεπικοινωνιών να εκτελούν σημαντικές εργασίες που απαιτούν φορτίο από την CPU και να μειώνουν δραστικά τον χρόνο εκτέλεσης, ενισχύοντας έτσι τη συνολική απόδοση του συστήματος.

Οι πυρήνες IP μας παρουσιάζουν έναν κορυφαίο συνδυασμό υψηλών επιδόσεων, χαμηλής ισχύος και χαμηλής απόστασης, καθώς και εύκολη προσαρμογή για προσαρμοστικότητα σε ένα ευρύ φάσμα εφαρμογών. Η ομάδα της με εξειδίκευση στην τεχνολογία διαθέτει τεχνογνωσία στον τομέα της τεχνολογίας Το σχεδιασμό υλικού και την υλοποίηση ολοκληρωμένων συστημάτων που επικεντρώνονται κυρίως στη δικτύωση δεδομένων, στον οπτικοακουστικό τομέα, στον οπτικοακουστικό τομέα, στους καταναλωτές, στους ενσωματωμένους επεξεργαστές και στα στρατιωτικά τμήματα της αγοράς. (Επιστημονικό Πάρκο Πατρών, 2017)

14. SPACEHORIZON

Το Space Horizon είναι μια καλά εδραιωμένη ναυτιλιακή εταιρεία, η οποία ιδρύθηκε το 2012. Ειδικεύεται στο σχεδιασμό και την ανάπτυξη λογισμικού διαχείρισης και αναφοράς πλοίων. Η εταιρεία διαθέτει ήδη μια μεγάλη πελατειακή βάση με τα προϊόντα της να εγκαθίστανται σε περισσότερα από 100 πλοία σε όλο τον κόσμο.

Η SpaceHorizon έχει αναπτύξει δύο προϊόντα:

1. **Βάση Comix:** μια προσαρμοσμένη πλατφόρμα που εγκαθίσταται σε ένα σκάφος και παρέχει πολλές υπηρεσίες όπως Web Based Reporting • Web Based Real-Time Configuration • Ρύθμιση θέσης σε πραγματικό χρόνο • Ανεξάρτητη συσκευή SAT • Διαδρομή τείχους προστασίας • Δύο σε ένα (2 / 1) Υπερβολικά πλεονεκτήματα υλικού • Συλλογή αρχείων καταγραφής

Πώς η καινοτομία και η δημιουργικότητα μετατρέπουν την κρίση σε ευκαιρία στην Ελλάδα και πώς επηρεάζεται η ανταγωνιστικότητα των ελληνικών επιχειρήσεων. Μελέτη περίπτωσης περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας.

τερματικών • Επανεκκίνηση τερματικού / LCR • Ενημερώσεις over-the-air (OTA) • VPN (Virtual Private Network) • Συγχρονισμός αρχείων

2. **Comix Crew:** μια προσαρμοσμένη πλατφόρμα που εγκαθίσταται σε ένα σκάφος και παρέχει υπηρεσίες όπως το Internet Cafe • Πληροφόρηση χρήσης καρφιών και ιστού • Επιτάχυνση στο Web και έλεγχος πρόσβασης • Web caching / επιτάχυνση / συμπίεση • Φιλτράρισμα περιεχομένου • Λίστα ελέγχου πρόσβασης In-One (2/1) Υλικό πλεονασμού. (Επιστημονικό Πάρκο Πατρών,2017)

15. TEAMAPP

Η teamapp είναι μια δυναμική και σύγχρονη εταιρία που απαρτίζεται απο επαγγελματίες με εμπειρία και τεχνογνωσία στο σχεδιασμό λογισμικού υψηλών απαιτήσεων, στο marketing και στο χώρο της διαφήμισης με έδρα το Επιστημονικό Πάρκο Πατρών.

Σκοπός της teamapp είναι η δημιουργία προϊόντων υψηλής ποιότητας που να ικανοποιούν τις απαιτήσεις επιχειρήσεων και ιδιωτών για καινοτομία, αποτελεσματικότητα και μέγιστη αξιοποίηση των εξελίξεων της σύγχρονης τεχνολογίας.

Η εταιρία μας προσφέρει σύγχρονες λύσεις στους πελάτες της και προνοεί για την κάλυψη των μελλοντικών τάσεων, προβολής και προκλήσεων στο επιχειρησιακό τους περιβάλλον αυξάνοντας την ανταγωνιστικότητά τους με το ελάχιστο δυνατό κόστος. (Επιστημονικό Πάρκο Πατρών,2017)

16. Think Silicon

Think Silicon ιδρύθηκε το 2007 με το όραμα να παρέχει πυρίτιο αποδεδειγμένα, εξαιρετικά διαμορφώσιμα υποσυστήματα ημιαγωγών IP για σύνθετα SoCs σύμφωνα με τα πρότυπα της βιομηχανίας. Οι πελάτες μας περιλαμβάνουν κορυφαίες εταιρίες fabless chip για εφαρμογές επικοινωνίας και πολυμέσων. Η σημερινή ζήτηση για συσκευές που υποστηρίζουν εφαρμογές πολυμέσων και επικοινωνιών δημιουργεί την ανάγκη για πιο σύνθετες ψηφιακές συσκευές SoC.

Ταυτόχρονα, ένας αυξανόμενος αριθμός καταναλωτικών προϊόντων υποστηρίζει γραφική απεικόνιση και απαιτεί επεξεργασία και επιτάχυνση γραφικών.

Πώς η καινοτομία και η δημιουργικότητα μετατρέπουν την κρίση σε ευκαιρία στην Ελλάδα και πώς επηρεάζεται η ανταγωνιστικότητα των ελληνικών επιχειρήσεων. Μελέτη περίπτωσης περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας.

Think Silicon ειδικεύεται στο σχεδιασμό και την ανάπτυξη Mobile και Embedded Computer Graphics Solutions που ταιριάζουν ιδανικά για συσκευές χαμηλού και μέσου όρου. Έχοντας σημαντική εμπειρία σε κρίσιμους τομείς σχεδιασμού IC και ενσωματωμένα συστήματα, παρέχουμε ολοκληρωμένες λύσεις IP και γίνουμε μέρος του χάρτη πορείας των συνεργατών μας.

Πιστεύετε ότι τα προϊόντα Silicon Think2D και ThinkVG είναι υψηλής απόδοσης επιτραπέζιοι επιταχυντές γραφικών 2D bitmap που υποστηρίζουν τη βιβλιοθήκη λογισμικού DirectFB και τα πρότυπα API cross-platform OpenWG , OpenWF , που προσδίδουν γραφική ισχύ σε κινητά και ενσωματωμένα συστήματα. (Επιστημονικό Πάρκο Πατρών,2017)

17. SaMMY

Η SaMMY και το Sammyacht.com παρέχει μια παγκόσμια πλατφόρμα για το οικοσύστημα του σκάφους, με το όραμα να διασυνδέει τον κόσμο των μαρίνων με τα μέλη του πληρώματος και τους πλοιάρχους. Η καινοτομία της πλατφόρμας βασίζεται στην αξία των προηγμένων ηλεκτρονικών υπηρεσιών που μπορεί να προσφέρει μια μαρίνα με το Sammyacht.com στους ναυτικούς, την ευρεία χρήση μηχανισμών υποβοήθησης και ειδοποίησης που εκμεταλλεύονται περαιτέρω τις δυνατότητες των σύγχρονων έξυπνων κινητών συσκευών και την τεχνολογική καινοτομία Χρησιμοποιώντας ένα πλέγμα αισθητήρων πολλαπλών χρήσεων στο θαλάσσιο περιβάλλον ικανό να συλλέγει και να διαδίδει αξιόπιστα δεδομένα σε πραγματικό χρόνο σχετικά με το νερό, το περιβάλλον της θάλασσας και τη διαθεσιμότητα του χώρου αγκυροβολίας. (Επιστημονικό Πάρκο Πατρών, 2017)

Πώς η καινοτομία και η δημιουργικότητα μετατρέπουν την κρίση σε ευκαιρία στην Ελλάδα και πώς επηρεάζεται η ανταγωνιστικότητα των ελληνικών επιχειρήσεων. Μελέτη περίπτωσης περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Β : ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΑ ΕΡΕΥΝΑΣ

ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ

Το ερωτηματολόγιο που ακολουθεί χρησιμοποιείται ως ερευνητικό εργαλείο στο πλαίσιο εκπόνησης της διπλωματικής μου εργασίας. Αφορά, το μεταπτυχιακό πρόγραμμα <<Διεθνής Διοικητική των Επιχειρήσεων >> του Α.Τ.Ε.Ι ΠΕΙΡΑΙΑ.

Σκοπός του ερωτηματολογίου είναι η συλλογή στοιχείων για το πώς θα επιτευχθεί η μέγιστη αξιοποίηση των νέων διαρθρωτικών πόρων από όπου αναμένουμε την αναστροφή του κλίματος ύφεσης φυσικά πάντα μέσα από στοχευόμενες παρεμβάσεις, σε τομείς που παρουσιάζουν μέγιστη προστιθέμενη αξία για τη χώρα. Στόχος μας είναι να λάβουμε απαντήσεις σχετικά με τη βοήθεια που προσφέρουν προς την κατεύθυνση αυτή η καινοτομία, η δημιουργικότητα, καθώς και η συμβολή των σχετικών περιφερειακών προγραμμάτων στην αύξηση της Ανταγωνιστικότητας των Ελληνικών επιχειρήσεων. Στην παρούσα εργασία θα ασχοληθούμε με μελέτη περίπτωσης της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας.

Η σύνθεση του ερωτηματολογίου είναι τέτοια ώστε να επιτρέψει και να διαφυλάξει την ανωνυμία των ερωτώμενων και την εμπιστευτικότητα των στοιχείων που θα παρέχουν στην έρευνα.

ΦΟΡΕΑΣ / ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΕΔΡΑ	
Περιφερειακή Ενότητα	
Δήμος	
Οδός - Αριθμός	
Ταχ. Κώδικας	
Ηλεκτρονική Διεύθυνση http://www	

Σας ευχαριστώ εκ των προτέρων για την συμμετοχή σας.

ΠΡΟΑΙΡΕΤΙΚΑ

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ/Η ΣΥΜΠΛΗΡΩΣΗΣ	
Όνοματεπώνυμο	
Θέση στο Φορέα	
Τηλέφωνο	
Φαξ	
Ηλεκτρ. Ταχυδρομείο e-mail	

ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ

ΤΟΠΟΣ - ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ

ΣΦΡΑΓΙΔΑ - ΥΠΟΓΡΑΦΗ

Βασικές πληροφορίες

Χρησιμοποιήστε την κλίμακα (1 - 5) όπου αναφέρεται:

- 1 = πολύ σημαντικό
- 2 = σημαντικό
- 3 = μέτριας σημαντικότητας
- 4 = ελάχιστα σημαντικό
- 5 = καθόλου σημαντικό

1.ΕΙΔΙΚΑ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΑ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΤΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΔΡΑΣΗΣ ΣΑΣ.

Ποιοί είναι οι βασικοί οικονομικοί / παραγωγικοί τομείς για την περιοχή δράσης σας (κατά σειρά σπουδαιότητας / σημασίας, με κλίμακα 1-5 για τα α, β, γ, δ, ε και με αρίθμηση από το 1 έως το 5 για τους επιμέρους υποτομείς / κλάδους).

A) Αγροτικός Τομέας (1 - 5)

 Γεωργία / φυτική παραγωγή (1 - 5)

 Κτηνοτροφία (1 - 5)

 Αλιεία / Υδατοκαλλιέργεια (1 - 5)

 Δασοπονία (1 - 5)

 Βιολογικά Προϊόντα (1 - 5)

ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ

Β) Μεταποιητικός Τομέας (Βιομηχανία - Βιοτεχνία) (1 - 5)

Γ) Τουρισμός (1 - 5)

- Θαλάσσιος (1 - 5)
- Πολιτιστικός (1 - 5)
- Ορεινός / Αγροτουρισμός (1 - 5)
- Θρησκευτικός (1 - 5)

Δ) Λοιπές Υπηρεσίες (1 - 5)

- Εμπόριο (1 - 5)
- Δημόσια Διοίκηση (1 - 5)
- Εκπαίδευση (1 - 5)
- Υγεία (1 - 5)
- Μεταφορές (1 - 5)
- Τράπεζες (1 - 5)
- Λοιπές (1 - 5)

1. ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΤΩΝ ΜΕΧΡΙ ΣΗΜΕΡΑ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΩΝ ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΩΝ ΣΤΗΝ ΠΕΡΙΟΧΗ ΔΡΑΣΗΣ ΣΑΣ.

Ποιά η εκτίμηση σας σχετικά με τα αποτελέσματα των παρεμβάσεων/δράσεων της τρέχουσας και των προηγούμενων προγραμματικών περιόδων, σε σχέση με τους ακόλουθους άξονες ανάπτυξης (εστιάστε περισσότερο σε ποιοτικά στοιχεία, παρά σε ποσοτικά, π.χ. Έγιναν μικρές ή λίγες παρεμβάσεις, όπως, με **1.πολυ σημαντική /2.σημαντική /3.μέτρια σημαντική/4.ελάχιστα σημαντική/5.καθόλου σημαντική** στην ανάπτυξη της περιοχής δράσης σας.

Α) Ενίσχυση της Ανταγωνιστικότητας (1 - 5)

- καινοτομία και επιχειρηματικότητα (1 - 5)
- κοινωνία της πληροφορίας (1 - 5)
- Ψηφιακή Σύγκλιση (1 - 5)
- παραγωγικές επενδύσεις (1 - 5)
- έρευνα και ανάπτυξη (1 - 5)

ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ

Β) Βελτίωση της προσπελασιμότητας και των υπηρεσιών γενικού

- οικονομικού ενδιαφέροντος (1 - 5)
- ✦ Δίκτυα μεταφορών τηλεπικοινωνιών ενέργειας(1 - 5)
- ✦ Ύδρευσης (1 - 5)
- ✦ Υποδομές Τεχνολογίες (1 - 5)
- ✦ Πληροφορικής και Επικοινωνιών(ΤΠΕ)κοινωνικές υποδομές (1 - 5)

Γ) Αναβάθμιση και προστασία του περιβάλλοντος και πρόληψη κινδύνων. (1 - 5)

- ✦ Προώθησης της αειφόρου ανάπτυξης(1 - 5)
- ✦ Μέτρα πρόληψης φυσικών(1 - 5)
- ✦ Μέτρα πρόληψης τεχνολογικών κινδύνων(1 - 5)

Δ) Ανάπτυξη του ανθρώπινου δυναμικού και προώθηση της απασχόλησης.

- ✦ Συστήματα εκπαίδευσης και κατάρτισης ενίσχυση της απασχόλησης.
- ✦ Προώθηση της ισότητας πρόσβασης σε αυτήν. (1 - 5)

2. ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΕΣ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΕΙΣ ΚΑΤΑ ΤΗ ΝΕΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟ.

Αναφερθείτε στις μελλοντικές αναγκαίες αναπτυξιακές κατευθύνσεις της περιοχής δράσης σας, κατά σειρά ιεράρχησης (1-5) στους παρακάτω άξονες ανάπτυξης (θεματικούς στόχους) και στο είδος των παρεμβάσεων που θα πρέπει να εστιασθεί η αναπτυξιακή στρατηγική κατά τη νέα προγραμματική περίοδο . Στόχος των κατευθύνσεων αυτών και των παρεμβάσεων θα είναι να επιλυθούν ή να αμβλυνθούν τα αναπτυξιακά προβλήματα και να δημιουργηθούν οι συνθήκες αειφόρου ανάπτυξης της περιοχής δράσης σας:

Σημείωση

Γενικές κατευθύνσεις και ενδεικτικές κατηγορίες παρεμβάσεων και ένα ή δυο (το μέγιστο) σημαντικά έργα.

ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ

A) Ενίσχυση της Έρευνας της Τεχνολογικής Ανάπτυξης και της

Καινοτομίας (1 - 5)

(π.χ. Υποδομές Έρευνας και Καινοτομίας, Επιχειρηματικές Επενδύσεις στην Έρευνα και Καινοτομία, Διασύνδεση / συνεργασία Επιχειρήσεων με ερευνητικά ιδρύματα και ΑΕΙ / ΑΤΕΙ, ανάπτυξη καινοτόμων στην παραγωγή προϊόντων και υπηρεσιών ή/και μεταφορά τεχνολογίας στην παραγωγή προϊόντων και υπηρεσιών)

B) Βελτίωση της πρόσβασης σε Τεχνολογίες Πληροφορικής και Επικοινωνίας (ΤΠΕ), βελτίωση της χρήσης της και της ποιότητάς

της (1 - 5)

(π.χ. Επέκταση ευρυζωνικών υπηρεσιών και δικτύων υψηλής ταχύτητας, ενσωμάτωση νέων τεχνολογιών και δικτύων ψηφιακής οικονομίας, ανάπτυξη υπηρεσιών ΤΠΕ, ηλεκτρονικού εμπορίου, ηλεκτρονική διακυβέρνηση, μάθηση, πολιτισμός, υγεία με εφαρμογή ΤΠΕ)

Γ) Βελτίωση της ανταγωνιστικότητας των μικρομεσαίων

επιχειρήσεων (1 - 5)

(π.χ. προώθηση επιχειρηματικότητας για νέες και για υφιστάμενες επιχειρήσεις, φυτώρια επιχειρηματικότητας, ενίσχυση των ΜΜΕ για ανάπτυξη ή/και εφαρμογή καινοτομιών)

Δ) Βελτίωση της ανταγωνιστικότητας του γεωργικού τομέα, του

τομέα της αλιείας και των υδατοκαλλιεργειών (1 - 5)

(π.χ. προώθηση επιχειρηματικότητας για νέες και για υφιστάμενες επιχειρήσεις, φυτώρια επιχειρηματικότητας στον αγροτικό τομέα, ενίσχυση των επιχειρήσεων / εκμεταλλεύσεων για ανάπτυξη ή/και εφαρμογή καινοτομιών)

ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ

ΣΤ) Προώθηση της προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή, καθώς και προώθηση της πρόληψης και της διαχείρισης κινδύνων

(1 – 5)

(π.χ. Προώθηση Επενδύσεων για την αντιμετώπιση ειδικών κινδύνων)

Ζ) Προστασία του περιβάλλοντος και προώθηση της αποδοτικής

χρήσης των φυσικών πόρων (1 – 5)

(π.χ. Επενδύσεις σε συστήματα διαχείρισης στερεών και υγρών αποβλήτων, καθώς και στην διαχείριση πόσιμου ύδατος, Επενδύσεις για την προστασία και αποκατάσταση της βιοποικιλότητας, Επενδύσεις για την προστασία και προώθηση της πολιτιστικής και φυσικής κληρονομιάς, Βελτίωση του αστικού περιβάλλοντος)

Η) Προώθηση των βιώσιμων μεταφορών (1 – 5)

(π.χ. σύνδεση με Διευρωπαϊκό Δίκτυο Μεταφορών, Υποδομές σε σιδηροδρομικές και θαλάσσιες μεταφορές / λιμάνια)

Θ) Προώθηση της απασχόλησης και υποστήριξη της κινητικότητας

του Εργατικού Δυναμικού (1 – 5)

(π.χ. Επενδύσεις για αυτοαπασχόληση, Επιδότηση νέων θέσεων εργασίας, Επιδότηση ατομικής εργασιακής εμπειρίας, Τοπικές Πρωτοβουλίες απασχόλησης, Επενδύσεις σε υποδομές για δημόσιες υπηρεσίες απασχόλησης, Προσαρμογή επιχειρήσεων και εργαζομένων στις αλλαγές).

Ι) Προώθηση της κοινωνικής ένταξης και καταπολέμηση της

φτώχειας (1 – 5)

(π.χ. Υποδομές υγείας, πρόνοιας που συμβάλλουν στην εθνική, περιφερειακή και τοπική ανάπτυξη, Στήριξη για αναζωογόνηση υποβαθμισμένων αστικών ή/και αγροτικών περιοχών, Υποστήριξη κοινωνικών επιχειρήσεων)

ΙΑ)Επένδυση στην εκπαίδευση, στην απόκτηση δεξιοτήτων και στη

δια βίου μάθηση

(1 - 5)

(π.χ. Υποδομές εκπαίδευσης, κατάρτιση, Ενίσχυση της εκπαιδευτικής διαδικασίας και της βελτίωσης δεξιοτήτων, Προώθηση / βελτίωση της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης).

ΙΒ)Ενίσχυση της θεσμικής ικανότητας και της αποτελεσματικότητας

της δημόσιας διοίκησης

(1 - 5)

(Για την υλοποίηση έργων που συγχρηματοδοτούνται από το ΕΤΠΑ, ή / και το Ταμείο Συνοχής, για την καλύτερη κανονιστική ρύθμιση και την εξασφάλιση χρηστής διακυβέρνησης)

Ευχαριστώ για τον χρόνο σας...

ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ

Το ερωτηματολόγιο που ακολουθεί χρησιμοποιείται ως ερευνητικό εργαλείο για την εκπόνηση της διπλωματικής μου εργασίας, στο πλαίσιο του μεταπτυχιακού προγράμματος «Διεθνής Διοικητική των Επιχειρήσεων» του Α.Τ.Ε.Ι ΠΕΙΡΑΙΑ. Ο σκοπός του ερωτηματολογίου αυτού είναι να εξετάσει, πώς η καινοτομία και η δημιουργικότητα μετατρέπουν την κρίση σε ευκαιρία στην Ελλάδα και πώς επηρεάζεται η ανταγωνιστικότητα των ελληνικών επιχειρήσεων καθώς η στάση και η άποψη των αρμοδίων των επιχειρήσεων που έχουν εφαρμόσει καινοτομία στην επιχείρησή τους. Αφορά μελέτη περίπτωσης στην περιοχή της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας.
Η σύνθεση του ερωτηματολογίου είναι τέτοια ώστε να επιτρέψει και να διαφυλάξει την ανωνυμία των ερωτώμενων και την εμπιστευτικότητα των στοιχείων που θα παρασχεθούν για την έρευνα.
Σας ευχαριστώ εκ των προτέρων για την συμμετοχή σας.

A.Βασικές πληροφορίες

Στοιχεία αποκρινόμενου:

Επίπεδο εκπαίδευσης:

1. Πρωτοβάθμια εκπαίδευση
2. Δευτεροβάθμια εκπαίδευση
3. Ανώτατη εκπαίδευση
4. Ανώτατη εκπαίδευση
5. MSc, MA
6. PhD

Θέση εργασίας:

1. Ανώτατη Διοίκηση
2. Μέση διοίκηση
3. Βασικό προσωπικό
4. Διοικητικό προσωπικό

ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ

Στοιχεία επιχείρησης :

1. Όνομα της επιχείρησης (προαιρετικό):

.....

2. Νομική οντότητα:

.....

.....

I. Δημόσια

II. Ιδιωτική

Έτος ίδρυσης:

Κλάδος δραστηριότητας επιχείρησης/ φορέα:

i. Μεταποίηση :

ii. Υπηρεσίες :

iii. Έρευνα :

iv. Συμβουλευτική :

Αριθ. προσωπικού:

i. μέχρι 9

ii. 10-49

iii. 50-249

iv. >250

B. Γενικά Ζητήματα Δημιουργικότητας και Καινοτομίας

ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ

3. Ποία είναι τα πιο σημαντικά από τα ακόλουθα στη διαδικασία λήψης αποφάσεων σχετικά με την Καινοτομία και την Δημιουργικότητα μέσα στην επιχείρησή/ φορέά σας;

3.1 Ομαδική δημιουργικότητα και Καινοτομία.

3.2 Ατομική δημιουργικότητα και καινοτομία.

3.3 Χρήση εμπειρογνομόνων.

4. Κατά τη γνώμη σας, ποιοι εργαζόμενοι θεωρούν πιο σημαντική τη δημιουργικότητα στην εταιρία/ φορέά σας;

4.1 Η ανώτατη διοίκηση και το διοικητικό συμβούλιο θεωρούν τη δημιουργικότητα...

4.2 Η διοίκηση και το προσωπικό θεωρεί τη δημιουργικότητα...

5. Εάν η επιχείρησή/ φορέας σας επρόκειτο να χρησιμοποιήσει μια στρατηγική για την ανάπτυξη δημιουργικότητας, τι πιστεύετε ότι θα έπαιζε σημαντικό ρόλο για την επιτυχία της;

5.1 Ένα νέο εξειδικευμένο τμήμα για τη διαχείριση δημιουργικότητας

5.2 Διοικητικά Στελέχη / Διευθυντές

5.3 Τμήμα Διαχείρισης Ανθρώπινου Δυναμικού

5.4 Τμήμα Έρευνας & Ανάπτυξης

5.5 Όλα τα μέλη του προσωπικού

ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ

C. Προσωπικές απόψεις που σχετίζονται με τη Διαχείριση Δημιουργικότητας και Καινοτομίας.

6. Ποίοι πιστεύετε από τους ακόλουθους παράγοντες είναι πιο σημαντικοί για την ανάπτυξη της δημιουργικότητας στην εργασία;

6.1 Η υποδομή (π.χ. Αίθουσες συναντήσεων)

6.2 Εσωτερική επικοινωνία

6.3 Οικονομικό κίνητρο

6.4 Πολιτική διοίκησης της επιχείρησης/ φορέα.

6.5 Προσωπικότητα εργαζομένου.

7. Πιστεύετε ότι η δημιουργικότητα σε μια επιχείρηση/ φορέα συνδέεται με:

7.1 Την ανταλλαγή και υποστήριξη ιδεών.

7.2 Την ελευθερία λόγου.

7.3 Τη βελτίωση εικόνας της επιχείρησης/ φορέα σας.

7.4 Την αύξηση του κέρδους της επιχείρησης/ φορέα σας.

7.5 Την αύξηση του ανταγωνισμού.

7.6 Την εδραίωση στην αγορά.

7.7 Την αποτελεσματικότητα.

7.8 Την αποδοτικότητα.

D. Δημιουργικότητα και καινοτομία μέσα στην επιχείρηση/ φορέα

ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ

8. Πως καλλιεργείται η Δημιουργικότητα και η καινοτομία στην επιχείρηση / φορέα.

8.1 Μέσα από προγράμματα κατάρτισης στην επιχείρηση/ φορέα σας;

8.2 Μέσα από κάποιο σύστημα ανταμοιβής για τις ευφυείς ιδέες-προτάσεις του προσωπικού της επιχείρησης/ φορέα σας;

8.3 Μέσα από τη χρήση ενός εργαλείου που θα ενισχύει τη διαχείριση δημιουργικότητας και Καινοτομίας μέσα στην επιχείρηση/ φορέα σας;

9. Ποια από τα ακόλουθα μπορεί να αποτελέσουν εμπόδια για την ανάπτυξη της δημιουργικότητας;

9.1 Η έλλειψη οικονομικών πόρων.

9.2 Η έλλειψη χρόνου για ανταλλαγή ιδεών και προώθηση της δημιουργικότητας.

9.3 Η κουλτούρα της εταιρίας/ φορέα δεν υποστηρίζει την ανάληψη ρίσκου.

9.4 Η έλλειψη κατάλληλης υποδομής (π.χ. αίθουσες συνεδριάσεων).

9.5 Η έλλειψη σχετικής εμπειρίας / γνώσεων του προσωπικού.

10. Εάν επρόκειτο να συμμετάσχετε σε πρόγραμμα κατάρτισης στη Διαχείριση Δημιουργικότητας & Καινοτομίας, τι αποτελέσματα θα περιμένετε να έχετε:

Χρησιμοποιήστε την κλίμακα (1 - 5) όπου:

1 = πολύ σημαντικό	/	πολύ εξοικειωμένος
2 = σημαντικό	/	εξοικειωμένος
3 = μέτριας σημαντικότητας	/	μέτρια
4 = ελάχιστα σημαντικό	/	όχι ιδιαίτερα
5 = καθόλου σημαντικό	/	καθόλου

10.1 Να κερδίσετε ανταγωνιστικό πλεονέκτημα :

1 2 3 4 5

10.2 Να δημιουργήσετε νέα προϊόντα/ υπηρεσίες :

ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ

1 2 3 4 5

10.3 Να βελτιώσετε τις ικανότητες του προσωπικού:

1 2 3 4 5

10.4 Να βελτιώσετε την ομαδική εργασία:

1 2 3 4 5

12. (Προαιρετικά)

Προκειμένου να προετοιμαστεί καλύτερα το υλικό κατάρτισης, χρειαζόμαστε το σχολιασμό από τους τελικούς χρήστες και τους εν δυνάμει χρήστες της καινοτομίας όπως εσείς. Παρακαλώ μη διστάσετε να προσθέσετε οποιαδήποτε σχόλια ή προτάσεις σας στο ακόλουθο περιθώριο:

.....
.....
.....
.....
.....

Εάν απαντήσατε ναι, παρακαλώ να μας δώσετε τα στοιχεία σας:
(Προαιρετικά) .

Όνομα εταιρίας:

Άτομο επικοινωνίας:

.....

Διεύθυνση:

Τηλέφωνο:

Ηλεκτρονική Διεύθυνση:

Ιστοσελίδα:

Σας ευχαριστούμε πάρα πολύ για το χρόνο και τη συνεργασία σας!